

Magyarországi Református Egyház Zsinati Hivatala

Pályázati Iroda

1146 Budapest, Abonyi utca 21.

telefon: +36-1-460-0700

1440 Budapest, 70 Pf.: 5

palyazatok@reformatus.hu

www.reformatus.hu

EFOP-1.9.8-17-2017-00002 kódszámú Egyházi és civil szervezetek szociális közfeladat ellátásának támogatása. A Magyarországi Református Egyház szeretetszolgálati intézményeinek szervezet- és szakmafejlesztése

1

Zárótanulmány II.

2. tevékenységcsoport

Önállóság fókuszú szociális szolgáltatások fejlesztése – a fogyatékossgal élők csoportja vonatkozásában

Magyarországi Református Egyház Zsinati Hivatala

Pályázati Iroda

1146 Budapest, Abonyi utca 21.

telefon: +36-1-460-0700

1440 Budapest, 70 Pf.: 5

palyazatok@reformatus.hu

www.reformatus.hu

EFOP-1.9.8-17-2017-00002 kódszámú Egyházi és civil szervezetek szociális közfeladat ellátásának támogatása. A Magyarországi Református Egyház szeretetszolgálati intézményeinek szervezet- és szakmafejlesztése

Tartalom

I.	Bevezetés	3
II.	A jó gyakorlat gyűjtés módszertana.....	5
III.	Hazai jó gyakorlatok.....	6
III.1.	Tanulmányút Mohács-Kölked Református Társegyházközség Pándy Kálmán Otthona	6
III.2.	Tanulmányút Ízlelő Étterem – Szekszárd.....	24
III.3.	Tanulmányút Mozgásjavító Óvoda, Általános Iskola, Gimnázium, Szakgimnázium, Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény és Kollégium	28
III.4.	Tanulmányút Vakok Állami Intézete	29
IV.	Nemzetközi jó gyakorlatok – Tanulmányút Németország	31
IV.1.	Bielefeld - Bethel	33
IV.2.	Bad Oeynhausen – Wittekindshof.....	40
IV.3.	KIZ Café KLEE Minden	46
IV.4.	Eben-Ezer - Lemgo	50
IV.5.	Összegző tapasztalatok	55
V.	Hazai és nemzetközi tapasztalatok összegzése	59
1.	Melléklet – Hazai jó gyakorlatok megismerését segítő kérdőív.....	60
2.	Melléklet – Nemzetközi jó gyakorlatok megismerését segítő kérdéssor	64
3.	Melléklet – Hazai tanulmányút programja	66
4.	Melléklet – Nemzetközi tanulmányút programja.....	67

Magyarországi Református Egyház Zsinati Hivatala

Pályázati Iroda

1146 Budapest, Abonyi utca 21.

telefon: +36-1-460-0700

1440 Budapest, 70 Pf.: 5

palyazatok@reformatus.hu

www.reformatus.hu

EFOP-1.9.8-17-2017-00002 kódszámú Egyházi és civil szervezetek szociális közfeladat ellátásának támogatása. A Magyarországi Református Egyház szeretetszolgálati intézményeinek szervezet- és szakmafejlesztése

3

I. Bevezetés

A Magyarországi Református Egyház hitéleti tevékenysége mellett szerteágazó társadalmi szolgálatot végez, számos közfeladatot ellátó intézményt is fenntart. A Magyarországi Református Egyház keretében működő mintegy 600 szolgáltató (szociális, gyermekjóléti és gyermekvédelmi intézmény) országsszerte csaknem 42.000 ember részére nyújt ellátást.

Szolgáltatásaink keretében idősek, fogyatékos személyek, szenvedélybetegek, pszichiátriai betegek és hajléktalanok ellátásával, gondozásával, fejlesztésével, rehabilitációjával foglalkozunk. Jelentős továbbá a gyermek- és családvédelmi intézményhálózatunk által elért rászoruló gyermekek és családok száma is.

A Magyarországi Református Egyház Szeretetszolgálati Intézményeinek szervezet- és szakmafejlesztése című EFOP 1.9.8-17-2017-00002. számú projekt ezen intézmények szolgáltatásainak színvonalát emeli, így megvalósul az egyház által ellátott szociális és gyermekvédelmi közszolgáltatások minőségének javítása.

A projekt egyik tevékenysége az önállóság fókuszú szociális szolgáltatásfejlesztés, mely a szociálpolitikai törekvésekkel azonos cél mentén valósul meg azzal, hogy a fogyatékossgal élő és idős személyek a társadalom egyenrangú, egyenértékű tagjaként, a lehető legnagyobb önállósággal élhessék az életüket.

Az önállóságfókuszú szolgáltatásfejlesztés keretében két altevékenységcsoport került meghatározásra: az egyik a jelzőrendszer, a másik a fogyatékossgal élők ellátásának fejlesztésére irányul. Mindkét altevékenység csoportban sor kerül a már meglévő hazai és nemzetközi jó gyakorlatok összegyűjtésére, továbbá a jó gyakorlatok adaptációjának előkészítésére. A jó gyakorlatok adaptációja belső továbbképzéssel megtámogatva két referencia intézményben történik meg. A Dunaalmási Református Szeretetház Fogyatékosokat Ápoló-Gondozó Otthonában tankönyha és tanmosoda kerül kialakításra, a bajai CÉDRUS Református Egyesített Szociális Intézményben új típusú, intelligens jelzőeszközök kerülnek letelepítésre az alapszolgáltatásokat igénybe vevők háztartásába. Mindkét helyszínen az igénybe vevők önállósága ezen szolgáltatásfejlesztéssel erősödik, az igénybe vevők és a szolgáltatókat végzők is új ismereteket szereznek. A referencia intézmények ismerve korábbi magas színvonalú szakmai tevékenységüket alkalmasak arra, hogy a projekt keretében megvalósuló fejlesztések a legoptimálisabb módon kerüljenek bevezetésre és később mintaként szolgáljanak más intézmények számára, ezzel az adaptált jó gyakorlat a teljes intézményhálózatba hozzáadott értéket fog jelenteni.

Az önállóság fókuszú szociális szolgáltatásfejlesztés fogyatékossgal élő személyekre irányuló altevékenységcsoportja keretében tehát a szociális ellátórendszer fejlesztése során a meglévő módszerek fejlesztése mellett új módszereket vezetünk be, melyek a fogyatékossgal élő személyek ellátása-gondozása-foglalkoztatása területén jelennek meg. Jelen projekt keretében a

Magyarországi Református Egyház Zsinati Hivatala

Pályázati Iroda

1146 Budapest, Abonyi utca 21.

telefon: +36-1-460-0700

1440 Budapest, 70 Pf.: 5

palyazatok@reformatus.hu

www.reformatus.hu

EFOP-1.9.8-17-2017-00002 kódszámú Egyházi és civil szervezetek szociális közfeladat ellátásának támogatása. A Magyarországi Református Egyház szerzettszolgálati intézményeinek szervezet- és szakmafejlesztése

4

megvalósítani kívánt szolgáltatás fejlesztés fókuszja: a fogyatékossgal élők önálló képességének minél magasabb szintre történő emelése.

Az önállóság fókuszú fejlesztés igénye, mint a fogyatékosellátás területén megjelenő fontos törekvés a nemzetközi jogvédő szervezetek, állampolgári jogokat előtérbe helyező hazai és nemzetközi kommunikáció, valamint a jogszabáymódosítások keretein belül is megjelenik.

A szolgáltatásfejlesztés célja: olyan új szakmai módszerek megismerése, kidolgozása, átvétele, amelyek az intézmények működését, működtetését eredményesebbé, hatékonyabbá teszik, a fogyatékossgal élők számára nyújtott szolgáltatások színvonala emelkedik, méltóságuk és önállóságuk maximális tiszteletének szemléletével. A fogyatékosellátás területén célunk, hogy a szakmapolitikai elvárásokat az emberi és emberieségi elvárásokkal ötvözzük és a kiváltáshoz vezető folyamat alap lépéseit olyan intézményekben is biztosítsuk, ahol a kiváltás jelenleg még csak távlati terv.

A szolgáltatások minőségfejlesztése során szem előtt tartjuk a hazai és nemzetközi jogi normákat és egyéb közjogi szabályozókban foglaltakat.

A fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségük biztosításáról szóló 1998. évi XXVI. törvény (a továbbiakban: Fot.) 26. § (1) bekezdése szerint az Országgyűlés a fogyatékos személyek esélyegyenlőségének megteremtéséhez szükséges intézkedések megalapozására Országos Fogyatékossgügyi Programot (továbbiakban: OFP) határoz meg. Az OFP a hazai fogyatékossgügyi szakpolitika legfontosabb stratégiai dokumentuma, ezért a stratégiai irányvonalak, javaslatok megfogalmazásába bevonásra kerültek az érintett szakterületek, valamint az Országos Fogyatékossgügyi Tanács tagjai, köztük a fogyatékos személyek érdekében működő országos érdekvédelmi szervezetek. Az Országgyűlés a 2015-2025. évekre szóló OFP-t a 15/2015. (IV. 7.) OGY határozatával – közel másfél éves előkészítő szakaszt követően – 2015 áprilisában fogadta el. A Fot. 26. §-ának (4) bekezdése, valamint a 15/2015. (IV. 7.) OGY határozat 2. c) alpontja a kormány 2015 augusztusában fogadta el a Program végrehajtásának 2015-2018. évekre vonatkozó Intézkedési Tervéről szóló 1653/2015. (IX. 14.) Korm. határozatot (a továbbiakban: OFP KIT). Az OFP KIT az alábbi fejezetekben – a Program struktúráját követve – 80 kormányzati intézkedést rögzít.

1. A fogyatékos emberek társadalmi befogadását támogató adatgyűjtések és kutatások;
2. Egészségügy;
3. Korai fejlesztés, oktatás, képzés;
4. Foglalkoztatás;
5. Szociális szolgáltatások és ellátások;
6. Komplex rehabilitáció;
7. Önrendelkezés, önálló életvitel;
8. Fogyatékos személyek és családjaik;
9. Közlekedés;
10. Sport, kultúra, turizmus;

Magyarországi Református Egyház Zsinati Hivatala

Pályázati Iroda

1146 Budapest, Abonyi utca 21.

telefon: +36-1-460-0700

1440 Budapest, 70 Pf.: 5

palyazatok@reformatus.hu

www.reformatus.hu

EFOP-1.9.8-17-2017-00002 kódszámú Egyházi és civil szervezetek szociális közfeladat ellátásának támogatása. A Magyarországi Református Egyház szeretetszolgálati intézményeinek szervezet- és szakmafejlesztése

5

11. Többszörösen veszélyeztetett csoportok;
12. Hozzáférhetőség.

2011. július 21-én a Kormány elfogadta a fogyatékos személyek számára ápolást-gondozást nyújtó szociális intézményi férőhelyek kiváltásának stratégiájáról és a végrehajtásával kapcsolatos kormányzati feladatokról szóló 1257/2011. (VII.21.) Korm. határozatot, amely meghatározó jelentőségű lépés a közösségi alapú szolgáltatásokra történő áttérés szempontjából. A stratégia időtávja eredetileg 30 év volt. 2016. évben a stratégia megvalósításának első öt éve lezárult, így szükségessé vált a rendelkezésre álló ismeretek és tapasztalatok összegzése, valamint az elmúlt időszak jogszabályi változásai alapján a következő periódus tényeken alapuló megtervezése minden érdekelt fél bevonásával a stratégia által érintett szakpolitikák teljes spektrumán. Ezért – széles körű szakmai és civil részvétellel – kidolgozásra került és 2017 januárjában megjelent a fogyatékosokkal élő személyek számára ápolást-gondozást nyújtó szociális intézményi férőhelyek kiváltásáról szóló 2017–2036. évekre vonatkozó hosszú távú koncepcióról szóló 1023/2017. (I. 24.) Korm. határozat, amely a kiváltás teljes folyamatának időtávját az eredetileg tervezetthez képest (2011-2041) 5 évvel lerövidíti (2016-2036). A koncepció fő célja a nagy létszámú intézmények bezárása. A kiváltás ugyanakkor nem csak hazai szakmai igény, hanem nemzetközi jogi kötelezettségvállalás is (Convention on the Rights of Persons with Disabilities, röviden: CRPD).

Az ENSZ Egyezmény (2007. évi XCII. törvény a Fogyatékosokkal élő személyek jogairól szóló egyezmény és az ahhoz kapcsolódó Fakultatív Jegyzőkönyv kihirdetéséről) 19. cikkelye az önálló életvitel és a közösségbe való befogadás jogát deklarálja.

II. A jó gyakorlat gyűjtés módszertana

A pályázati felhívás 3.1.1. pontjában a 2. tevékenységcsoport a) pontja keretében történik az egyéni intézményi tudás kialakítása: saját jó gyakorlat-tár létrehozása, más intézmények jó gyakorlatainak megismerése, összegyűjtése, intézmények közti tapasztalatcsere megvalósítása.

Ennek keretében a résztvevő fogyatékos ellátásban dolgozó szakértők, intézményvezetők megfigyelési szempontrendszer (ld. [1. számú](#) és [2. számú melléklet](#)) állítanak össze, amely a meglátogatni kívánt fogyatékos ellátást biztosító intézményekben összegyűjtendő jó gyakorlatok és ismeretek irányát határozza meg.

A tapasztalatcsereket, tanulmányutakat, jó gyakorlatok összegyűjtését követően a szakértők zárótanulmányban és záróprezentációban rögzítik a tapasztalatokat és jó gyakorlatokat.

Magyarországi Református Egyház Zsinati Hivatala

Pályázati Iroda

1146 Budapest, Abonyi utca 21.

telefon: +36-1-460-0700

1440 Budapest, 70 Pf.: 5

palyazatok@reformatus.hu

www.reformatus.hu

EFOP-1.9.8-17-2017-00002 kódszámú Egyházi és civil szervezetek szociális közfeladat ellátásának támogatása. A Magyarországi Református Egyház szeretetszolgálati intézményeinek szervezet- és szakmafejlesztése

6

III. Hazai jó gyakorlatok

III.1. Tanulmányút Mohács-Kölked Református Társegyházközség Pándy Kálmán Otthona

A tanulmányúton résztvevő 14 fő fogyatékos ellátásban dolgozó szakértők, intézményvezetők, valamint a dunaalmási beruházásban résztvevő szakértők megfigyelési szempontrendszerrel állították össze, amely a meglátogatni kívánt Pándy Kálmán Otthonban összegyűjtendő jó gyakorlatok és ismeretek irányát határozta meg. A tanulmányút szakmai programja a [3. számú mellékletben](#) kerül megjelenítésre.

A tanulmányút helyszíne: Mohács-Kölked Református Társegyházközség Pándy Kálmán Otthon, 7700 Mohács Újváros 10.

A tanulmányút időpontja: 2018. július 09.

Az intézmény környezete, valamint a szakmai feladatellátás bemutatása

1953.01.01.-től pszichiátriai betegek otthona 83 engedélyezett és befogadott férőhely, határozatlan idejű, ellátási terület országos, fenntartó a Baranya Megyei Tanács.

1953.01.01.-től Fogyatékos személyek otthona 50 engedélyezett és befogadott férőhely, határozatlan idejű, ellátási terület országos, fenntartó a Baranya Megyei Tanács.

1979-2006 között a szolgáltatás tartalma változatlan, de a fenntartó a Mohács Városi Önkormányzat, 2007-2009 között a fenntartó a Mohácsi Többcélú Kistérségi Társulás, majd 2009-től ismét Mohács Város Önkormányzata.

2011-től Mohács-Kölked református Társegyházközség az intézmény fenntartója.

Az intézményben 1989 után kezdődtek meg azok a szakmai folyamatok, amelyek az ápológondozó otthoni ellátást megreformálták, új alapokra helyezték a személyes gondoskodás intézményi formáját, országosan is kiemelkedő módon.

1989 után komfortosabbá tették a lakószobákat, nagyobb személyes életteret adva az ellátottak számára, foglalkoztató és csoport szobákat alakítottak ki.

1998. 4x4 fős lakóotthon „értelmileg akadályozottak” részére

2000. 12 fős lakóotthon pszichiátriai betegek részére

2002. 12 fős lakóotthon „értelmileg és halmozottan akadályozottak” részére

2002. 12 fős lakóotthon pszichiátriai betegek részére

2007.09.27-től Fogyatékos személyek nappali ellátása 30 engedélyezett és befogadott férőhely, határozatlan idejű, ellátási területe a Mohácsi Járás

2011.11.23.-től Támogató szolgáltatás 1 szolgálat 3150 vállalt feladatmutató, határozatlan idejű, ellátási területe a Mohácsi Járás

2014.01.01.-től Támogatott lakhatás pszichiátriai betegek részére 28

férőhely ebből befogadott 22 férőhely, határozatlan idejű, ellátási területe Baranya megye

Magyarországi Református Egyház Zsinati Hivatala

Pályázati Iroda

1146 Budapest, Abonyi utca 21.

telefon: +36-1-460-0700

1440 Budapest, 70 Pf.: 5

palyazatok@reformatus.hu

www.reformatus.hu

EFOP-1.9.8-17-2017-00002 kódszámú Egyházi és civil szervezetek szociális közfeladat ellátásának támogatása. A Magyarországi Református Egyház szeretetszolgálati intézményeinek szervezet- és szakmafejlesztése

7

2014.01.01.-től Támogatott lakhatás fogyatékos személyek részére 28 engedélyezett és befogadott férőhely, határozatlan idejű, ellátási területe Baranya megye

2017.04.01.-től Fejlesztő foglalkoztatás 40 fő finanszírozási szerződéssel rendelkezik ellátási területe Baranya megye

Az intézmény egészségügyi működési engedéllyel rendelkezik.

2006-tól szociális foglalkoztatás is működik az intézményben, első éveken csak munka-rehabilitációs, majd fejlesztő-felkészítő foglalkoztatás. Napjainkban **fejlesztő foglalkoztatás** (zöldterület kezelés, mosodai gyűjtőszolgálat, egyéb épület takarítás, kerámia műhely, tűzzománc és szőnyegszövő műhely).

Az intézményi önköltség nem összehasonlítható a szolgáltatások különböző tartalma miatt.

Az intézmény központi költségvetési törvény 8. melléklete szerinti támogatást kap az engedélyezett és befogadott szociális szolgáltatások után, és egyházi kiegészítő támogatást, valamint a fejlesztő foglalkoztatás után, finanszírozási szerződés alapján.

Munkájuk során módszertanilag új módszereket is alkalmaznak. A munkavállaláshoz, munkavégzéshez szükséges kulcskompetenciák elsajátítását segíti a **Jobwards** segédanyag, mely a munkahelyi beilleszkedést, az önálló életvitelt elősegítő eszközként is használható. A Jobwards nagyrészt pedagógiai, kommunikatív és játékosan előkészített eszközökkel dolgozik. Alapvető célkitűzése a munkahelyi integráció elősegítése, valamint a személyiségfejlődés célzott támogatása aktivizáló képzési kínálatok segítségével a munkahelyen, vagy a munkahellyel párhuzamosan működő tanulócsoportokban. Középpontjában a célcsoport célzott foglalkoztatása áll, a munkahelyi integráció folyamatában nagy valószínűséggel felmerülő témák és elvárások figyelembevételével.

A kulcskompetenciák elsajátítását segíti, az **Újra a Pályán Foglalkoztatási Rehabilitációs Program** szakmai anyagának használata fejlesztő programjokban.

A **LEWO, minőségfejlesztési segédeszköz alkalmazása segít**, a lakóhely, a lakás és a ház berendezése és kialakítása, a mindennapok felépítése rutinjai, kínálatai és tevékenységei, az együttélés feltételei, a nem professzionális kapcsolatok és szociális hálók kialakítása, a szolgáltatást igénybe vevő személyek jogai és azok védelme, a munkatársak vezetése a szakmai alapelvek, etikai normák, valamint a szervezetfejlesztés területeken.

Az intézményen belüli **belső kommunikáció**, a munkatársak közötti kapcsolattartás napi szinten egy „üzenőfüzet-rendszerrel” működik. Ez teszi lehetővé a különböző területeken dolgozó munkatársak közötti folyamatos az információáramlást. A hétfőnként megtartott vezetői teamen minden fontosabb egyéni szintű esemény, praktikus információ napirendre kerül, így az intézmény minden dolgozója értesül az ellátottakkal kapcsolatos aktualitásokról. A belső kommunikáció eszköztárába tartozik az éves munkaértekezlet (beszámoló, költségvetés, éves munkaterv ismertetése), rendkívüli intézményi szintű munkaértekezlet (aktualitások: jogszabályi változások, belső szabályozás változása, stb.), írásos anyagok (eljárásrendek,

Magyarországi Református Egyház Zsinati Hivatala

Pályázati Iroda

1146 Budapest, Abonyi utca 21.

telefon: +36-1-460-0700

1440 Budapest, 70 Pf.: 5

palyazatok@reformatus.hu

www.reformatus.hu

EFOP-1.9.8-17-2017-00002 kódszámú Egyházi és civil szervezetek szociális közfeladat ellátásának támogatása. A Magyarországi Református Egyház szeretetszolgálati intézményeinek szervezet- és szakmafejlesztése

hirdetmények, stb.), intézményi szintű, heti rendszerességgel megtartott vezetői megbeszélés, egységeken belüli csoportmegbeszélések.

A szolgáltatást igénybe vevő személyek tájékoztatása érdekében havi rendszerességgel tartanak lakógyűlést az ápoló-gondozó otthonban, illetve az aktuális témákban összehívnak megbeszélést, valamint az Ellátotti önkormányzat (bizottságainak: kulturális, sport, élelmezési, higiénés) havi rendszerességgel tart megbeszélést.

Intézmény és a szolgáltatást igénybe vevő személyek munkahelyi vezetői között személyesen vagy telefonon történik az információ átadás, illetve használják az „üzenőfüzetet” is.

Egyéni gondozási/fejlesztési tervekre épülő csoportos, illetve egyéni tervszerű, szinten-tartó illetve fejlesztő foglalkozások, **terápiák** biztosítottak az ápoló-gondozó otthonba. **Alkalmazott szocioterápiás eszközök:** zeneterápia, színjátszás, Play-back, tánc, mozgásterápia, festészet. Számos **szabadidős program** közül választhatnak: énekkar, színjátszó csoport, Play-back csoport, dobbenekar, tánccsoport, sport: focicsapat, íjászklub, kreatív szakkör: festés, agyagozás, stb. Ezen szakkörökbe a támogatott lakhatás szolgáltatást, valamint a nappali ellátást igénybe vevő személyek is bekapcsolódhatnak.

Az intézményben a foglalkoztatási lehetőségek, tevékenységek, projektek megvalósulása

A foglalkoztatás jellemzői az alábbiak:

- akkreditált foglalkoztatás nincs
- nyílt munkaerő piacon 2 fő dolgozik
- az intézménytől kb. 2 km-re lévő műhelyben - 2002-ben létrehozott - integrált védett munkahely – ahol a munkaadó az Összefogás az Egyenlő Esélyekért Nonprofit Közhasznú Kft. – 30-40 fő megváltozott munkaképességű személyt foglalkoztat a településről, illetve 30-40 főt a Pándy Kálmán Otthon különböző bentlakást nyújtó szolgáltatásait igénybe vevő személyek köréből.
- egyéb – intézményen kívüli telephelyeken működő – megváltozott munkaképességű személyek foglalkoztatására létrehozott műhelyekben (ERFO, Tenkes Térségi Foglalkoztató) 4 fő
- jelenleg 40 fő dolgozik a fejlesztő foglalkoztatás keretében, ebből 22 fő Szt. szerinti fejlesztési jogviszonyban, 18 fő pedig Mt. szerinti munkaviszonyban.

Fejlesztő foglalkoztatásban végzett tevékenységek:

- Háztartási kerámiatermék készítése: 13 ellátott vesz részt napi négy órában
- Ajándéktárgy készítés (tűzzománc képek, ékszerek): 5 fő ellátott vesz részt napi négy órában
- Szőnyeggyártás kézi szövés: 6 fő ellátott vesz részt napi 4 órában

Magyarországi Református Egyház Zsinati Hivatala

Pályázati Iroda

1146 Budapest, Abonyi utca 21.

telefon: +36-1-460-0700

1440 Budapest, 70 Pf.: 5

palyazatok@reformatus.hu

www.reformatus.hu

EFOP-1.9.8-17-2017-00002 kódszámú Egyházi és civil szervezetek szociális közfeladat ellátásának támogatása. A Magyarországi Református Egyház szeretetszolgálati intézményeinek szervezet- és szakmafejlesztése

- Egyéb épülettakarításban, mosodai gyűjtőszolgálatban, zöldterület kezelésben 16 fő ellátott vesz részt napi 4 órában

A munkaviszony keretében munkát vállaló lakók folyószámlával rendelkeznek, jövedelmüket – gondnokságuk függvényében – a munkaadók ide utalják. Munkaidejük napi 4 vagy 6 óra.

A foglalkoztatás helyszínei:

- intézményen kívüli munkahelyek
- nappali intézményen belüli foglalkoztató (15 fő részére. munkaadó: Összefogás az Egyenlő Esélyekért Nonprofit Közhasznú Kft.
- fejlesztő foglalkoztatás helyszínei:
  - ápoló-gondozó otthon alagsorában lévő tűzzománc, illetve szövőműhelyben
  - a főépület szomszédságában lévő kerámia műhely
  - a település központjában lévő kerámia bolt
  - az intézmény udvara, parkja, mosodája

A fejlesztő foglalkoztatás műhelyei erre a célra létesültek, építészetileg és felszereltségükben megfelelnek a követelményeknek. Az anyagellátásuk biztosított.

A fejlesztő foglalkoztatást 1 fő pedagógus, 3 fő szakápoló és 1 fő képzés nélküli munkatárs segíti napi 4 órában. A szakdolgozók számára szervezett továbbképzéseken részt vehetnek/vesznek.

Ellátottak bemutatása

Pszichiátriai betegek ápoló-gondozó otthoni ellátása

A 83 fő ellátott átlagéletkora 53,3 év. 42 nő átlagéletkora 58,5 év, 41 férfi átlagéletkora 48,3 év.

Ellátottak egészségi állapotát tekintve pszichiátriai megbetegedések közül skizofrénia: 68 főnél, bipoláris zavar 3 főnél, egyéb pszichiátriai betegség (depresszió, paranoid pszichotikus zavar, huntigton chorea) 12 főnél diagnosztizált. Egyéb megbetegedések közül keringési 35 főnél, légzőszervi 3 főnél, emésztőrendszeri 19 főnél, mozgásszervi 16 főnél, érzékszervi 3 főnél, diabetes 8 főnél és egyéb endokrin megbetegedés 2 főnél diagnosztizált.

Gondozási szükségletek

tevékenység	önállóan végzi (fő)	minimális segítséggel végzi (fő)	csak segítséggel végzi (fő)
étkezés	65	14	4
higiénés szükségletek	54	15	14
járás	67	5	11

Magyarországi Református Egyház Zsinati Hivatala

Pályázati Iroda

1146 Budapest, Abonyi utca 21.

telefon: +36-1-460-0700

1440 Budapest, 70 Pf.: 5

palyazatok@reformatus.hu

www.reformatus.hu

EFOP-1.9.8-17-2017-00002 kódszámú Egyházi és civil szervezetek szociális közfeladat ellátásának támogatása. A Magyarországi Református Egyház szeretetszolgálati intézményeinek szervezet- és szakmafejlesztése

10

helyzetváltoztatás	77	3	3
öltözködés	42	28	13

Ellátottak jövedelmét tekintve időskorúak nyugdíjában 14 fő, özvegyi nyugdíjban 2 fő, rokkantsági ellátásban 74 fő, rehabilitációs ellátásban 36 fő, emelt összegű családi pótlékban 39 fő, fogyatékosági támogatásban részesül 30 fő, idősök járadékában 2 fő, árvaellátásban 16 fő részesül.

Fogyatékos személyek ápoló-gondozó otthoni ellátása

Az 50 fő ellátott átlagéletkora 48,2 év. 26 nő átlagéletkora 48,7 év, 24 férfi átlagéletkora 47,5 év.

Ellátottak egészségi állapotát tekintve keringési problémája 14 főnek, légzőszervi 1 főnek, emésztőrendszeri 18 főnek, mozgásszervi 12 főnek van, hallás sérült 4 fő, látás sérült 4 fő, diabeteses 3 fő.

Gondozási szükséglet

tevékenység	önállóan végzi (fő)	minimális segítséggel végzi (fő)	csak segítséggel végzi (fő)
étkezés	44	1	5
higiénés szükségletek	33	6	11
járás	45	-	5
helyzetváltoztatás	45	-	5
öltözködés	29	10	11

Ellátottak jövedelmét tekintve rokkantsági nyugdíjban 22 fő, rokkantsági járadékban 2 fő, emelt összegű családi pótlékban 26 fő, árvaellátásban 6 fő részesül.

Az ellátás igénybevitelére 30-40 fő várakozik, elsősorban Baranya megyéből, de évente több kérelem érkezik a megyehatáron kívülről is.

Fogyatékos személyek támogatott lakhatása

Az 28 fő ellátott átlagéletkora 44,3 év. 10 nő átlagéletkora 44,3 év, 18 férfi átlagéletkora 48,1 év.

Ellátottak egészségi állapotát tekintve keringési 8 fő, emésztőrendszeri 8 fő, mozgásszervi 5 fő, diabetes 2 fő, daganatos megbetegedésben 1 fő érintett.

Ellátottak gondozási szükséglete:

Rendszeres ápolást/gondozást igényel 28 fő ellátott, melyből

Önellátásra képes, fennjáró: 18 fő

Önellátásra részben képes (egyes tevékenységekhez segítséget igényel): 2 fő

Magyarországi Református Egyház Zsinati Hivatala

Pályázati Iroda

1146 Budapest, Abonyi utca 21.

telefon: +36-1-460-0700

1440 Budapest, 70 Pf.: 5

palyazatok@reformatus.hu

www.reformatus.hu

EFOP-1.9.8-17-2017-00002 kódszámú Egyházi és civil szervezetek szociális közfeladat ellátásának támogatása. A Magyarországi Református Egyház szeretetszolgálati intézményeinek szervezet- és szakmafejlesztése

11

Rendszeres segítséget igényel (időszakos ellátásra szorul): 5 fő

Rendszeres segítséget igényel, időszakosan fekvő (folyamatosan ellátásra szorul): 2 fő

Ápolást igényel, ágyban fekvő (24 órás folyamatos ellátást igényel): 1 fő

Ellátottak jövedelmi viszonyait tekintve rokkantsági nyugdíjban 5 fő, rokkantsági járadékban 9 fő, emelt összegű családi pótlékban 6 fő, fogyatékosági támogatásban 9 fő, árvaellátásban 10 fő, munkaviszonyból származó jövedelemben 14 fő, munka-rehabilitációs díjban 5 fő részesül.

Pszichiátriai betegek támogatott lakhatása

Az 25 fő ellátott átlagéletkora 45 év. 10 nő átlagéletkora 41,4 év, 15 férfi átlagéletkora 40,7 év.

Ellátottak egészségi állapotát tekintve pszichiátriai betegségek közül skizofrénia 20 főnél, bipoláris zavar 1 főnél, egyéb pszichiátriai megbetegedés (depresszió, paranoid pszichotikus zavar) 3 főnél diagnosztizált. Egyéb megbetegedések közül keringési 3 főnél, emésztőrendszeri 5 főnél, mozgásszervi 1 főnél, érzékszervi 1 főnél diagnosztizált.

Ellátottak életvitele

Az ellátottak állapota, fejleszthetősége, motiválhatósága, monotónia tűrése, önismerete, utánzási képessége állapotuknak, betegségüknek, életkoruknak megfelelően igen változó. Törekvésük, hogy ehhez igazodjanak a szolgáltatások és a munkavállalási lehetőségek is.

Az ellátottak külső munkahelyeikre gyalogosan vagy kerékpárral jutnak el. Képességeik, készségeik függvényében csak kísérelővel, vagy teljesen önállóan közlekednek településen belül. Településen kívül szintén segítséggel vagy a tömegközlekedési eszközök önálló igénybevitelével (pl.: Budapestre távolsági busszal utazik a szüleikhez).

Az ápoló-gondozó intézményben élő személyek szállításához két mikrobusz és 2 db személyautó áll rendelkezésre. A támogatott lakhatást igénybe vevő egyének az intézmény támogató szolgáltatásától is igényelhetnek – kísérelővel, vagy a nélkül – szállítást.

Az egészségnevelés az egyéni gondozási/ fejlesztési terveknek megfelelően a szinten tartó, fejlesztő foglalkozások keretében, a komplex szükségletfelmérés alapján készült szolgáltatási tervekben megfogalmazottak szerint, a segítői munka során, a napi folyamatokba építve történik.

A lakók szabadidős foglalkozásai az alábbiak:

- Bekapcsolódhatnak a fentiekben megnevezett szakkörök munkájába.
- Minden évben kerámia tábor szerveznek Kölkeden.
- Második alkalommal kínálnak részvételi lehetőséget a Biblia-táborba
- Alapítvány vásárolta színházbérlettel egy-egy évad előadásai közül választhatnak az érdeklődők.
- A település ünnepein, rendezvényein fellépőként, vagy résztvevőként szinte mindig képviselteti magát az intézmény.

Magyarországi Református Egyház Zsinati Hivatala

Pályázati Iroda

1146 Budapest, Abonyi utca 21.

telefon: +36-1-460-0700

1440 Budapest, 70 Pf.: 5

palyazatok@reformatus.hu

www.reformatus.hu

EFOP-1.9.8-17-2017-00002 kódszámú Egyházi és civil szervezetek szociális közfeladat ellátásának támogatása. A Magyarországi Református Egyház szeretetszolgálati intézményeinek szervezet- és szakmafejlesztése

12

- Többen járnak könyvtárba az intézményből.
- Biztosított a részvétel a városi sportcsarnok, sportpálya rendezvényein, mérkőzésein
- Gyakoriak az 1 napos kirándulások (pl.: Siklós, Harkány, Pécsvárad, Budapest, stb.)
- SOTE Pszichiátriai Klinikája szervezete országos kulturális vetélkedőjére – Budapestre utaztak az intézmény lakói
- Nagykanizsai pszichiátriai színházi találkozón, illetve a Speciális Művészeti Műhely Egyesület országos fesztiválján is rendszeresen részt vesznek a fellépők és kísérőik (Egerben, Debrecenben, Székesfehérváron, stb.).
- A sportolók Németországban megrendezett íjász-találkozón érnek el szép eredményeket.

Az étkezések tekintetében az alábbiak állapíthatók meg:

- Ápoló-gondozó otthon szolgáltatásait igénybe vevő személyek – a teljes körű ellátás keretében – napi háromszori (szakorvosi javaslatra: többszöri) normál, illetve diétás étkeztetésben részesülnek. Az ételt az intézmény 750 adagos konyhája állítja elő.
- Az étlapot a mennyiségi-minőségi normák szem előtt tartásával, valamint a lakók kívánságának figyelembevételével állítják össze.
- Lakógyűléseken javaslatot tehetnek a havi menüsor összeállítására. Az étlapot az élelmezési bizottság véleményezi.
- Gondozási egységenként kis „tréning konyhában önállóan vagy a terápiás munkatárs, fejlesztő pedagógus segítségével saját részükre alkalmanként süthetnek, főzhetnek a lakók.
- A támogatott lakhatásban a szolgáltatást igénybe vevő személyek – az esetvitel keretében az esetfelelős segítségével – maguk vásárolják a készételt, illetve a nyersanyagokat. Ebédet a hétköznap, ünnepnap az intézmény főzőkonyháján vásárolják és a saját lakásukban fogyasztják el. Az elfogyasztott ételadagok árát a tárgyhót követően fizetik be az intézmény főzőkonyhájába. A reggelit-vacsorát maguk vásárolják vagy készítik el.

Az étkezési szokások, a higiénés követelményekkel kapcsolatos ismeretek minden ellátási formánkban igen eltérőek. A gondozás, szinten tartás, fejlesztés, az esetvitel keretében személyre szóló segítségnyújtásra törekszik az intézmény.

A szolgáltatásokat igénybe vevő személyek családi kapcsolatait támogatják, illetve, amennyiben szükséges felkutatják az érintettel közösen.

A településen belüli kapcsolataik az integrált munkahelynek, a közösségért végzett munkának (pl.: temető gondozás), a nyílt napok, bemutatók tartásának köszönhetően bővültek az elmúlt 20 évben.

Ez egy folyamat, mely esetében a lakótelepen vásárolt lakás szomszédságával is bővült az ismeretségi kör. Amennyiben a későbbiekben lehetőség lesz újabb lakásokat vásárolni, új szomszédokkal épülhetnek ki új kapcsolatok.

A lakókörnyezet felkészítését, a kliensek elfogadását segíti, hogy az intézmény már 20 éve kinyitotta a kapuit és hívja az érdeklődőket.

Magyarországi Református Egyház Zsinati Hivatala

Pályázati Iroda

1146 Budapest, Abonyi utca 21.

telefon: +36-1-460-0700

1440 Budapest, 70 Pf.: 5

palyazatok@reformatus.hu

www.reformatus.hu

EFOP-1.9.8-17-2017-00002 kódszámú Egyházi és civil szervezetek szociális közfeladat ellátásának támogatása. A Magyarországi Református Egyház szeretetszolgálati intézményeinek szervezet- és szakmafejlesztése

13

Az ellátottak szociális háttere a lakossági átlagnak megfelelő és differenciált.

A lakók térítési díj fizetési képességéről megállapítható, hogy a 2017. évben – szemben a 2015. évi 74 fővel – mindösszesen 59 fő (ápoló-gondozó otthonban: 10 fő, támogatott lakhatásban: 49 fő) személyi **térítési díja** egyezett meg az intézményi térítési díjjal.

Tárgyévben 130 kötelezett fizetett részösszegű térítési díjat.

Munkabérrel 44 fő, fejlesztési jogviszonyból származó jövedelemmel 16 fő rendelkezik. Tárgyévben valamennyi szolgáltatást igénybe vevő személy rendelkezett jövedelemmel, így az intézmény nem kényszerült havi költőpénz biztosítására.

Az otthonban minden lakó maga kezelheti költőpénzét. Amennyiben a szolgáltatást igénybe vevő személy segítséget kér költőpénze megőrzéséhez, kezeléséhez – saját és törvényes képviselője írásos megbízásával – pénzét az otthon ezen feladattal megbízott munkatársa letétként kezeli. A letétben elhelyezett készpénz elsősorban a személyes szükségletek kielégítését szolgálja.

A cselekvőképes, a cselekvőképességükben korlátozott lakóik (törvényes képviselői) írásban megbízhatják az adminisztratív munkakörben foglalkoztatott dolgozókat, hogy a postai úton érkező jövedelmüket átvegyék. A megbízásban nevesített két dolgozó valamelyike a pénzküldemény megérkezésekor a nyugdíj szelvényt aláírja. A küldemény átvételét igazoló „postai közvetett kézbesítő könyvbe” bevezeti az érintett lakó nevét, nyugdíjának törzsszámát és összegét, és azt aláírásával ellátja. Ezen összeget a költőpénz kezelésével megbízott munkatárs írásban átveszi, felvezi a B12-185 sz. nyilvántartó lapra és letétként kezeli (trezorban megőrzi, illetve befizeti a „letéti elkülönített alszámla gondozotti zsebpénzek kezelésére” - számlára).

Amennyiben az ellátást igénybe vevő személy kéri, a tárgyév január elsején érvényes öregségi nyugdíj legkisebb összegét meghaladó készpénzét névre szóló letétben kell elhelyezni (kivételt képez, ha meghatározott célra – személyes szükségletére vásárolandó dolgokra – tartalékolja a pénzt az egyén). A cselekvőképességet érintő gondnokság alá helyezett személy fenti összeget meghaladó készpénzét a gondnok gyámügyi fenntartásos betétkönyvben, vagy számlán köteles elhelyezni

Minden ellátott – a térítési-díj értesítés mellett - havonta írásban értesül a bevételeiről, kötelező kiadásairól, illetve a felhasználható költőpénzéről. Rendelkezhetnek arról, hogy milyen összegben és gyakorisággal kívánják kézhez kapni a költőpénzüket.

Kérhetik az ezzel a feladattal megbízott intézményi munkatársat, hogy helyettük vagy velük együtt legyen segítségükre a vásárlásoknál. Dönthetnek úgy is, hogy kizárólag maguk – segítség nélkül – használják fel a költőpénzüket.

A gazdálkodás segítése egyaránt feladat az ápoló-gondozó otthonban, illetve a támogatott lakhatásban. Az utóbbiban az esetfelelősök munkaköri leírásában szerepel a gazdálkodással, a pénzbeosztással kapcsolatos feladatok ellátása.

Tartós fogyasztási szerek esetében névre szóló számlával igazolják a vásárlást és a megvásároltak az egyén tulajdoni lapján kerülnek feltüntetésre.

Magyarországi Református Egyház Zsinati Hivatala

Pályázati Iroda

1146 Budapest, Abonyi utca 21.

telefon: +36-1-460-0700

1440 Budapest, 70 Pf.: 5

palyazatok@reformatus.hu

www.reformatus.hu

EFOP-1.9.8-17-2017-00002 kódszámú Egyházi és civil szervezetek szociális közfeladat ellátásának támogatása. A Magyarországi Református Egyház szeretetszolgálati intézményeinek szervezet- és szakmafejlesztése

14

Az ápoló-gondozó otthonban szigorú szabályai vannak a vegyszerek tárolásának, használatának.

A támogatott lakhatásban (a továbbiakban: TL) az ellátottak maguk vásárolják a tisztító szereket. A TL munkatársainak feladata a veszélyek feltárása, a biztonságos használat szabályainak elsajátíttatása. A folyamatba épített ismeretátadás tűnik a leghatékonyabbnak.

A kevésbé veszélyes termékek beszerzését támogatják.

Hasonlóan a vegyszerek alkalmazásához: a felkészítés mellett a valós élethelyzetben, a napi munkafolyamatokba építve a leghatékonyabb az ismeretek átadása.

A szolgáltatást igénybe vevő személyek napirendje az ápoló-gondozó otthonban alkalmazkodik a házirendhez.

A TL-ben az ellátottak határozzák meg a saját napirendjüket a közösen megfogalmazott együttélési szabályokban megfogalmazottak figyelembevételével. Hét végeken tartalmas és a regenerálódást biztosító napirend kialakítását esetfelelősi/gondozói néhány órás délelőtti, illetve kora délutáni jelenlét is segíti (egyéni programok támogatása, közös programok szervezése, stb.)

A támogatott lakhatás szolgáltatás jellemzői

A támogatott lakhatási szolgáltatás fogyatékossgal élő, pszichiátriai, illetve szenvedélybetegek s részére - egészségi állapotnak és önellátási képességnek megfelelően - biztosított (határozott vagy határozatlan időtartamú) ellátás, amelynek célja a lehetőség szerinti önálló életvitel kialakításának és fenntartásának segítése.

A célok megvalósítása

- természetes és professzionális támogatói hálózat létrehozásával és működtetésével
- az egyén meglévő képességeire építve, a lakhatás és a mindennapi életvitel támogatásának különválasztása révén
- a döntés szabadságának biztosítása az egyén elvárásaihoz és igényeihez igazodó lakhatási és támogatási forma megválasztásában:
  - személyközpontú, egyénre szabott szolgáltatások, támogatások, programok nyújtásával
  - csoportos és a képviseleti megoldások mellőzésével

történik.

A támogatott lakhatás szakmai feladatai:

- Lakóhelyi és - a távmunka kivételével - a munkahelyi feladatok, valamint a szabadidő eltöltésének szétválasztása.
- Foglalkoztatás (komplex szükséglet-felmérés alapján).
- Segítségnyújtás a kulturális és szabadidős tevékenységek szervezésében, társas kapcsolatok fenntartásában.
- Lehetőség az életkörülményekkel kapcsolatos problémák megoldásában.
- Döntéshozatal segítése.

Magyarországi Református Egyház Zsinati Hivatala

Pályázati Iroda

1146 Budapest, Abonyi utca 21.

telefon: +36-1-460-0700

1440 Budapest, 70 Pf.: 5

palyazatok@reformatus.hu

www.reformatus.hu

EFOP-1.9.8-17-2017-00002 kódszámú Egyházi és civil szervezetek szociális közfeladat ellátásának támogatása. A Magyarországi Református Egyház szeretetszolgálati intézményeinek szervezet- és szakmafejlesztése

15

- Az igénybevevő szükségletei szerinti szolgáltatások elérhetőségének megkönnyítése (+ hozzáférés az önálló életvitelt segítő képzésekhez, programokhoz).

A mohácsi Pándy Kálmán Otthonban a támogatott lakhatási szolgáltatás 2014. január 1-től működik. Az engedélyeztetési eljárás, maga a lakóotthonok átminősítése közel fél évet vett igénybe. Ennek oka az új ellátási forma bizonytalan törvényi környezete, a jogszabályi hivatkozások összehangolatlansága, a szakhatósági előírások nem egyértelmű szabályozása. Szükséges volt, hogy az új szolgáltatás külön helyrajzi számon működjön, így a legnagyobb megoldandó feladat a telekhatárok kijelölése, és a helyrajzi szám megszerzése volt.

A lakóotthonok megépítéskor elsődleges szempont volt a nagy intézmény közelsége. Az ingatlanokat pályázatokból építették, valamint a lakótelepen lakást vásárolták. A lakócentrum építéskor két különálló épület lett volna, de azt nem fedezte a pályázat, ezért összeépítették az épületeket (egymás tükörképei lettek), így a közös gépészeti kivitelezésen pénzt takarítottak meg, de a két lakóotthon működésében teljesen független egymástól. A panellakás kiválasztásánál az ár mellett fontos volt a szolgáltatási gyűrű kialakításához szükséges szempontok figyelembevétele, amelyek a lakók közlekedését, önálló életvitelét segítő szolgáltatások elérését (közért, orvos) jelentették.

A fogyatékosok rehabilitációs célú lakóotthonából illetve a pszichiátriai lakóotthonokból átminősített TL-ekben a lakók kivétel nélkül mind dolgoznak, így nappali felügyeletre nincs szükség, önellátási képességeik közel azonosak. Egyetlen TL-ben vannak súlyos vagy halmozott fogyatékosággal élő lakók, ebben a lakóegységben mindig van felügyelet, a lakók egy része a közeli nappali intézménybe jár át foglalkoztatóba. A lakók összetételét, a bentlakásos intézményből való átkerülést befolyásolta a felkészítési folyamat sikeressége, maga a lakó akarata, de akadtak személyi kötődési, párkapcsolati szempontok is.

Az átminősítési eljárás során elkezdték a lakók felkészítését a TL-ben való életformára. A felkészítési folyamat fél évnél sokkal több volt, mivel a lakóotthonban lakók részben már rendelkeztek a TL ideológiájának, célkitűzéseinek megfelelő attitűdökkel, képességekkel, ezekre építve könnyebben lehetett mind a munkatársak, mind a lakók tekintetében az új szolgáltatási struktúra kialakítása. A panellakásba kiköltöző 4 fő felkészítése a kiköltözést megelőzően több hónapon át tartott, melynek egy része valós környezetben, gyakorlatorientáltan történt. A felkészítés tematikájának fontos témakörei olyan életpraktikus ismeretek voltak, mint a kommunikáció, együttélési szabályok kialakítása, ügyintézés, önellátási technikák elsajátítása, háztartási ismeretek, mentálhigiénés felkészítés, baleset-megelőzési ismeretek.

A lakók felkészítése folyamatos foglalkoztatásokon, személyes, mentálhigiénés jellegű, tanulási folyamatot segítő alkalmakon történt. A szülők érzékenyítése, tájékoztatása a nyílt napok, ünnepi alkalmak alatt történt, lakókörnyezet és lakosság számára bemutatkozó műsorok, integrált sportprogramok, lakógyűlések adtak lehetőséget, illetve olyan önkéntes programok, amelyek során a lakók a közösségért végeztek önkéntes munkát. Az intézmény folyamatosan szervez

Magyarországi Református Egyház Zsinati Hivatala

Pályázati Iroda

1146 Budapest, Abonyi utca 21.

telefon: +36-1-460-0700

1440 Budapest, 70 Pf.: 5

palyazatok@reformatus.hu

www.reformatus.hu

EFOP-1.9.8-17-2017-00002 kódszámú Egyházi és civil szervezetek szociális közfeladat ellátásának támogatása. A Magyarországi Református Egyház szeretetszolgálati intézményeinek szervezet- és szakmafejlesztése

16

gondnoki találkozókat, személyes és telefonos beszélgetéseken tájékoztatják az érintetteket. Jelenleg is az érdeklődőket tájékoztatják a támogatott lakhatási szolgáltatásról, a választás szabadságának meghagyása mellett.

Az intézmény alapcélkitűzése az integrált munkavégzés a városban élő megváltozott munkaképességű személyekkel együtt. Ilyen munkavégzési lehetőség a város önkormányzata által biztosított helyiségekben varroda, bábkészítő műhely, gyöngycsomagolási lehetőség.

A TL-be költözés óta az ellátottak életminősége jelentősen, pozitívan változott. A feladatellátás tartama sokkal célozottabban, a komplex szükségletfelmérés alapján, a szolgáltatási elemek bevezetésével csak a valós szükséglet-kielégítés mentén történik. Ennek következtében az önellátási képesség egyértelműen javuló tendenciát mutat, amely kihat a lakók önálló életvitelére, döntési helyzetekben való kompetens viselkedésükre. Felügyeleti igényük is alapvetően változott, a lakóegységek egy részében telefonos, jelzőrendszeres, videokamerás (csak kültéren) megoldásokkal kiváltható az éjszakai felügyelet, a panellakásban pedig heti ellenőrzés történik. A megnövekedett önállóság, a döntéshozatal jelentős mértékben erősíti a lakók társadalmi szerepvállalását. Az intézmény törekvése, lakók felé a saját sorsukért, a mindennapjukért való felelősség tudatosítása, és annak tudatosítása, hogy a jogok a kötelességekkel társulva érvényesíthetők teljeskörűen.

Az intézmény az életminőség javulásának mértékére elindított egy felmérési folyamatot egy külsős partner megbízása által, amelynek eredménye még nem ismert, a felmérés kiértékelése folyamatban van.

A támogatott lakhatás az étkeztetés biztosítása nélkül történik. A lakó maga dönt arról, hogy a fenntartó fenntartásában működő étkeztetést külön szerződve igénybe veszi-e, vagy más szolgáltatónál vásárolja meg azt.

Az intézmény a lakó számára ellátmányt biztosít, a lakók egy része a reggelit és vacsorát ebből vásárolja. A nyersanyagot és/vagy a készételeket az intézmény az egyén számára szükséges módon segít beszerezni.

Az alap szolgáltatási elemeket az intézmény biztosítja. (fejlesztést a gyógypedagógus, szállítást a Támogató Szolgálat, felügyeletet pedig a nappali ellátás) Az étkezést oldják meg önállóan, máshol a lakók, ha nem akarják az intézményit igénybe venni.

A TL-ben való együttélés szabályait maguk a lakók, közösen hozzák meg, egy saját házirend megalkotásával. A vitás helyzetekben segíthet dönteni az aktuális esetfelelős, ő azonban nem befolyásolja a döntést akkor sem, ha előre látható annak helytelen volta. Az egyéni élethelyzetekben a nehéz döntések esetében bizalommal fordulnak az esetfelelős felé, kéri, és elfogadják a segítségét.

Azokban a TL-ekben, ahol 24 órás felügyelet szükséges mindig van munkatárs, mivel a lakóegységek közel vannak egymáshoz, így a nem várt, eseti szükségletek (lebetegedés, rosszullet) nem okoznak

Magyarországi Református Egyház Zsinati Hivatala

Pályázati Iroda

1146 Budapest, Abonyi utca 21.

telefon: +36-1-460-0700

1440 Budapest, 70 Pf.: 5

palyazatok@reformatus.hu

www.reformatus.hu

EFOP-1.9.8-17-2017-00002 kódszámú Egyházi és civil szervezetek szociális közfeladat ellátásának támogatása. A Magyarországi Református Egyház szeretetszolgálati intézményeinek szervezet- és szakmafejlesztése

17

problémát. Végző esetben a bentlakásos intézményben való tartózkodás is megoldható átmenetileg. A többi TL-ben csak minimális időt tölt egy segítő, de telefonon, vagy adó-vevő készüléken bármikor segítséget tudnak kérni a lakók.

Súlyosan halmozott fogyatékkal élő személy is él a TL-ben. Az ellátásukkal kapcsolatos többletköltséget részben a térítési díjból, részben a támogatott lakhatás teljes bevételéből (térítési díj + állami támogatás + egyházi kiegészítő támogatás) viseli a fenntartó, a szolgáltatás.

Az ellátásukat nagyban megkönnyítené a differenciált, szükségletre épülő finanszírozás.

A TL szolgáltatás az élet minden területén jelentősen meghaladja az átlagos ápoló-gondozó otthoni elhelyezés lehetőségeit. Az önálló döntéshozatal, a lakhatási körülmények, a táplálkozás ruházatkódás terén, a rendszeres munkavégzés, a szabadidő eltöltése, hobbi, privát szféra, emberi kapcsolatok vonatkozásában mindenképpen többet nyújt a bentlakásos ellátásnál. Ezt konkrétan is megtapasztaltuk látogatásunk során, illetve az intézményvezetővel, esetfelelősökkel való beszélgetés alkalmával is erről bizonyosodtunk meg. Az is tény azonban, hogy a megnövekedett önállóság, pénzkezelés, a társadalom életében való jóval nagyobb mértékű, ellenőrizetlen jelenlét, nagy kockázatokat is hordoz magában. Az ellátottakkal való beszélgetés során azt tapasztaltuk, hogy jól érzik magukat lakóhelyükön, munkahelyükön, az élet minden területén. Megkapják a számukra szükséges segítséget, és lehetőségük van arra is, hogy hibázzanak. Azt is láthattuk, hogy ez a napjainkban elkönnyvelhető siker, hosszú folyamat eredménye.

Kezdetben a már meglévő munkatársakat képezték át, készítették fel az új feladatellátásra. A megszűnő lakóotthonok valamennyi munkatársat kérte a tovább foglalkoztatását a támogatott lakhatás szolgáltatásban.

Az indulás időszakában a munkatársak részéről is megfogalmazott kettősség:

A támogatott lakhatás szolgáltatás szakmai kihívást jelentett:

- iskola rendszerű képzésben nem tanultak a TL szolgáltatás céljáról, tartalmáról, stb.
- a korábbiakban megszokottól eltérő jogi szabályozás, kompetencia alapú szolgáltatás
- pontosan nem körülhatároltak a feladatok, a kompetenciák és a felelősségi körök
- gyakorlati tapasztalatok megismerésére sem volt mód
- amennyiben nem a kiváltás keretében létesít lakóotthont a fenntartó, a munkatársak számára nem nyitottak a célirányos képzések

Valamennyi esetfelelős részt vett a közösségi alapú pszichiátriai betegellátással kapcsolatos képzésen és szerzett közösségi tanácsadó, illetve közösségi koordinátor végzettséget.

Az új munkatársak felkészítése belső felkészítéssel történik.

Az intézmény munkatársait belső rendszer szerint ösztönzi. A kimagaslóan jó munka elismerésének intézményi gyakorlata:

Magyarországi Református Egyház Zsinati Hivatala

Pályázati Iroda

1146 Budapest, Abonyi utca 21.

telefon: +36-1-460-0700

1440 Budapest, 70 Pf.: 5

palyazatok@reformatus.hu

www.reformatus.hu

EFOP-1.9.8-17-2017-00002 kódszámú Egyházi és civil szervezetek szociális közfeladat ellátásának támogatása. A Magyarországi Református Egyház szeretetszolgálati intézményeinek szervezet- és szakmafejlesztése

18

- Az éves átsorolásokkal egyidőben lehetőséget biztosít a fenntartó a kimagaslóan jól dolgozó munkatársak illetményének – munkáltatói döntésen alapuló – kiegészítésére.
- Éves szinten 1-2 munkatárs javasolható a Szociális Munka Napján átadandó elismerő oklevélre, melyet Mohács város polgármestere ad át a jó példával előljáró dolgozóknak.
- Ugyancsak a Szociális Munka Napján kerülnek átadásra 4 fő részére azok a tárgyjutalmak, amelyekre kizárólag a munkatársak tehetnek javaslatot.

Azóta a munkatársak részben cserélődtek, így vannak olyan munkatársak, akiket már eleve a TL-hez jelentkeztek, jelenleg az esetfelelősi munkakör betöltéséhez. A stabil, megfelelő kompetenciákkal rendelkező munkaerő jelenléte biztosított, köszönhetően az intézmény, mint munkáltató jó hírének, belső továbbképzéseknek, külső előadók bevonásával (is).

Az intézmény technikai dolgozói, a műszaki működésért felelős munkatársak segítenek a TL működtetésében felmerülő műszaki problémák megoldásában. A létszamarányosan meghatározott központi költségek tartalmazzák

- a munkáltatói adminisztratív feladatok, az intézményi jogviszony keletkeztetésével és fenntartásával kapcsolatos – nem az esetfelelős kompetenciái körébe tartozó - teendők személyi és dologi költségeit,
- a biztosítási, szerződéses karbantartási díjak, stb. költségét,
- a beépített berendezések rendkívüli meghibásodásának elhárítására vonatkozó költségeket,
- a nagy felújítások költségét.
- A saját tulajdonú készülékek javítási költségét az egyén viseli.

Az „Együttélés szabályai” az irányadók minden esetben, az abban foglaltak döntik el, mely esetekben terhelik a lakókat a költségek, illetve melyek azok a tárgyi eszközök, amelyek beszerzése minden esetben egyénileg történik. A TL berendezéseinek egy részét a fenntartó biztosítja. Használhatják saját bútorikat, berendezési tárgyaikat, eszközeiket az ellátás igénybe vevői. Amennyiben ezek (akár kizárólagosan vagy közösen használják) elromlanak, általában az aktuálisan elégséges fedezettel rendelkező személy gondoskodik a kijavíttatásáról, cseréjéről.

Amennyiben erre nincs lehetőség: alapítványi támogatással, adományból vagy intézményi beszerzéssel pótolják.

Az együttélési szabályban úgy rendelkeztek a szolgáltatást igénybe vevők, hogy szándékos megrongálás esetén a kár okozóját terheli 100 %-ban kártérítési kötelezettség.

Személyenként eltérő hangsúllyal szerepet kap a gazdálkodás segítése. A takarékos gazdálkodással, a tartalékképzéssel kapcsolatos ismeretek elsajátítása a készségfejlesztés egyik fontos eleme. Jövedelmük (esetleges készpénzvagyonuk) függvényében valamennyien rendelkeznek tartalékkal a váratlan kiadásaira, előre nem tervezett programokra, stb.

Az orvosi ellátás, mivel az intézmény egészségügyi szakápolási engedéllyel rendelkezik, így a felmerülő egészségügyi problémák megoldásában jelentős mértékben segít a TL lakóinak. Háziorvost szabadon

Magyarországi Református Egyház Zsinati Hivatala

Pályázati Iroda

1146 Budapest, Abonyi utca 21.

telefon: +36-1-460-0700

1440 Budapest, 70 Pf.: 5

palyazatok@reformatus.hu

www.reformatus.hu

EFOP-1.9.8-17-2017-00002 kódszámú Egyházi és civil szervezetek szociális közfeladat ellátásának támogatása. A Magyarországi Református Egyház szeretetszolgálati intézményeinek szervezet- és szakmafejlesztése

19

választhatnak a városban praktizáló orvosok közül, pszichiátriai szakellátást is igénybe vehetnek a városi szakrendelőben, de szívesebben mennek az intézményben heti gyakorisággal rendelő pszichiáterhez. Szintén így van a belgyógyászati problémák esetében, szívesebben veszik igénybe az otthonban működő rendelőt.

A lakók állapotromlását rugalmasan követi az intézmény felépítése. Tekintettel arra, hogy az intézménynek van bentlakásos fogyatékosokkal élőket, illetve pszichiátriai betegeket ellátó otthona, valamint TL-ből is van, amely a telephelyen működik és van, amelyik lakótelepen távol, nappali ellátás is van, a rugalmasság ennek köszönhetően lehetséges.

Az állami támogatások mellett a fogyatékos személyek pénzügyi ellátása, a munkavégzésből származó jövedelem jórészt biztosítja a térítési díjak megfizetését. A fenntartó által működtetett szolgáltatási formák kiegészítik a feladatellátás adta lehetőségeket, amelyek viszont nem terhelik a TL költségvetését nappali ellátás férőhelyfoglalás nélkül, bentlakásos intézmény szociális foglalkoztatás, stb). Egyházi fenntartás esetén az egyházi kiegészítő támogatás szintén segíti a működést.

Állapotromlás esetén a meglévő munkabér kiesés probléma lehet, még akkor is, ha a lakók jogosulttá válnak rehabilitációs ellátásra. Az épületek karbantartása, felújítása jelenthet komoly kihívást, erre a TL maga nem tud tartalékot képezni. A fenntartó által működtetett alap és szakellátások a TL tőszomszédságában a rugalmas szolgáltatásnyújtást segítik elő, amely a fenntarthatóságot segíti. Tény azonban, hogy a differenciált állami támogatás nagy biztonságot jelentene a fenntarthatóság tekintetében. A cél, a szolgáltatás, a gyakorlati tapasztalatok pozitívak.

Kockázati tényezők:

- Alapellátások kapacitásproblémái
- Térítési díj fizetési képesség
- Állapotromlás kérdései
- Munkaerő kérdései

A jövő, fenntarthatóság szempontjából tervezhető, amennyiben:

- a szükségletekhez igazodó, differenciált finanszírozás megvalósul: képesek lesznek a magas gondozási, felügyeleti szükségletű személyek is megvásárolni a lehető legönállóbb életvitelüket segítő szolgáltatásokat, szolgáltatási elemeket.
- Fontos, hogy hol valósul meg a lakhatás szolgáltatás: a nagy távolságok jelentősen megnövelik az ellátottak, illetve segítők utazási, utaztatási költségét.
- Költségek szempontjából meghatározó lehet, miként sikerül (akár osztott munkakörben, változó munkavégzési helyszínekkel, stb.) megvalósítani a hatékony munkaerő gazdálkodást.

A lakók szabadidejükben örömmel sétálnak, kerékpároznak, interneteznek, könyvtárba járnak, kulturális és sport rendezvényekre járnak, közösen kerti partiznak, illetve jövedelem-kiegészítésként parkgondozást, apróbb ház körüli munkákat vállalnak a városban.

Magyarországi Református Egyház Zsinati Hivatala

Pályázati Iroda

1146 Budapest, Abonyi utca 21.

telefon: +36-1-460-0700

1440 Budapest, 70 Pf.: 5

palyazatok@reformatus.hu

www.reformatus.hu

EFOP-1.9.8-17-2017-00002 kódszámú Egyházi és civil szervezetek szociális közfeladat ellátásának támogatása. A Magyarországi Református Egyház szeretetszolgálati intézményeinek szervezet- és szakmafejlesztése

20

Céljaik elérése érdekében gyalogosan, önállóan vagy segítővel, kerékpárral, tömegközlekedési eszközzel (helyi és távolsági busszal), önállóan vagy segítővel, Támogató szolgáltatás igénybevételével közlekednek.

Mivel a lakók együtt élnek a várossal, nem idegenek, nem ismeretlenek, nem lógnak ki a sorból.

Jelenlétük nem zavarja a településen élőket, sem a tágabb, sem a szűkebb környezetükben. A lakótelepi lakásba költözést megelőzően is törekedtek a még szükséges – már elégséges információval ellátni – és nem megterhelni - a szomszédokat. A szomszédok (lakógyűlésen elhangzott) visszajelzései és a szolgáltatást igénybe vevő személyek elmondása szerint is csak apróbb súrlódásaik voltak, vannak, melyeket idáig önállóan megoldottak (pl.: szomszédot zavarta a TL lakásban lévő TV hangereje: a kismértékben hallássérült ellátott – a szomszéd jelzése óta - fülhallgatót használ TV nézés közben.)

A TL-ben élő lakók családtagjaiktól is pozitív visszajelzést, megerősítést kapnak. A korábban jól működő családi kapcsolataik megmaradnak, de a baráti kapcsolataik elhalványulnak. Rendkívül ritka, hogy egy régi barát, iskolatárs felkeresse a szolgáltatást igénybe vevő személyt.

Barátokra elsősorban a lakótársaik körében lelnek. Fontosak azon munkatársi kapcsolataik is, amelyek nem korlátozódnak kizárólag a munkavégzés helyszínére. Nem túl magas azok száma, akiknek több, segítőkész ismerősük van a településen. Önállóságuk, érdeklődési körük függvényében alakul kapcsolatrendszerük a városban: pl.: jól ismeri a boltost, a könyvtárost, stb.

A pozitív összképhez hozzá tartozik, hogy van-e még előrelépés, lehet-e még jobb az igénybe vett szolgáltatás:

A TL-ben élők közül többen szeretnék 2-4 férőhelyes lakótelepi lakásba, illetve kis családi házba költözni és az ápoló-gondozó otthontól nagyobb távolságra kerülni.

Tankönyha, tanmosoda kialakítása, használatára való felkészítés, megvalósulás

A fejlesztő foglalkoztatásban a munkafolyamatok betanítására vonatkozó fejlesztő program elemei:

- munkavégzéshez, munkavállaláshoz szükséges kompetenciák fejlesztés,
- szakmai ismeretek elsajátítása.

A foglalkoztatásban részt vevő értelmileg akadályozott személyek esetében a munkafolyamatok betanítására vonatkozó fejlesztő munkát az alábbi pszichés jellemzők figyelembevételével kell végezni:

- A kognitív képességek területén: észlelés, emlékezés, figyelem, koncentráció, logikai műveletek hibái és hiányosságai.
- A motoros és orientációs képességek területén: izomtónus, nagy- és finommozgások problémái és hiányosságai.

Magyarországi Református Egyház Zsinati Hivatala

Pályázati Iroda

1146 Budapest, Abonyi utca 21.

telefon: +36-1-460-0700

1440 Budapest, 70 Pf.: 5

palyazatok@reformatus.hu

www.reformatus.hu

EFOP-1.9.8-17-2017-00002 kódszámú Egyházi és civil szervezetek szociális közfeladat ellátásának támogatása. A Magyarországi Református Egyház szeretetszolgálati intézményeinek szervezet- és szakmafejlesztése

21

- Az emocionális és szociális képességek területén: motivációk, önértékelés, viselkedés problémái és hiányosságai.
- A kommunikációs képességek területén: a beszédértés, szókincs, önkifejezés hibái és hiányosságai.
- Gyakran korlátozott nyelvi kódot használata: beszédben főleg konkrét dolgokat, cselekvéseket jelentő főnevek és igék találhatók, kevés a közlést pontosító határozós és jelzős szerkezet.

A munkavégzéshez, munkavállaláshoz szükséges kompetenciák fejlesztése. A kulcsképessegek feltárása, fejlesztése, gyakorlása egyéni és csoportos foglalkozások keretei közt történik. Az alábbi munkavállalói kulcsképessegek fejlesztésére kell hangsúlyt helyezni: kitartás, terhelhetőség, megbízhatóság, rugalmasság, stressztűrő képesség, önállóság, kommunikációs készség, tervezés és döntés képessége, időgazdálkodás, rendszeresség, szabály- és köztisztviseltűrés, problémamegoldás, tanulási és megfigyelő képesség, gondolkodási képesség, kapcsolatteremtő és kudarctűrő képesség, tolerancia, kooperációs képesség, felelősségvállalás, teljesítőképesseg.

A Jobwards transznacionális, száz modulból álló segédanyag tartalom szerint tagolt és módszertani javaslatokkal ellátott.

Témakörei:

- Felnőttként a munka világában, melynek keretében foglalkozik a munkavégzés fontosságával, a motivációval, munkahellyel szembeni elvárásokkal, munkaadó elvárásaival, munkahelyi hierarchiával, munkakereséssel, külső megjelenéssel, fellépéssel, munkahelyi viselkedéssel, stb.
- Munkavállalói jogok és köteleességek, egyezségek betartásának témaköreit, valamint az érdekképviselet kérdéseit dolgozza fel a második témakör.
- Kommunikációs kompetenciák témájában ahhoz nyújt segítséget, hogy a munkahelyi hierarchiában az akadályoztatott személyek váljanak képesse a számukra fontos információk megszerzésére, ezért foglalkozik a verbális, nonverbális kommunikációval, az írásbeli kommunikációval, a felvételi beszélgetésre történő felkészítéssel, a panasztétel gyakorlatával, a segítség megszervezésével, az információk kezelésével, stb.
- Szociális kompetenciák témakörén belül kitért többek között a kritika megfogalmazására, elfogadására, az érzelmek kifejezésére, a konfliktusok, a stressz, kezelésére, a magányosság kérdésére, a támogatásnyújtásra, támogatásszerzésre.
- Az információs technológiák alkalmazását segítő anyag használata révén az akadályoztatott személyek megismerkedhetnek a számítógéppel, a szövegszerkesztés alapjaival, a dokumentumok kezelésével, illetve az Internet használatával.

A Jobwards moduljaiban – melyek átfogják a munkavállaláshoz szükséges ismereteket, tudnivalókat - a munkahelyi hétköznapok kihívásainak leküzdéséhez szükséges kompetenciák képezik a kiindulópontot.

Magyarországi Református Egyház Zsinati Hivatala

Pályázati Iroda

1146 Budapest, Abonyi utca 21.

telefon: +36-1-460-0700

1440 Budapest, 70 Pf.: 5

palyazatok@reformatus.hu

www.reformatus.hu

EFOP-1.9.8-17-2017-00002 kódszámú Egyházi és civil szervezetek szociális közfeladat ellátásának támogatása. A Magyarországi Református Egyház szerzettszolgálati intézményeinek szervezet- és szakmafejlesztése

22

Ezen – munkahelyi asszisztenseknek, segítőknek írt modulokat – melyekből bármikor egyénre szabott programok állíthatók össze egy személy, vagy egy tanulócsoporthoz számára – az alapképzésben és a szakmai képzésben egyaránt felhasználják.

Bár lehetséges mind a 100 modul egymás utáni feldolgozása is, de az alapvető cél az, hogy a segítők azokat a modulokat válasszák ki, amelyek közvetlenül kapcsolódnak az adott egyén vagy csoport egy-egy adott helyzetéhez.

A használat során elengedhetetlen, hogy a résztvevők oly módon dolgozzák fel az aktuális témát, hogy azt tudják értelmezni saját munkahelyük, munkahelyi integrációjuk vonatkozásában, és kapjanak lehetőséget a visszajelzésre is.

Segítséget ad a hatékonyabb munkavégzéshez, hiszen, ha a munkavállaló tisztában van jogaival, kötelességeivel, problémáit megfelelően tudja kommunikálni munkatársai, munkahelyi vezetői felé.

A segédanyag célja, hogy a foglalkozásokon részt vevők képesek legyenek gondolataik, érzelmeik kifejezésére, egymás gondolatainak megértésére és a társadalmi, környezetbeli információk felvételére, illetve, hogy az értelmileg akadályozott személyek számára biztosítsa a sokoldalú fejlődés, illetve a kulcskompetenciák elsajátításának lehetőségét.

A kulcskompetenciák elsajátítását segítő, az Újra a Pályán Foglalkoztatási Rehabilitációs Program szakmai anyagát is használják a fejlesztő programban.

A betanulás folyamatának ütemezését, az alkalmazott módszereket a fejlesztő foglalkoztatásban részt vevő személyek fizikai, mentális állapotának, készségeinek, jártasságainak, munkavégző képességének figyelembevételével készített egyéni foglalkoztatási tervek tartalmazzák.

A foglalkoztatási célok, az egyéni foglalkoztatási tervben foglaltak gyakorlati megvalósulásának ellenőrzése, elemzése, értékelése évente – írásos formában – történik.

A szükséges elméleti-gyakorlati ismeretek elsajátítását követően a fejlesztő foglalkoztatásban részt vevő személyek a segítők szakmai irányítása mellett végzik vállalt feladatukat.

Az ellátottakat a munkavégzésre segítők, gyógypedagógusok készítették fel. A lakóotthoni életforma során folyamatosan találkoztak olyan hétköznapi élethelyzetekkel, amelyek során volt lehetőségük az önálló életvitel elsajátítására, gyakorlására. Segítséggel kezelhették a háztartási gépeket, megtanulhattak bevásárolni, az ügyeiket intézni.

Az intézmény minden új ellátottja lehetőséget kap, hogy az intézmény által biztosított munkavégzési lehetőségeket, feladatokat kipróbálja, megadva ezzel a választás szabadságát.

Az intézményben működő tankonyha egy egyszerű háztartási konyha, amely alkalmas arra, hogy az ellátottak megtanulják a háztartási gépek kezelését, és a sütési-főzési folyamatok elsajátítását. Motivációs tényező egy-egy elkészült, jól sikerült étel, amely magában hordozza az étkezés terén is a választás, a lehetőségek szabadságát.

Magyarországi Református Egyház Zsinati Hivatala

Pályázati Iroda

1146 Budapest, Abonyi utca 21.

telefon: +36-1-460-0700

1440 Budapest, 70 Pf.: 5

palyazatok@reformatus.hu

www.reformatus.hu

EFOP-1.9.8-17-2017-00002 kódszámú Egyházi és civil szervezetek szociális közfeladat ellátásának támogatása. A Magyarországi Református Egyház szeretetszolgálati intézményeinek szervezet- és szakmafejlesztése

23

Fenntarthatósági kérdések

A Mohács-Kölked Református Társegyházközség Pándy Kálmán Otthona által nyújtott jelenlegi szolgáltatási struktúra kialakítása és működtetése hosszú évekre nyúlik vissza.

A megtekintett intézményi példa és más nagyon jól működő intézmények modelljének rendszer szintű alkalmazása mindig sok veszélyt rejt magában. Hiszen a helyi szinten működő komplex folyamatokat nehéz definitív módon megragadni és adaptálni, sokkal inkább arról lehet szó, hogy csak a jól működő és jól körülhatárolható elemeket lehet beépíteni egy másik szervezeti struktúrába. Fontos, hogy ezen folyamat során mindvégig figyelemmel kell lenni a szervezeten belüli és a környezet állította kihívásokra.

Ami mindenképpen elmondható és akár rendszer szinten be is építhető hasonló profilú intézményi működésbe:

- az ellátottak célcsoportot minél szélesebb szolgáltatási gyűrűvel támogatni (TL, "hagyományos" intézmény, támogató szolgáltatás, nappali ellátás, stb.),
- átjárhatóság a szolgáltatások között ("hagyományos" intézmény > TL; TL > "hagyományos" intézmény),
- a foglalkoztatás minél szélesebb, célcsoport fókuszú megszervezése - komplex szükségletfelmérés alapján (fejlesztő foglalkoztatás, védett munkahely, integrált munkahely, "normál" munkahely).

Az ellátottak állapotában várható és előre nem kalkulálható állapotromlás, idősödés szükségessé teszi az egymásba ágyazott szolgáltatások működtetését.

Mind az teljes mértékben látható, hogy az intézményi struktúra fenntarthatósága és finanszírozhatósága a legnagyobb mértékben a jogszabályi változásoktól, az állami támogatás (normatíva) kiszámíthatóságától/kiszámíthatatlanságától és a fenntartási költségek változásaitól függ a leginkább.

Azt is tapasztalhattuk, hogy a rendszer ésszerű finansziális működésébe igen nagymértékben be van tervezve és építve az egyházi kiegészítő normatív támogatás is.

Ha csak a támogatott lakhatást nézzük, akkor az önfenntartás során arra is figyelmet kell fordítani, hogy az ingatlanok állagmegóvása és esetenkénti felújítása is nagy anyagi terhet fog a fenntartó a róni. Itt a meglátogatott intézményben ez talán nem olyan égető és költséges, hiszen egy társasházi (panel) felújítási költsége mindig kevesebb (részarányosan) mint egy családi házé. És az is elmondható, hogy egy ilyen környezetben kevésbé szigetelődnek el a támogatott lakhatás lakói.

A tervezhetőség kérdése szempontjából, érdemes a legköltségesebb ellátásra beárazni, megtervezni a szolgáltatást. Fenntarthatósági és gazdaságossági szempontból mindenképp érdemes a költséghatékonyabb, valamint tervezhetőbb, ha nem szolgáltatás vásárlásban, hanem szolgáltatásnyújtásban gondolkodunk.

A jövő finanszírozhatóságát meghatározó tényezők:

- csökkenő vagy növekvő támogatási szükséglet,
- bérköltség,
- rezsiköltség,

Magyarországi Református Egyház Zsinati Hivatala

Pályázati Iroda

1146 Budapest, Abonyi utca 21.

telefon: +36-1-460-0700

1440 Budapest, 70 Pf.: 5

palyazatok@reformatus.hu

www.reformatus.hu

EFOP-1.9.8-17-2017-00002 kódszámú Egyházi és civil szervezetek szociális közfeladat ellátásának támogatása. A Magyarországi Református Egyház szeretetszolgálati intézményeinek szervezet- és szakmafejlesztése

24

- foglalkoztathatósági (ellátotti) kérdések,
- állami támogatás mértéke,
- egyházi kiegészítő támogatás mértéke.

III.2. Tanulmányút Ízlelő Étterem – Szekszárd

A tanulmányúton résztvevő 14 fő fogyatékos ellátásban dolgozó szakértők, intézményvezetők, valamint a dunaalmási beruházásban résztvevő szakértők megfigyelési szempontrendszer állítottak össze, amely a meglátogatni kívánt szekszárdi Kék-Madár Alapítvány által működtetett Ízlelő Étteremben összegyűjtendő jó gyakorlatok és ismeretek irányát határozta meg.

A tanulmányút helyszíne: Ízlelő Étterem, 7100 Szekszárd, Bartina utca 12/a.

A tanulmányút időpontja: 2018. július 10.

A Kék Madár Alapítvány 1997-ben alakult holland mintára. Alapítója egy idős pedagógus volt, aki támogatásra érdemesnek ítélte a későbbi kuratóriumi tagok szociális és gyermekvédelmi tárgyú ötleteit. 2001-től kiemelkedően közhasznú, 2011-től közhasznú szervezetként végzik munkájukat.

A szekszárdi Kék Madár Alapítvány gyermekek napközbeni ellátása, valamint munkaerőpiaci szolgáltatások biztosítása mellett vállalkozásként működteti az Ízlelő Éttermet.

Céljuk és egyben társadalmi jövőképük a társadalmi befogadást segítő tevékenységek, amelyben mindenki számára biztosított az önmegvalósítás lehetősége és a választás szabadsága.

Küldetésüknek tekintik a munkaerőpiacról kiszorultak életminőségének javítását és a családok tehermentesítését gyermekeik napközbeni ellátásával. Egy olyan modell értékű társadalmi vállalkozás működtetése, mely bizonyítja a fogyatékos emberek sokoldalú munkaképességét, és megteremti tartós foglalkoztatásuk feltételeit.

Az Étterem 2007-ben nyílt meg, az országban az első olyan étterem volt, amelyben a vezetőségen kívül kizárólag fogyatékos, megváltozott munkaképességű, illetve tanulásban akadályozott embereket foglalkoztatnak.

Az étterem franchise rendszerűvé vált, Székesfehérváron és Budapesten is működik vendéglátó egységük. Szekszárdon naponta 200-300 adag menüételt biztosítanak, valamint családi rendezvények számára nyújtanak catering szolgáltatást.

A vendéglátóipari egységre vonatkozó előírásokat, szakhatósági kritériumokat teljesítik.

2007-ben 2-3 év előkészítés után nyílt meg az étterem HEFOP program keretében 14 fővel. 2014-ben nyílt meg a jelenlegi nagyobb éttermük,

Magyarországi Református Egyház Zsinati Hivatala

Pályázati Iroda

1146 Budapest, Abonyi utca 21.

telefon: +36-1-460-0700

1440 Budapest, 70 Pf.: 5

palyazatok@reformatus.hu

www.reformatus.hu

EFOP-1.9.8-17-2017-00002 kódszámú Egyházi és civil szervezetek szociális közfeladat ellátásának támogatása. A Magyarországi Református Egyház szeretetszolgálati intézményeinek szervezet- és szakmafejlesztése

25

melyben jelenleg 20 fő dolgozik, ebből 17 fő megváltozott munkaképességű, a 3 fő vezető ép személy.

Az éttermi munkatársak kiválasztása alapvetően ebből a körből történt, vakok kivételével minden fogyatékoságtípus megjelenik náluk. Képzést szerveztek, amelyet folyamatos mentorálás egészített ki, a munkavállalók többsége megszerezte a falusi vendéglátás szakirányt, hallássérült szakácsaik pedig egy specifikusan nekik szervezett képzésen szereztek meg végzettségüket. A tanulásban akadályozott munkavállalók konyhai munkafolyamatokat, felszolgálást, pénztárosi munkakört, éttermi etikettet tanultak.

A jelentkezőknek próbamunkát ajánlanak, ahol mind a munkavállaló képességei, elvárásai, mind a munkáltató elvárásai egyeztethetők, a munkatársak kiválasztásánál elsősorban a motiváltságát mérték.

Az étterem kialakításához szükség volt olyan elkötelezett szakemberekre (nem csak szociális, hanem vendéglátós), akik kellő türelemmel fordulnak a megváltozott munkaképességű dolgozók irányába. Kevés specifikusan fogyatékosággal élők számára akkreditált képzés létezik a vendéglátás területén, ezért számos tematikát maga az Alapítvány dolgozott ki, tranzit típusú képzésekkel oldották meg a felkészítést, amelybe mesterszakácsokat is bevontak. A betanítás elkezdésétől az étterem megnyitásáig 3 év telt el.

A betanítást tehát időszakosan részben külső képzéseken, de főképp az Alapítvány munkatársaival tankonyhában, külsős bevont mesterszakácsok és vendéglátós szakemberekkel oldották meg, a folyamatot, és az azt követő munkavégzést a mai napig támogató munkatársak, mentorok segítik. Az egyik mentor rendelkezik vendéglátós ismeretekkel, ami specifikussá teszi a segítői folyamatot. A betanítási időszakot gyógypedagógus és pszichológus is segítette, végig kísérte.

Az alapítvány munkatársai, valamint a terület iránt érzékeny mesterszakácsok is közreműködtek az étterem kialakításában is.

A legnagyobb kihívást egyrészt az alkalmazott megváltozott munkaképességű személyek munkához szoktatása, valamint a számukra testreszabott feladatok elosztása jelentette. Ezért a konyhai munkafolyamatokat részfeladatokra bontották, és az egyszerűbb és bonyolultabb feladatokat az alkalmazottak képességeihez illesztették. A menüsor összeállításában is például figyelnek arra, hogy az elkészítést a megváltozott munkaképességű személyek is el tudják végezni.

A másik komoly nehézséget kezdetben a munkához való szoktatást követően a munkaidő (4-5 óra) okozta monotontúrési képesség, a vele járó kimerültség okozta, a folyamatban részt vevő gyógypedagógus és pszichológus segítette őket ennek a leküzdésében.

Egy nagyon modern, szép és jól felszerelt, tiszta, a HACCP előírásainak megfelelő konyha tartozik az étteremhez, azonban nem teljesen akadálymentes, sem a mozgásukban, sem a hallásukban, sem a látásukban korlátozottak részére, az ő konyhai munkavégzésüket ez erősen korlátozza, a látássérülteket szinte kizárja.

Magyarországi Református Egyház Zsinati Hivatala

Pályázati Iroda

1146 Budapest, Abonyi utca 21.

telefon: +36-1-460-0700

1440 Budapest, 70 Pf.: 5

palyazatok@reformatus.hu

www.reformatus.hu

EFOP-1.9.8-17-2017-00002 kódszámú Egyházi és civil szervezetek szociális közfeladat ellátásának támogatása. A Magyarországi Református Egyház szeretetszolgálati intézményeinek szervezet- és szakmafejlesztése

26

A bútorok (alsó elemek) alján kerek találatok, így szükség esetén vízszintes síkban változtatható a helyük. Akadálymentes szempontból a munkavállalók csak korlátozottan vehetik igénybe/használatba.

A helyiségek akadálymentesek, így a fogyatékosokkal élők, mozgássérültek számára is vonzó a hely.

Az étterem bio-kertjében számos alapanyagot megtermelnek, melynek „bio jellege” garantált. Beszállítóik kiválasztásánál alapvető elvárás a magas minőségű alapanyagok beszállítása, fontos szempont a helyi termelésű cégekkel való jó kapcsolat. A helyi fogyasztáson túlmenően elvitelre, előrendelésre is főznek, ezenkívül zártkörű rendezvényeket, tematikus borvacsorákat is vállalnak neves borászok közreműködésével, cégeknek is kiszállítanak, catering szolgáltatás is vállalnak.

Az étterem megnyitását megelőzően komoly piackutatást végeztek, megkeresve a környéken kielégítetlen piaci szegmenseket, hiány pótló jelleggel „családbarát” körülményeket teremtettek, a kisgyermekes családokra fókuszálva alakították ki az éttermet, amelyben kis játszóház kialakítására is sor került, de pelenkázó és több etetőszék is igénybe vehető.

Törzsvendégeik részére bérletkedvezményes lehetőség is van, a helyszínen zónaadag is rendelhető.

Saját elmondásuk szerint gyorsak, gyorsabbak, mint egy klasszikus gyorsétterem. Átgondolt, de nem túlgondolt az étterem működése.

Az Alapítvány több lábon áll, a bevételeiből megpróbál innovációkba visszaforgatni. Üzleti jellegű tevékenységet is végez, s jól felépített kapcsolatrendszer áll mögötte. Az étterem professzionális szolgáltatásnyújtásra törekszik, emellett alapcélkitűzése a helyi, jó minőségű alapanyagok felhasználásával a helyi vállalkozások segítése, az étteremben való ételek kiváló minőségű alapanyagokból való elkészítése. Mindez garanciális feltétele a vendégkör megtartásának, bővítésének.

Az étterem mellett csokoládé manufaktúrát is működtetnek. A csokoládémanufaktúrában készül az országosan egyedi labirintus csoki, amelyet ajándéktárgynak rendelnek/vásárolnak közintézmények, vállalkozások és magánszemélyek is.

A GINOP-5.1.3-16-2017-00043 projektből tervezik létrehozni a Kékmadár Csokigyár és Élelmiszermanufaktúra Látogatóközpontot.

Az Alapítvány éves beszámolója szerint kb. 140 millió Ft-ból gazdálkodik éves szinten. A bevételei nagy részét a központi költségvetésből kapott támogatások jelentik, mintegy 84 millió Ft-ot kapnak. Szekszárd Megyei Jogú Város Önkormányzata 130 millió Ft-tal támogatta mindössze a szervezetet. Az uniós pályázatból származó bevételeik nagyságrendje éves szinten 30 millió Ft, s csaknem 4 millió Ft-hoz jutnak adományokból.

Emellett a napi átlagos 300 eladott menü is komoly bevételt jelent, amely a rendezvényekből származó bevételekkel is kiegészül.

Magyarországi Református Egyház Zsinati Hivatala

Pályázati Iroda

1146 Budapest, Abonyi utca 21.

telefon: +36-1-460-0700

1440 Budapest, 70 Pf.: 5

palyazatok@reformatus.hu

www.reformatus.hu

EFOP-1.9.8-17-2017-00002 kódszámú Egyházi és civil szervezetek szociális közfeladat ellátásának támogatása. A Magyarországi Református Egyház szeretetszolgálati intézményeinek szervezet- és szakmafejlesztése

27

Az Alapítvány közel 20 uniós pályázatot valósított meg fő pályázóként az elmúlt évben, a vállalt indikátorokat kivétel nélkül mindig sikeresen teljesítették, így mindig 97% feletti volt a támogatás lehívásának mértéke.

Nagyobb részt otthonukban élő személyeket alkalmaznak. Az intézményi ellátásból jövők a túlzott hospitalizáció miatt ebben a foglalkoztatási formában nem tudnak együttműködni. A munkavállalók között vannak gondnokság alatt állók, de Munka törvénykönyve szerinti munkaszerződéssel mindenki rendelkezik, többségük részmunkaidőben dolgozik.

A vendéglátós, illetve konyhai tevékenység hatása a foglalkoztatott sérült személyek egészségi állapotára egyelőre nem ismert. Próbálják a munkaszervezést és a nyitva tartást úgy alakítani, hogy fizikai értelemben ne legyenek túlterhelve a dolgozók.

A legelső körben felvett dolgozók közül ma is 4-5 fő dolgozik az étteremben. Aki az étteremben nem került tovább foglalkoztatásra, annak is más munkalehetőséghez való hozzájutásban segít az Alapítvány. A munkavállalók feladatbontásban dolgoznak, így mindenki megtalálja a számára elvégezhető, vállalható feladatot. Igénylik a folyamatos visszacsatolást a munkavégzés során, ezért a mentorok támogatása bár csökkenő mennyiségben, de folyamatos.

Az Ízlelő Étterem, valamint a Kék Madár Alapítvány tevékenységei hozzájárulnak a megváltozott munkaképességű és fogyatékossgal élő emberek, valamint családjaik életminőségének javításához.

A szekszárdi Ízlelő Étterem gyakorlatából az alábbi jó gyakorlatok építhetők be a Magyarországi Református Egyház által fenntartott szociális intézmények tevékenységébe.

1. Jól megválasztott tevékenység profil (piackutatás).
2. A megválasztott tevékenység profil specialistáinak bevonása, érzékenyítése.
3. A tevékenység célcsoportjának kiválasztása, felkészítése.
4. A tevékenység marketingjének, arculatának kialakítása („brand” teremtése).
5. A célcsoport számára olyan kísérő szolgáltatások nyújtása, amely hosszú távon biztosítja azt, hogy a tevékenységet képesek és megfelelő minőségben legyenek képesek végezni.

Magyarországi Református Egyház Zsinati Hivatala

Pályázati Iroda

1146 Budapest, Abonyi utca 21.

telefon: +36-1-460-0700

1440 Budapest, 70 Pf.: 5

palyazatok@reformatus.hu

www.reformatus.hu

EFOP-1.9.8-17-2017-00002 kódszámú Egyházi és civil szervezetek szociális közfeladat ellátásának támogatása. A Magyarországi Református Egyház szeretetszolgálati intézményeinek szervezet- és szakmafejlesztése

28

III.3. Tanulmányút Mozgásjavító Óvoda, Általános Iskola, Gimnázium, Szakgimnázium, Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény és Kollégium

A tanulmányút helyszíne: 1145 Budapest, Mexikói út 59-60.

A tanulmányút időpontja: 2018. július 25.

A tanulmányúton résztvevők száma: 5 fő szakértő

Az intézményben több mint 200 mozgáskorlátozott gyermekoktatása, nevelése, mozgásfejlesztése, egészségügyi ellátása és gondozása, szakképzése és sérülés specifikus ellátása történik már 3 éves kortól. Szakmai tevékenységeik az óvoda, általános iskola, középiskola intézményegységek munkája által egyrészt egymásra épül, másrészt a kollégiumi ellátás valamennyi korcsoport számára elérhető, mint ahogyan az egységes gyógypedagógiai módszertani intézmény által támogatott együttnevelés is.

Az intézmény a kezdetektől elkötelezett a komplex fejlesztés iránt. A cél: biztosítani a legkorszerűbb sérülés specifikus nevelést-oktatást, a különböző terápiákat, az egész napos mozgásnevelést, gondozást, egészségügyi és kollégiumi ellátást óvodás kortól a középiskola befejezéséig. Pedagógiai céljaik közé tartozik, hogy megteremtsék az esélyegyenlőség alapjait azért, hogy az iskolai tanulmányok adott pontján az integrációra és az önálló életvitelre felkészültek legyenek tanulók.

A 2010-ben lezárult rekonstrukciót követően a régi és új épületek együttesen alkotják azt a környezetet, amely a teljes körű akadálymentesítés révén valódi XXI. századi körülményeket teremt a mozgáskorlátozott gyermekek neveléséhez, oktatásához és gondozásához. A három, egymással összekapcsolt épületből álló intézmény szaktantermekkel, tornatermekkel és tornaszobákkal, egy 25 méteres, versenyek rendezésére is alkalmas uszodával, tanmedencével és egyéb hidroterápiás egységekkel, színházteremmel, ebédlővel, közösségi térként is funkcionáló kis és nagy „zsibongóval”, tágas belső udvarokkal, valamint 10, egyenként 12 fő fogadására alkalmas apartmannal várja a mozgáskorlátozott tanulókat.

Ezzel megteremtődött a lehetősége annak, hogy az intézmény újabb évtizedekre nyújtson korszerű fejlődési és fejlesztési lehetőséget a mozgáskorlátozott gyermekek és fiatalok számára.

Kollégiumuk két különálló épületben fogadja diákokat. A 2009-ben épült új rész és a rá következő évben felújított 100 éves Medgyes-ház összesen 120 diák befogadására képes. Jelenleg 10 db 12 fős, 1 db 3 fős apartmannal és egy kihelyezett tréninglakással működnek.

A két kollégiumi épületből az iskola különálló épülete egy fedett folyosón keresztül, rövid sétával megközelíthető. A diákok intézményegységek közötti és intézményen kívüli közlekedése is jól felszerelt segédeszköz-parkkal támogatott (háromkerekű kerékpár, movita, moped, aktív kerekesszék).

Az egész napos iskola után 16 órától érkeznek a gyermekek a kollégiumba. Az apartmanok 2-3-4 szobások, akadálymentes fürdő-

Magyarországi Református Egyház Zsinati Hivatala
Pályázati Iroda
1146 Budapest, Abonyi utca 21.
telefon: +36-1-460-0700
1440 Budapest, 70 Pf.: 5
palyazatok@reformatus.hu
www.reformatus.hu

EFOP-1.9.8-17-2017-00002 kódszámú Egyházi és civil szervezetek szociális közfeladat ellátásának támogatása. A Magyarországi Református Egyház szeretetszolgálati intézményeinek szervezet- és szakmafejlesztése

29

és mellékhelyiségekkel. Az itt lakók napi rutinjához tartozik, hogy gyakorolják az önálló életvitel alapjait, mely speciális eszközökkel – mint emelhető fürdőkád, elektromos ágy és emelő berendezések – támogatott. Az apartman konyhája alkalmas arra, hogy a gyerekek önállóan készítsék el reggelijüket, vacsorájukat.

Megoldások, amelyek adaptálhatók a szociális intézményi fejlesztéseknél:

1. Emelhető asztalok (kurbli)
2. Változtatható magasságú székek (az ülőlap és a lábtámasz több pozícióba állítható)
3. Mozgatható bútorok (kerék)
4. Csapok eltérő magasságban történő elhelyezése
5. Kettős kapaszkodó a folyosók mentén
6. L- alakú ajtónyitó
7. Alul elhelyezett konnektorok
8. Alul elhelyezett kapcsolók és liftnyitó
9. A sarkok vasalása (védelem a kopás ellen)
10. Konyha: moduláris elrendezése a bútoroknak, viszonylag alacsony munkalap, mozgatható szekrények.
11. Speciális konyhai eszközök

Az intézmény rendelkezésre bocsátott egy eszközlístát (csatolás).

Az intézményben kölcsönözhető eszközök egy része is haszonnal alkalmazható a Dunaalmáson megvalósuló beruházásnál:

http://eszkoztar.mozgasjavito.hu/aak_mainpage.php

A dunaalmási beruházás előkészítésénél a beszerzésnél az Intézmény segítséget nyújt az egyes termékek beszerzési lehetőségeinek megadásával.

III.4. Tanulmányút Vakok Állami Intézete

A tanulmányút helyszíne: 1146 Budapest, Hermina út 21.

A tanulmányút időpontja: 2018. július 31.

A tanulmányúton résztvevők száma: 5 fő szakértő

A Vakok Állami Intézete székhelye, Budapest XIV. kerületében, a Hermina út 21. szám alatt található.

A VÁI célja – a látássérült személyek számára nyújtott szolgáltatásokban bekövetkezett szemléletváltás és a kliensek részéről jelentkező igények hatására –olyan korszerű, integrált szolgáltatásokat nyújtó, a gyakorlatra és a szakmai igényekre rugalmasan reagáló intézmény létrehozása és működtetése, amely hozzájárul a fogyatékos emberek jogainak és esélyegyenlőségének érvényesüléséhez, biztosításához.

Magyarországi Református Egyház Zsinati Hivatala
Pályázati Iroda
1146 Budapest, Abonyi utca 21.
telefon: +36-1-460-0700
1440 Budapest, 70 Pf.: 5
palyazatok@reformatus.hu
www.reformatus.hu

EFOP-1.9.8-17-2017-00002 kódszámú Egyházi és civil szervezetek szociális közfeladat ellátásának támogatása. A Magyarországi Református Egyház szeretetszolgálati intézményeinek szervezet- és szakmafejlesztése

30

Szakmai munkánk alapjának a normalizációt, az integrációt és az autonómiát, valamint minőségpolitikai céljaink megvalósítását tekintjük.

Az intézmény székhelyén működő szociális szolgáltatások:

- nappali ellátás,
- komplex rehabilitációs ellátás (elemi rehabilitáció ambuláns és bentlakásos formában, rehabilitációs intézményi ellátás),
- ápolást, gondozást nyújtó intézményi ellátás.

Az intézmény telephelyein működő szolgáltatási formák:

- ápolást, gondozást nyújtó intézményi ellátás (Budapest, Hungária körút),
- intézményen belüli, szociális foglalkoztatás (munka-rehabilitációs és fejlesztő-felkészítő foglalkoztatás) (Budapest, Ida utca)
- rehabilitációs célú lakóotthon (Budapest, Röck Szilárd utca),
- utógondozást biztosító kiléptető lakás (Budapest, Sárrét park),
- rehabilitációs ellátás (Tata, Deák Ferenc utca)

A VÁI a 16 év feletti, látássérült személyek nappali ellátását, komplex rehabilitációját, ápolását, gondozását, a munkaerő-piaci integráció elősegítését biztosítja.

A komplex rehabilitációs szolgáltatás magába foglalja:

- a fizikai állapot és a látásképesség megőrzését, fejlesztését,
- az önellátáshoz, öfenntartáshoz szükséges készségek, képességek fejlesztését,
- mentálhigiénés segítségnyújtást a megfelelő önismeret kialakítása, az önbizalom növelése érdekében,
- az igénybevevők készségeinek, képességeinek megfelelő oktatási, szakképzési, foglalkoztatási forma felkutatását, a hozzáférés biztosítása, a beilleszkedés segítése érdekében,
- az igénybevevők szociális biztonságához szükséges erőforrások felkutatását és a hozzáférés biztosítását,
- a szolgáltatást igénybevevők teljes ellátását.

A rehabilitációs szolgáltatások mellett a VÁI ápolást-gondozást biztosít azon önellátásukban korlátozott, látássérült emberek számára, akiknek ellátása saját otthonukban biztonságosan nem megoldható.

Megoldások, amelyek adaptálhatók a szociális intézményi fejlesztéseknél:

1. Színek – kontrasztok alkalmazása (eltérő színű kapcsolók, nyitók, gombok)

Magyarországi Református Egyház Zsinati Hivatala
Pályázati Iroda
1146 Budapest, Abonyi utca 21.
telefon: +36-1-460-0700
1440 Budapest, 70 Pf.: 5
palyazatok@reformatus.hu
www.reformatus.hu

EFOP-1.9.8-17-2017-00002 kódszámú Egyházi és civil szervezetek szociális közfeladat ellátásának támogatása. A Magyarországi Református Egyház szeretetszolgálati intézményeinek szervezet- és szakmafejlesztése

31

2. Hangjelzős folyadékszint mérő
3. Hangjelzések
4. Brailles felirat
5. Változatos anyagok, változatos felületek
6. Peremes tálca
7. Csúszásgátló
8. Gombos háztartási gépek

A VÁI módszertani kiadványa, amelyből szintén további szakmai információk ismerhetők meg: Halmozottan sérült látássérült személyek elemi rehabilitációjának speciális módszertana <http://vakokintezete.hu/wp-content/uploads/2016/06/hsszm.pdf>

Speciálisan vakok és gyengénlátók számára gyártott konyhai bútorok és eszközök nincsenek kereskedelmi forgalomban. A Magyar Vakok és Gyengénlátók Országos Szövetsége eszközboltjában kaphatók átalakított, speciális eszközök.

<http://www.mvgyosz.hu/segedeszkobolt-tajekoztato>

Valamint a Labrador Kft. az aki segédeszközöket gyárt és forgalmaz:

<http://www.labrador-bt.hu/termekek/>

IV. Nemzetközi jó gyakorlatok – Tanulmányút Németország

A tanulmányúton résztvevő 17 fő fogyatékos ellátásban dolgozó szakértők, intézményvezetők, valamint a Dunaalmási Református Szeretetház fogyatékosokat ápoló-gondozó otthonában történő beruházásban résztvevő szakértők megfigyelési szempontrendszer állítottak össze, amely a meglátogatni kívánt Észak-Rajna Vesztfália tartomány diakóniai intézményrendszerek megtátogása nyomán összegyűjtendő jó gyakorlatok és ismeretek irányát határozta meg. A tanulmányút szakmai programja a [4. számú mellékletben](#) kerül megjelenítésre.

A tanulmányút időpontja: 2018. szeptember 24-28.

Helyszínek:

- **Bielefeld-Bethel**
  - <https://www.bethel.de/startseite.html>
  - Cím: Königsweg 1 33617 Bielefeld
  - Vezető: Pastor Ulrich Pohl
  - Kapcsolattartó: Jan Seidel
  - Quellenhofweg 25, 33617 Bielefeld
- **Bad Oeynhausen – Wittekindshof**
  - <https://www.wittekindshof.de/>
  - Cím: Zur Kirche 2, 32549 Bad Oeynhausen

Magyarországi Református Egyház Zsinati Hivatala

Pályázati Iroda

1146 Budapest, Abonyi utca 21.

telefon: +36-1-460-0700

1440 Budapest, 70 Pf.: 5

palyazatok@reformatus.hu

www.reformatus.hu

EFOP-1.9.8-17-2017-00002 kódszámú Egyházi és civil szervezetek szociális közfeladat ellátásának támogatása. A Magyarországi Református Egyház szeretetszolgálati intézményeinek szervezet- és szakmafejlesztése

32

- Vezető: Pfarrer Prof. Dr. Dierk Starnitzke
- Kapcsolattartó: Frau Nowara, Spehr Michael
- Geschäftsanschrift: Zur Kirche 2 | 32549 Bad Oeynhausen
- Besucheranschrift: Zum Dorfplatz 10 | 32549 Bad Oeynhausen
- **KIZ Café KLEE Minden**
  - <https://www.wittekindshof.de/aktuelles/kiz/kiz-minden/>
  - Cím: Königstraße 31 32423 Minden
  - Vezető: Pfarrer Prof. Dr. Dierk Starnitzke
- **Eben-Ezer Alapítvány - Lemgo**
  - <https://www.eben-ezer.de/>
  - Cím: Alter Rintelner Weg 29, 32657 Lemgo
  - Vezető: Pfarrer Dr. Bartolt Haase
  - Kapcsolattartó: Aileen Reineke
  - Alter Rintelner Weg, 32657 Lemgo

A fogyatékos személyek ellátásnak, támogatásának intézményrendszere már évtizedekkel korábban jelentős változáson ment keresztül Nyugat-Európában. A jóléti ellátások strukturális változása illetve változtatása sok esetben az állami szerepvállalás átértékelődése okán következett be. Azt is elmondhatjuk talán, hogy az állam szociális szerepvállalása mögött sokkal inkább elvek és értékek választása húzódik meg, mintsem reálpolitikai döntések sorozata. Egy nemzetközi tapasztalatcsere soha nem lehet céltalan, vagy akár öncélú. A mi és miénkhez hasonló tanulmányutak célja minden esetben az együttgondolkodás, a reflektív tanulás és a használható, beépíthető példák felkutatása, mai gyakorlatunkban ezt nevezzük „best practice”-nak. Magyarországi Református egyházunk intézményes és gyülekezeti szeretetszolgálatok sok szálon kapcsolódtak, és ma is sok szálon kapcsolódnak a németországi ev. diakóniához.

Tanulmányutunk és az azt követő reflektív elemző munka elsődleges célja, hogy a magas támogatási szükségletű csoportok, egyének (ért. fogyatékos személyek) segítése, támogatása milyen fejlődési szakaszokon ment keresztül, hol tart ma, és milyen központi elvek vezérik a jövő szolgáltatástervezését.

Egyházunk fogyatékosokat ellátó intézményei elsősorban nagy létszámú, ápoló-gondozó jellegű intézmények. A nemzetközi szinten előírt, és Magyarország kormánya által is deklarált folyamat, miszerint a nagy intézmények felszámolásával párhuzamosan kiépítésre kerül a kis létszámú, személyes igényekre reagáló ellátás, elsősorban a támogatott lakhatás, mint szociális szolgáltatás megvalósítása által.

Az intézményi férőhelykiváltás, mint folyamat nemzetközi szinten már sok esetben megvalósult sok esetben már a gyakorlatban is megvalósult. Magyarországon ezek a folyamatok átfogó programként

Magyarországi Református Egyház Zsinati Hivatala

Pályázati Iroda

1146 Budapest, Abonyi utca 21.

telefon: +36-1-460-0700

1440 Budapest, 70 Pf.: 5

palyazatok@reformatus.hu

www.reformatus.hu

EFOP-1.9.8-17-2017-00002 kódszámú Egyházi és civil szervezetek szociális közfeladat ellátásának támogatása. A Magyarországi Református Egyház szeretetszolgálati intézményeinek szervezet- és szakmafejlesztése

33

A betheli von Bodelschwingh Diakóniai Intézetek alkotmányában az emberi méltóság középpontba állítása és a hitbéli meggyőződés koherens megélése együtt jelenik meg.

„Mindenkinek joga van arra, hogy egyediségét tiszteljük, elismerjük és komolyan vegyük. Azon kell fáradoznunk, hogy ez a meggyőződésünk és beállítottságunk kifejezésre jusson abban, ahogyan egymással bánunk. Az ember méltósága szent és sérthetetlen, független a képességektől és a teljesítménytől, betegség és fogyatékoság nem csökkentheti azt. Méltóságteljesen akkor bánunk egy emberrel, ha elismerjük és tiszteletben tartjuk értékeit, - életének történetét, - fejlődőképességét és annak határait, - az embereket, akikre szüksége van, - és az értékeket, amelyek számára fontosak, ha teljes személyiségéhez fordulunk, és annak nem csak egyes részeivel törődünk.”

IV.1. Bielefeld - Bethel

1. Az intézmény története, célja

Európa egyik legnagyobb diakóniai intézményrendszere a Bodelschwingh által megálmodott, és megalapított ellátórendszer. Friderich von Bodelschwingh 38 éves volt, amikor létrehozta, majd 1872-től kiépítette Európa egyik legnagyobb szeretetszolgálati rendszerét. A megalapításnál elsősorban az ellátás nélkül lévő epileptikus beteg segítése, ellátása vezérelte.

Ez a hagyomány azt gondolom, hogy arra kell, hogy ösztökéljen bennünket, hogy vegyük észre azokat az ellátási területeket, ahol fehér foltok vannak a jóléti ellátórendszerben. A hiány észrevétele azonban még nem elegendő – ahogyan ezt Bethel példáján is látjuk -, hiszen a feladat felvállalása odaszántságot és szakmai felkészültséget is igényel.

A hagyományokra építve ma a Bodelschwingh nevét viselő intézmények hat szövetségi tartományban működnek, közel 15 000 munkatárssal, és mindeközben az elmúlt évben (2017) 100 000 fogyatékos embert támogattak, foglalkoztattak és képeztek.

Munkájukat nagy részben meghatározza az a szemlélet, melynek középpontjába a közösségben való létezést, a közösségi élet megélését állították („gemeinschaft verwirklichen”). Ezt talán úgy is fordíthatam volna, hogy a gyülekezet közösségében való létezés fontosságát hangsúlyozzák (gemeinde=gyülekezet). Az egy közösségben belüli lét pedig magával hozza, magával kell, hogy hozza a partneri, testvéri kapcsolat. Ebből következik az a szemlélet, hogy a magas támogatási szükségletű személyt nem gondozó gondozza, nem segítő segíti, de még nem is csak egy esetmenedzser koordinálja, hanem partneri viszonyt élhet meg a hivatásszerűen végzett segítői tevékenységben.

Az intézményi küldetés meghatározása során 2016-ban egy nagy ívű munkavállalói felmérést készítettek, amely során a munkavállalók 61%-a elmondta véleményét, meglátását az intézmény működését érintő témákban. A teljesség

Magyarországi Református Egyház Zsinati Hivatala

Pályázati Iroda

1146 Budapest, Abonyi utca 21.

telefon: +36-1-460-0700

1440 Budapest, 70 Pf.: 5

palyazatok@reformatus.hu

www.reformatus.hu

EFOP-1.9.8-17-2017-00002 kódszámú Egyházi és civil szervezetek szociális közfeladat ellátásának támogatása. A Magyarországi Református Egyház szeretetszolgálati intézményeinek szervezet- és szakmafejlesztése

34

igénye nélkül körbejárták a munkakörülmények, a csapatmunka, az intézményi küldetés, a munkaterelés

2. Az intézmény által biztosított szolgáltatások

A Bethel-i Bodelschwing Alapítványnak négy külön részterületért felelős szervezete van –

- Bethel Alapítvány (Stiftung Bethel),
- Názáreti Alapítvány (Stiftung Nazareth),
- Sarepta Alapítvány (Stiftung Sarepta)
- Lobetal Hoffnungstal Alapítvány.

A négy alapítvány céljait az központi Alapítvány chartája határozza meg. A Bethel Bodelschwing Alapítvány hivatalosan, a német jogrendszerben „akkreditált” intézményrendszer. Feladatvállalásuk elsősorban szociális, jótékonyági és vallási területen meghatározó. Az Alapítvány jogi státuszát tekintve a Vesztfáliai Evangélikus Egyház felügyelő hatósága alá tartozik.

Ellátási területüket tekintve az Észak-Rajna Vesztfáliai tartományt fedik le, és működnek együtt a területen még működő, hasonló profilú egyházi vagy civil fenntartású intézményekkel.

Szolgáltatás területi:

- idősellátás
- fogyatékos ellátás
- társadalmi beilleszkedési nehézséggel küzdők támogatása
- epilepsziacentrum
- pszichiátriai betegek ellátása
- hajléktalan ellátás
- ifjúságsetés
- képzési központok (speciális képzések, fejlesztő-felkészítő oktatás)

3. Speciális Szakképzési Centrum

Észak-Rajna Vesztfália tartományban 3000 fő fogyatékkal élő foglalkoztatása valósul meg, a fogyatékosok mértékének, a képességeknek és egyéni igényeknek megfelelően, függetlenül a fogyatékosok súlyosságától.

A 18. életévüket betöltött speciális szükségletű fiatalok szakképzése külön intézményben történik. Az oktatási centrum célcsoportjába elsősorban a pszichiátriai betegséggel és/vagy epilepszia diagnózissal élő fiatalok tartoznak, ez azt is jelenti, hogy a magas támogatási szükségletű (halmozottan

Magyarországi Református Egyház Zsinati Hivatala

Pályázati Iroda

1146 Budapest, Abonyi utca 21.

telefon: +36-1-460-0700

1440 Budapest, 70 Pf.: 5

palyazatok@reformatus.hu

www.reformatus.hu

EFOP-1.9.8-17-2017-00002 kódszámú Egyházi és civil szervezetek szociális közfeladat ellátásának támogatása. A Magyarországi Református Egyház szeretetszolgálati intézményeinek szervezet- és szakmafejlesztése

35

fogyatékos) személyek képzését ezen intézmény keretein belül nem végzik. A képzésben résztvevők több, mint fele epilepsziás, a többiek fogyatékkal élők vagy tanulásban akadályozottak. A képzésre bekerülés feltétele egy úgynevezett „3 órás határ”, tehát az jogosult a képzésre, akinek nincs szakápolási igénye, de nem tud 3 órát egyszerre dolgozni. Ennek vizsgálatát és a szakvélemény kiadását a munkaügyi központ végzi.

Nagyságrendileg 250 külön szakmai az, amit el lehet sajátítani a képzési kínálatukból. A 250 szakma 13 területet ölel fel (pl. mezőgazdaság, háztartás körüli tevékenység, kereskedelem, konyha)

Ilyen jellegű tevékenységet folytató oktatási intézmény 52 működik az Alapítvány keretein belül.

A képzés megvalósítása komplex módon történik, mivel a szűken vett oktatás mellett amennyiben igény van rá, biztosítanak lakhatási lehetőséget, és a szabadidő hasznos eltöltésére is számtalan kínálatból választhatnak a képzésen levő személyek.

A program elméleti oktatással kezdődik, majd rehabilitációs gyakorlati képzéssel és próbafoglalkoztatással folytatódik, melyet a munkaügyi központ finanszíroz. Egyéni integrációs terv készítését követően a képzés kétéves folyamat, kognitív és fizikai képességektől és készségektől függően: tevékenységorientált képesítés, állásközponturn képesítés, szakképzettség, szakmai képesítés megszerzését biztosítják.

Tevékenységük középpontjában az egyéni kísérés áll. Ez kiterjed a képzésen belül, és a képzés elvégzését követő időszakra is. Az egyéni kísérés során az egyéni szükségletnek megfelelő szakember dolgozik együtt az oktatásban részesülő személlyel (szociálpedagógus, tanár, orvos, kompetenciatréner, lelkipogondozó, diakónus, „heilerziehungspfleger”¹).

A leendő munkavállalók képzése alatt az esetenedzser pszichológussal egyeztetve végigkíséri a folyamatot, a hiányzó képességekre kiegészítő oktatást, kompetencia-tréningeket, fejlesztést, önálló életvitelre való nevelést biztosít, segíti a kliens pozitív szemléletének kialakítását. A diakónusok a lelkipogondozással nagyban hozzájárulnak a program sikerességéhez. A programban résztvevők 92%-a sikeresen levizsgázik és 39% azonnal, a fennmaradó 61 % majdnem fele, 42,3%-a hat hónapon belül, elhelyezkedik a munkaerőpiacon. Összességében a képesítést szerzettek átlagosan 72%-a dolgozik, melyet az intézmény, az esetenedzser utógogondozással nyomon követ még abban az esetben is, ha a munkavállaló messzire költözik.

A képzések mindegyike gyakorlatorientált, úgynevezett duális-képzés. A diákok képzési területüknek megfelelő belső gyakorlati helyen végzik mindennapi tevékenységüket. A

¹ A magyar oktatási és szakképzési rendszerben nem ismert képzettség. Ezen hivatást végző szakemberek egyaránt képesek ellátni a pszichés, szomatikus és mentális támogatást is. Ha és amennyiben magyartalanul, de le szeretnénk fordítani magyar nyelvre ezen hivatást, akkor úgy hangozhatna, hogy „gyógypedagógiai és gogondozási asszisztens”

Magyarországi Református Egyház Zsinati Hivatala

Pályázati Iroda

1146 Budapest, Abonyi utca 21.

telefon: +36-1-460-0700

1440 Budapest, 70 Pf.: 5

palyazatok@reformatus.hu

www.reformatus.hu

EFOP-1.9.8-17-2017-00002 kódszámú Egyházi és civil szervezetek szociális közfeladat ellátásának támogatása. A Magyarországi Református Egyház szeretetszolgálati intézményeinek szervezet- és szakmafejlesztése

36

gyakorlat során mentorok segítségével sajátítják el mindazt a tevékenységi struktúrát ami a szakterület végzéséhez elengedhetetlen.

A magyarországi rendszert tekintve a szociális ellátórendszerből elkülönülten működő (szektor tiszta profil) szakképzés része a speciális szükségletű tanulók képzése.

A ProJob.Bethel GmbH – vállalként a szabadpiacra termel, a súlyos fogyatékosokkal is. A termékek és szolgáltatások előállítása az üzleti és magán ügyfelek számára történik, főképpen megrendelésre, de vannak saját termelésű termékek is, amelyeket szintén értékesítenek boltjaikban. Az ipari termelés főbb területei a fafeldolgozás-famegmunkálás, fémmegmunkálás, textilipari termékek (elsősorban dekoráció), csomagolás, összeszerelés, újrahasznosítás (régiekerékpárok), elektromos szerelés. De nem csak ipari termelésre van lehetőség, számos szolgáltatói szektorra is készítenek fel képzéseikkel megváltozott munkaképességűeket. A bolti eladói munkaköröket végzetek Bethel boltjaiban dolgoznak. Az intézménynek vannak kiszervezett munkahelyei is külső vállalatoknál Kiszervezett munkahelyek: központi konyha, mosoda, menedék, gondnoki szolgáltatások, kertészet és kertépítő cégek, farmgazdálkodás, pékség, fémipar, műhelyek, óvodák, idősek otthona. Sokan a képzést, rehabilitációs foglalkoztatást követően eredeti lakhelyükre költöznek vissza, és a piaci szolgáltatói szektorban helyezkednek el.

A program kiemelt hangsúlyt fektet a „ÖKOPROFIT” orientáltságra, környezetvédelemre, az erőforrások megőrzésére, a költségmegtakarításra, a környezetbarát beszerzés bevezetésére, a környezettudatosság elősegítésére.

Pillérvázás épületkomplexumról van szó, így lehetőség nyílik nagy egybefüggő terek létrehozására, ami a tanműhelyek (fém-, famegmunkáló műhelyek, üzemek) esetében különösen is praktikus. Az egyszintes, ám nagy alapterületű épületszárnyaknál, ahol sok belső helyiség jön létre, tehát sok a nem utcafronti, vagy homlokzati helyiség, amelyek nem kapnak természetes megvilágítást, vagy ahol túl mély az adott helyiség ablakra merőleges irányú mérete, ott felülvilágítót alkalmaztak (pl. műhelyeknél, akadálymentes fürdők kialakításánál). A nagy műhelyeket leszámítva a termekben mindenhol álmennyezet került beépítésre. A tanműhelyek, tanuló-munkaállások gép- és eszközparkja nagyon jól és magas szinten felszerelt, sok esetben magyarországi viszonyokkal, lehetőségekkel nem összehasonlítható. Bőséges hely áll rendelkezésre, több tanulóállás került kialakításra.

Dunaalmáson napi 2*2 fő (délelőtt 2 fő, és délután 2 fő) oktatása tervezett. Bielefeldben nagyobb létszámú csoportokban zajlik a képzés (5-15 fő).

Tanmosoda: A fiatalok megtanulják a technológiai sorrendet, elsajátítják az egyes munkafolyamatokhoz tartozó részleteket. Ebben a falra kiragasztott leírások, használati utasítások is segítik őket. Miele gépek, berendezések kerültek beszerelésre. A mosó- és szárítógépeket egy kb. 30 cm magas épített dobogóra helyezték (az elől töltős gépeknél így módon nem kell

Magyarországi Református Egyház Zsinati Hivatala

Pályázati Iroda

1146 Budapest, Abonyi utca 21.

telefon: +36-1-460-0700

1440 Budapest, 70 Pf.: 5

palyazatok@reformatus.hu

www.reformatus.hu

EFOP-1.9.8-17-2017-00002 kódszámú Egyházi és civil szervezetek szociális közfeladat ellátásának támogatása. A Magyarországi Református Egyház szeretetszolgálati intézményeinek szervezet- és szakmafejlesztése

37

annyit hajlogatni). A helyiségben csúszásmentes padlóburkolat van, a falak mennyezetig csempével burkoltak. Rozsdamentes asztalok és tároló állványok voltak ott rögzíthető kerekkel.

Ipari főzőkonyha: rozsdamentes acél bútorok; több munkafázis kerekesszékből is végezhető.

Tanvarroda: 10-15 varrógép-állás.

Tankonyha: több (2-3) munkaállás lett kialakítva, „U”soros elrendezésben (mindegyikhez tartozik főzőlap, sütő, mosogató, szükséges méretű munkalap, alsó szekrényelemek stb.).

Azonban nem akadálymentes kialakításúak, ily módon nem tud mintául szolgálni a dunaalmási projekthez.

3. Munkahelyi és foglalkozási rehabilitáció

Az Alapítvány része a "proWerk" program. Ennek a szolgáltatásnak elsődleges célja, hogy a fogyatékos személyeknek biztosítson munkalehetőséget. Elsősorban azok számára, akik az elsődleges munkaerőpiacon fogyatékoságuk miatt nem tudnak elhelyezkedni. Ez a lehetőség megteremti számukra, hogy ők maguk is jelen legyenek a munka világában, ezzel is integrálva őket a társadalom szövetébe, hiszen a munka ma is még az elsődleges integráló forma.

Speciális feltételek megteremtésével a súlyos, halmozottan fogyatékos személyek számára is megteremtik a munka lehetőségét. Igaz ez a munka sok esetben nem a produktivitásra, a minél többet, és többet” termelésre épül, sokkal inkább a hasznosság, és a társadalmi hasznosság érzésének szemszögből fordítanak erőforrásokat ezen tevékenység működtetésére. A feladatok elvégzését számos akadálymentesítő speciális eszköz segítette, ezzel is támogatva az esetleges fizikai akadályoztatottságot. Az intézményben történő eltérő munkafolyamatok, azok hatékonysága, ütemezése remekül szemlélteti azt a társadalomrendező elvet, melyet Németországban képviselnek, miszerint mindenki képes a saját képességeihez mérten valamilyen munkavégzésre. Az ott munkát végző fogyatékos személyek közül körülbelül 5 % aki valóban produktív munkát végez, a többiek főképpen az ép munkatársat asszisztálva vonnak jelen.

Az állam a rehabilitációs munkavégzésért differenciáltan fizet, melynek összege havonta 80-300 euró. A nappali intézményben éppen úgy, mint hazánkban olyan, többnyire fiatal felnőtt korú személyek voltak, akik jelenleg még családban élnek, de voltak közöttük olyanok is, akiket a lakócentrumból hoznak be mindennap támogató szolgálattal. A nappali intézménynek ezekre a személyekre is jár a finanszírozás, mint foglalkoztatásra járó támogatás.

Emellett a fenntartó a szakellátási forma tartományi finanszírozására is jogosult.

Magyarországi Református Egyház Zsinati Hivatala

Pályázati Iroda

1146 Budapest, Abonyi utca 21.

telefon: +36-1-460-0700

1440 Budapest, 70 Pf.: 5

palyazatok@reformatus.hu

www.reformatus.hu

EFOP-1.9.8-17-2017-00002 kódszámú Egyházi és civil szervezetek szociális közfeladat ellátásának támogatása. A Magyarországi Református Egyház szeretetszolgálati intézményeinek szervezet- és szakmafejlesztése

38

Az épület kialakítása során érvényesül a teljes akadálymentesítés kritériuma, így a súlyos, halmozottan fogyatékos személy is jelen tud lenni a munkafolyamatban, még akkor is, ha az ő tevékenysége rövid ideig tartó, és csak egyetlen mozdulatból álló tevékenység.

A munkahely négy jól elkülöníthető részből, helyiségekből áll. Egyik terület a személyi higiénia biztosításának tere, ahol lehetőség van a szemérem maximális tiszteletben tartásával az inkontinens személyek segítésére is. A másik, fő terület maga a „műhely”, ahol külön munkaállomások kerültek kialakításra az egyes munkafázisok végzésére. Itt is maximálisan előtérbe van helyezve a munkafolyamat legapróbb szintre történő lebontása. Külön helyiség szolgálja a pihenésre és az étkezésekre, valamint az udvaron is lehetőség nyílik a szabadidő hasznos eltöltésére. A pihenőhelyiségben továbbá rendelkezésre áll egy speciális szobabicikli, amelyet nem a fogyatékos személy teker, hanem a bicikli mozgatja át a „használóját”.

Az akadálymentesen kialakított fürdőkhöz felhelyezésre került egy speciális mozgó- és emelőszerkezet, amely hasonlít az ipari csarnokoknál alkalmazott futómacskás darura. Ennek a berendezésnek a segítségével a testileg súlyosan fogyatékos, sőt a mozgásképtelen személyeket is el tudják látni, mivel gyakorlatilag a helyiség tetszőleges pontjába mozgathatók. A helyiség nagyméretű alapterületének köszönhetően nemcsak a kerekesszékeknek szükséges fordulási sugár áll rendelkezésre, hanem egy ágyé is, azaz fekvő személyek ellátása is megoldható. A padló PVC burkolatot kapott (nagy kopásállóságú, vegyszeresen tisztítható), a falak csempével burkoltak (mosható, fertőtleníthető felület). Itt is felülvilágítót alkalmaztak a természetes fény bejuttatására. A wc kapaszkodó nem fix telepítésű, hanem állítható magasságú, sőt ha nincs rá szükség, felhajtható. A csarnokszerű épületrész széles és nagy belmagasságú közlekedő folyosóin szabadon, eltakarás nélkül futnak a légtértechnika légcsatornái; belül fehérre festett téglafalak; végig vannak kapaszkodók, helyenként padokat erősítettek a falakhoz konzolosan.

4. Lakhatás

A. Bethabara Ház (lakócentrum)

A Bethabara Ház korábban 44 férőhelyes intézmény volt, azonban 2003-ban átalakították, mert mindenki számára biztosítani akarták az 1 ágyas szobában történő személyközpontú elhelyezést. Így jelenleg a Bethabara Házban 30 fogyatékos személynek biztosítanak lakhatási szolgáltatást. Közösségi tereik (nappali, étkező, folyosók, stb.) világosak, tágasak, megfelelő mozgásteret biztosítanak a kerekesszékek közlekedők számára is. Az épületben nők és férfiak egyaránt elhelyezést kaphatnak. A jelenlegi ellátottak életkora 25 és 95 év között oszlik meg. Zömmel magas támogatási szükséglettel rendelkező ellátottak veszik igényben ezt a szolgáltatást, akiknek fogyatékoságukhoz gyakran társul epilepszia és érzékszervi károsodás is, egészségi állapotuk miatt nagyrészt

Magyarországi Református Egyház Zsinati Hivatala

Pályázati Iroda

1146 Budapest, Abonyi utca 21.

telefon: +36-1-460-0700

1440 Budapest, 70 Pf.: 5

palyazatok@reformatus.hu

www.reformatus.hu

EFOP-1.9.8-17-2017-00002 kódszámú Egyházi és civil szervezetek szociális közfeladat ellátásának támogatása. A Magyarországi Református Egyház szeretetszolgálati intézményeinek szervezet- és szakmafejlesztése

39

egészségügyi szakellátásban is részesülnek. A lakócentrumon belül pár **férőhely átmeneti jellegű**, ide rövidebb, határozott időre érkeznek lakók.

A munkatársi létszám a 30 ellátottra 22 fő, melyből 10 fő szakképzett, 12 fő önkéntes, ehhez a munkatársi számhoz adódik még hozzá a hétvégi segítők száma. Az önkéntesek közül vannak, akik rendszeres időközönként, hetente többször, vannak, akik csak hétvégeként jönnek, de olyanok is vannak, akik csak bizonyos programokra érkeznek. A ház vezetőjének a végzettsége „Heilerziehungspfleger”, amely olyan felsőközépfokú végzettség, amely magába foglalja az ápolást, gondozást, és a gyógypedagógiai fejlesztést is.

A szakképzett munkaerőből csak egy munkatárs dolgozik teljes munkaidőben, a többiek különböző óraszámú részmunkaidős munkatársak. Munkaidő beosztásuk általában 11 egymást követő munkanap, majd 3 nap pihenőnap. Nappal két műszakban 4-4 fő dolgozik, akik közül 2 önkéntes, 2 szakképzett munkatárs műszakonként. A munkatársak eset 9 óráig vannak, ezt követően érkezik az éjszakai műszak, az éjszakai felügyelet nem része a szakmai létszámnak, azon felül van.

A lakók nagy része (2-3 kivétellel) napközben dolgozik, ezért a kollégák osztott munkarendben dolgoznak.

A lakók napjai strukturáltak:

- 5.30-kor napkezdés (tisztálkodás, reggeli)
- 8-kor indulnak a munkahelyeikre (gyalog, tömegközlekedéssel, támogató szolgálattal), illetve az idősek a nappali ellátást biztosító egységekbe, ahol a meleg ebédjüket is elfogyaszthatják.
- 15 órától érkeznek vissza a lakóhelyükre, ahol bekapcsolódhatnak a felkínált programokba (séta, sport, stb.)
- A szabadidős programok egy része lakócentrumon belül, egy része külső helyszínen zajlik. (színházi foglalkozások, sportolási lehetőségek, diszkó, istentiszteleti alkalmak és rendszeres kirándulások)

A lakócentrum szolgáltatásaiért az igénybevevőknek nem kell térítési díjat fizetni, kizárólag az állam (tartomány) által kerül finanszírozásra ez a típusú ellátás.

B. Tibériás Ház

A Tibériás ház 1891-ben épült, és a 70-es évekig folyamatosan éltek benne férfi ellátottak. Ebben az épületben a lakhatás mellett az adománygyűjtés is zajlott. Mindenfélét gyűjtöttek, amiket aztán eladtak, és a bevételt visszaforgatták a működési költségbe. A 19. század végén az volt az épület koncepciója, hogy a munkát és a lakhatást egyszerre töltsse be, így az épületben találhatóak voltak különböző műhelyek is. Az 1960-as években kivezették a műhelyeket innen, és praktikusabb épületeket húztak fel a munkavégzéshez. Jelenleg 12 fő fogyatékos személy él itt, 1 fős apartmanokban, magyar terminológia szerint támogatott lakhatási szolgáltatást igénybe véve. Őket 12 fős munkatársi közösség segíti. Töreksenek az önállóság fejlesztésére, és az integrálásra. Az itt lakók olyan emberek, akik a képességeik miatt nem képesek a

Magyarországi Református Egyház Zsinati Hivatala

Pályázati Iroda

1146 Budapest, Abonyi utca 21.

telefon: +36-1-460-0700

1440 Budapest, 70 Pf.: 5

palyazatok@reformatus.hu

www.reformatus.hu

EFOP-1.9.8-17-2017-00002 kódszámú Egyházi és civil szervezetek szociális közfeladat ellátásának támogatása. A Magyarországi Református Egyház szeretetszolgálati intézményeinek szervezet- és szakmafejlesztése

40

társadalomban önálló életre, vagy valamilyen okból fenyegetettek. Az épület támogató központ is, azok számára, akiket innen költöztettek máshová. Ők jöhetnek ide segítségért, tanácsért jelenleg ez 66 fős kört érint. A kiköltöztetett ellátottak egyedül, élettárssal, vagy lakóközösségekben élnek, egyedül közlekednek, de részükre jelzőrendszeres segítségnyújtást működtetnek. Nagy hangsúlyt fektetnek ebben a kis közösségben is a szabadidős programokra, élmények szerzésére.

Az eredeti homlokzatot igyekeztek minél inkább megőrizni, az épület eredeti, téglaburkolatos jellegét megtartani. Belülről a mai kornak megfelelő, jól felszerelt belső tereket hoztak létre.

IV.2. Bad Oeynhausen – Wittekindshof

1. Az intézmény története, célja

A Wittekindshof-i Diakóniai Alapítványt 1887-ben alapította Hermann Krekeler evangélikus lelkész a mai Bad Oeynhausen területén. Krekeler együtt szolgált Bodelschwingh-el a betheli diakóniai szolgálatban. Mivel Bethel eredendően epilepsziás betegek gondozását vállalta fel, így Krekeler meglátása szerint szükséges volt egy a fogyatékos személyek társadalmi és egyéni problémájának felvállalására. Mára ez az egyetlen kis épületben induló diakóniai szolgálat egész nagyra nőtt, és ma már Észak-Rajna-Vesztfália tartomány 20 településén van jelen és nyújtja szociális, diakóniai szolgálatait. Ha számok tekintetében nézzük, akkor azt kell mondanunk, hogy több mint 4000 fogyatékos gyermek fejlesztését, és teljes ellátását végzik, mindezzel párhuzamosan pedig a régióban közel 10000 fogyatékos személynek nyújtanak munkalehetőséget és terápiás célú foglalkozást.

Wittekindshof fennállása óta rengeteg változáson ment keresztül, 2000-2015-ig megduplázódott az intézmény, de volt olyan időszaka is, amikor 2000 körüli ellátottjuk volt. A sok változás egyre több nehézséggel is járt, ekkora létszámnál, ennyi épületnél már komoly kihívást jelentenek a fejlesztési igények, azok finanszírozása, ütemezése, a fokozódó decentralizációs problémák szükségessé tették a szervezeti fejlesztést, a vállalat átstrukturálását. Ahhoz, hogy egy vállalat pontosan meg tudja határozni honnan hová tart, mi a vállalati stratégiája, szükséges egy olyan orientáció, arculat meghatározása, amelyből kiindulva, kellő pro-aktivitással biztosítani tudja a folyamatos működést, fejlődést.

Az alapítvány célja elsősorban a fogyatékos személyek támogatása. Mindezen tevékenység ellátását több szolgáltatási elem nyújtásával érik el.

2000 után a Wittekindshof Alapítvány kínálatai szisztematikusan bővült. Az addig elsősorban ápoló-gondozói tevékenység mellett fókuszba került az alapellátás (a német szóhasználatban ambuláns), amely elsősorban a támogatott életformák széles skáláján fejlődött. Ennek a fajta paradigmaváltásnak következtében az eddigi intézményesített ellátás helyére belépett a saját otthonban, önálló életet lehetővé tevő, az egyéni életpályát figyelemmel kíséző személyre szabott támogatás.

Magyarországi Református Egyház Zsinati Hivatala

Pályázati Iroda

1146 Budapest, Abonyi utca 21.

telefon: +36-1-460-0700

1440 Budapest, 70 Pf.: 5

palyazatok@reformatus.hu

www.reformatus.hu

EFOP-1.9.8-17-2017-00002 kódszámú Egyházi és civil szervezetek szociális közfeladat ellátásának támogatása. A Magyarországi Református Egyház szeretetszolgálati intézményeinek szervezet- és szakmafejlesztése

41

Ennek a paradigmaváltásnak a legfontosabb ismérvei:

- a fogyatékos ember igénye/szükséglete kerül a középpontba
- formalizált módszerek helyett személyre szabott támogatás
- társadalmi érzékenyítés
- korosztálytól független támogatás
- az élet minden területén történő támogatás
- hálózatépítés a közösségi térben.

A szakmai munkájukat meghatározó értékek:

- A fogyatékos személyek minden életszakaszban részt vehessenek a közösség életében (kapjanak ellátást és munkalehetőséget). Ennek feltétele: folyamatosan segíteni kell a munkába állásukat, közösségi integrációjukat.
- Sokszínűség: minél többféle ajánlat, lehetőség biztosítása.
- Szeretettel van szolgálat ereje: Krisztusi motiváció, bánásmód a fogyatékos személyek ellátásában.
- Szakmaiság: széles körű szakosodás.
- Megbízhatóság: folyamatosságot kell biztosítani a fogyatékos személyek részére. Elengedhetetlen, hogy az épek segítsék az inklúziót és legyenek elfogadóak.

Ebben a folyamatban a korábbi nagy intézményi ellátást igyekeztek új helyszínen megvalósított „támogatott lakhatás” (magyarországi terminus) formájában kivitelezni. Ez praktikus azt is jelenti, hogy a városi lakótelep közelében, vagy akár a lakótelepen hoztak létre lakásokat a fogyatékos személyek számára. Ez a folyamat magával hozta azt is, hogy a régi szociális ellátás helyébe új szolgáltatásokat kellett életre hívni (pl.: speciális szakképzési programok, speciális munkahelyek, közösségi és információs pontok).

Mindez a folyamat magával hozta azt is, hogy az Alapítványnak új küldetésnyilatkozatot kellett elfogadni, megalkotnia. Az új küldetésnyilatkozat elfogadására széleskörű egyeztetés után kerülhetett sor. Az egyeztetésbe bevonták a munkavállalók mellett az egyházat, a politikai szereplőket, az üzleti élet képviselőit, az érintettek hozzátartozóit és a képzés, szakképzés, felsőoktatás szakembereit is.

A fenti gondolatmenethez rögtön hozzá kell azt is tennünk, hogy a 2000-ben elkezdődött folyamat, amit a magyarországi terminológiában „kiváltásnak nevezünk 18 év alatt (2000-2018) a decentralizált ellátási forma 87 ellátotti igénybevételről 1058-ra nőtt, az otthonunkban támogatott (ambuláns) ellátottak száma 12-ről 663-ra emelkedett, mindemellett pedig a „klasszikus” ápoló-gondozó intézményi ellátásban részesülők száma 2060-ról 638-ra csökkent, azaz 18 év alatt sikerült 70%-os kiváltást elérni.

Magyarországi Református Egyház Zsinati Hivatala
Pályázati Iroda
1146 Budapest, Abonyi utca 21.
telefon: +36-1-460-0700
1440 Budapest, 70 Pf.: 5
palyazatok@reformatus.hu
www.reformatus.hu

EFOP-1.9.8-17-2017-00002 kódszámú Egyházi és civil szervezetek szociális közfeladat ellátásának támogatása. A Magyarországi Református Egyház szeretetszolgálati intézményeinek szervezet- és szakmafejlesztése

2. Az intézmény által biztosított szolgáltatások

Az Alapítvány által nyújtott főbb szolgáltatások:

1. lakhatás
2. gondozás
3. oktatás, képzés
4. foglalkoztatás
5. társadalmi életben való részvétel támogatása

Látogatásunk során láthattuk, hogy mind a mai napig működnek nagy létszámú intézményegységek, – elsősorban magas támogatási szükségletű személyek számára - azonban ezen nagy épületekben is igyekeznek a lakószobákat 1-2 főre berendezni.

3. Finanszírozás

Az Alapítvány által nyújtott szociális szolgáltatásokat (például támogatás, oktatás, orvosi és terápiás kezelést) előre meghatározott díjakkal finanszírozzák. A finanszírozó (költségviselő) elsősorban a Lippe-i járás (LWL). Emellett finanszírozó még a gyermek- és ifjúságvédelmi alap, a Szövetségi Munkaügyi Hivatal, az egészségbiztosító, a nyugdíjbiztosító.

A Wittekindshof Alapítvány 2017-es éves forgalma mintegy 200 millió euró volt.

Prof. Dr. Dierk Starnitzke intézményvezető-lelkész gondolatai a paradigmaváltás kapcsán:

- A normalizációs, integrációs törekvések megvalósítása során a fogyatékos személyek igénye az elsődleges (különböző módszerek kifejlesztésére, alkalmazására volt szükség annak érdekében, hogy a súlyosan, halmozottan fogyatékos, verbális kommunikációra alig képes, vagy képtelen egyének valós igényét megismerhessék).
- A társadalmi érzékenyítés elvi síkon jól megvalósul, a mindennapok gyakorlatában még sok a feladatuk.
- Paradigmaváltást, a céljaik megvalósítását segítik:
  - elkötelezettség
  - átfogó koncepció
  - átfogó stratégia
  - megállapodások
  - konkrét tervek.
- A nagy létszámú intézmények megszüntetését, az inklúzió folyamatát segíti, hogy a fogyatékos személyeknek joguk van támogatásban részesülni, a tartományon belül bárhová költözni, és kinyilvánítani, hol, hogyan szeretnének élni.
- A kiváltást előmozdította a tartomány nagy létszámú intézménnyel kapcsolatos döntése, miszerint a tömeges jelenlét

Magyarországi Református Egyház Zsinati Hivatala

Pályázati Iroda

1146 Budapest, Abonyi utca 21.

telefon: +36-1-460-0700

1440 Budapest, 70 Pf.: 5

palyazatok@reformatus.hu

www.reformatus.hu

EFOP-1.9.8-17-2017-00002 kódszámú Egyházi és civil szervezetek szociális közfeladat ellátásának támogatása. A Magyarországi Református Egyház szeretetszolgálati intézményeinek szervezet- és szakmafejlesztése

43

megszüntetése érdekében csökkenti a férőhelyszámot, valamint csökkenti a támogatást is.

- A közös konzultáció eredménye lett a részleges kiváltás elindítása:
- 10 segítő központot alakítottak ki különböző településeken, helyeken.
- A korszerű technológiával épített lakások, házak fenntartási költsége kevesebb lett, viszont az ellátórendszer fenntartása – a megnövekedett segítői létszámigény magasabb kiadásai miatt költségesebb lett.
- A nagy létszámú intézmények férőhelyeinek folyamatos csökkentésével párhuzamosan nőtt az alap- és nappali ellátást, foglalkoztatást igénybe vevők száma.

4. Egészséges életmód a középpontban

További speciális fejlesztések is történtek a problémafeltárásnak köszönhetően. A statisztikai adatok, az orvosi indikáció és a tapasztalatok alapján a fogyatékkal élők körében komoly probléma az elhízás, az elhízással járó betegségek kialakulása. Ez egy újfajta igény megjelenését eredményezte. Erre az igényre felelve 2014-ben számos településen önszervező csoportokat hoztak létre, ahol a tagok közösen meghatározzák az egészséges táplálkozás, a megfelelő testmozgás feltételeit, speciális recepteket osztanak meg egymással. A csoportok tagjai egymást erősítik és motiválják. Speciális esetekre létrehoztak egy lakóházat Lübeckben, kifejezetten az elhízott fogyatékosok számára. Maximum 18 hónapig laknak itt a lakók, ez idő alatt irányítottan elsajátítják az egészséges életmódot.

5. TEACCH megközelítés

Az autisták ellátására is külön program készült. Az ő esetükben az idő, a lakhatás és a tevékenységek fokozott strukturálása történt (TEACCH megközelítés), egyedi bánásmódban, sok esetben egyéni ellátásban részesülnek, megteremtve ezzel biztonságérzetüket, ami a fejlesztésük feltétele. Családtagjaik számára is segítséget nyújtanak, a járóbeteg-ellátás tanszék a rokonoknak tanácsadást, tréningeket szervez, külön autista specifikus otthonokat hoztak létre. További intenzív terápiás csoportokat hoztak létre (HPI) a pszicho szociálisan súlyosan zavart, viselkedésükben súlyosan konfliktusos autisták, fogyatékkal élők számára, az ő esetekben kiemelkedően fontos szerepet játszik az egyéni bánásmód, többnyire mindenkihez külön munkatárs, gondozó szükséges. Speciális igényű oktatást kapnak, a Needs Education legfőbb célja a rugalmasság növelése, meglévő készségek előmozdítása, mindig szem előtt tartva az egyén méltóságát.

6. Fókuszban a magas támogatási szükségletű ellátottak

A súlyosan halmazott, komoly szakápolási szükséglettel élők számára interdiszciplináris együttműködéssel működő otthonokat hoztak

Magyarországi Református Egyház Zsinati Hivatala

Pályázati Iroda

1146 Budapest, Abonyi utca 21.

telefon: +36-1-460-0700

1440 Budapest, 70 Pf.: 5

palyazatok@reformatus.hu

www.reformatus.hu

EFOP-1.9.8-17-2017-00002 kódszámú Egyházi és civil szervezetek szociális közfeladat ellátásának támogatása. A Magyarországi Református Egyház szeretetszolgálati intézményeinek szervezet- és szakmafejlesztése

44

létre. Célja, hogy a lakó az intenzív ápolási ellátást ne kórházi körülmények között kapja, a megfelelő életminőséghez a változatos napi rutin, a biztonság, közösségi lét és az egyéni támogatás szükséges. Nagy hangsúlyt fektetnek a rokonok intenzív bevonására. Itt a lakók többsége egyáltalán nem rendelkezik semmiféle önellátási képességgel, ezért a méltóságuk megtartása miatt kiemelten odafigyelnek arra, hogy önrendelkezési képességük megmaradjon, s az a lehető legmagasabb mértékben kifejezésre juthasson. Támogatott kommunikációval, segédeszközökkel, a kinesztetika segítségével a minimális észlelést, jelzést is értelmezni lehet (szemmozgatás, ujjhegymozgás, stb.), ezért az észlelések előmozdítása kulcsfontosságú a halmozottan sérült, kommunikációjukban erősen akadályozott személyek esetében.

7. Prader-Willi szindrómával élők támogatása

A Prader Willi szindróma (PWS) egy komplex neurokomportmentális genetikai diszfunkció, ami a 15 kromoszóma elváltozásából következik. Egyenlő arányban fordul elő nőknél és férfiaknál. Előfordulási aránya 1:12000-tól 1:15000-ig. A PWS jellemző módon csökkent izomtónust, alacsony növést, (növekedési hormon kezelés hiányában), kognitív hiányosságokat, hiányos szexuális fejlődést, viselkedési zavarokat, állandó éhségérzetet okoz, amely egy alacsony kalória fogyasztású anyagcserével kapcsolódva túltápláláshoz vezethet, ami veszélyezteti az életet. A második stádiumban („túlzott fejlődés”), ami 2-3 éves korban kezdődik, megjelenik a nagy étvágy, a súly ellenőrzésének nehézsége, motoros fejlődés késése és viselkedési zavarok. Más, problémát jelentő tényezők a következők lehetnek: negatív válasz bizonyos gyógyszerekre, nagy fájdalomtűrés, emésztési zavarok, légzési zavarok, hányás hiánya és instabil hőmérséklet. Súlyos orvosi komplikációk igen hamar megjelenhetnek a PSW-s betegeknél.

A Prader Willi szindrómásoknak is speciális ellátás biztosítanak. A járóbeteg-ellátás részlegesen minden életkorban tanácsadást nyújtanak, bevonva a hozzátartozókat, de van fekvőbeteg ellátásuk, rövidtávú lakhatásuk, segítséget nyújtanak az iskolával és munkavégzéssel kapcsolatosan is. A speciális, tipizálható mentális problémákat pszichológusok és más gyógypedagógiai szakemberek segítik. Céljuk a szociális készségek fejlesztése, az önellátási szint emelése és az egészséges életmódra való nevelés, kontroll kialakítása saját magukkal szemben.

8. Függőségben szenvedő fogyatékos személyek támogatása

Az intézmény alternatívát kínál a függőségben szenvedő fogyatékkal élők számára is. Leggyakrabban függőség az alkohol a könnyű elérés okán, de minden más szenvedélybetegség megfordul esetükben is. Zárt lakásokban, terápiával, strukturált napirenddel, motivációs eszközökkel, állatterápiával, szabadidős

Magyarországi Református Egyház Zsinati Hivatala

Pályázati Iroda

1146 Budapest, Abonyi utca 21.

telefon: +36-1-460-0700

1440 Budapest, 70 Pf.: 5

palyazatok@reformatus.hu

www.reformatus.hu

EFOP-1.9.8-17-2017-00002 kódszámú Egyházi és civil szervezetek szociális közfeladat ellátásának támogatása. A Magyarországi Református Egyház szeretetszolgálati intézményeinek szervezet- és szakmafejlesztése

45

elfoglaltságokkal (zenekar) segítenek megszabadulni a függőségtől, az érintettel való megállapodás szerint.

9. Traumatizált gyermekek és fiatalok támogatása

A traumatizált gyerekek, fiatalok esetében is speciális terápiára van lehetőség az Abacus projekt keretében kifejlesztett módszerrel. Járóbeteg ellátás, vagy szakosított lakhatás keretében, célja a belső biztonság helyreállítása. A traumatikus eseményeket, melyek sok esetben erőszakos élethelyzetek, a vele járó sokkos állapotot a fogyatékkal élők nem tudják egyedül feldolgozni. Ez legtöbbször szorongást, pszichés zavarokat, félelmet, feszültséget, figyelem- és koncentrációzavart, súlyosabb krízis esetén akár poszttraumás stressz-zavart okozhatnak. Traumapedagógiai módszerek segítségével, megbízható kapcsolatok kialakításával, átlátható, stabil életkörülményekkel a belső biztonság helyreállítható.

Ezek a speciális programok, melyek átmeneti bentlakással, célzott terápiákkal hatékonyan kezelnek speciális helyzeteket, teljes mértékben hiányoznak a magyar ellátásból, a kiváltásokat követően számolni kell az ezekhez hasonló problémák tömeges megjelenésével, az említett módszerekhez hasonló módszertanokkal hazánkban is készülni kell.

10. Sokrétű foglalkoztatás

Foglalkoztatás Wittekindshofban rendkívül sokrétű. Az erre való felkészítések, képzések egy része helyben, egy része Bielefelddel közösen történik. Asztalosműhelyükben egyedi bútorok tervezése, gyártása történik vállalatok és magánszemélyek számára egyaránt. Fal és mennyezetburkolattal, gipszkartonozással is foglalkoznak. Működtetnek fémmegmunkáló és műanyagvágó üzemet is, de csomagolóüzemükben ipari megrendeléseket is teljesítenek. A varrodában szabás, varrást, szövést vállalnak, javítják a mosodában felmerülő hibákat. Szolgáltatásaik közé tartozik a festés, legyen szó kültéri vagy beltéri vakolatról, de kőműves munkákat is vállalnak. Autószerelő műhellyel is rendelkeznek. Kert és tájvédelmi szolgáltatást is nyújtanak, a munkákat a fogyatékkal élők és az ép munkavállalók mindig közösen végzik. Mosodájukban személyesen is jártunk. A nagy helységekből mosást, szárítást, gőzölést, száraz tisztítást, címkézést, csomagolást végeznek részben saját intézményeikben élő lakók számára, részben piaci szolgáltatásként a térségben szolgáltatóknak (szálloda, étterem, iskolák, óvodák), és civileknek egyaránt. A mosoda kölcsönzéssel is foglalkozik, önálló készletből megrendelés alapján kölcsönöz törölközőket, ágyneműket, konyhai kendőket más szolgáltatást nyújtó intézmények számára. Az üzem rendkívül felszerelt, nagyüzemi szolgáltatásra alkalmas modern gépállománnyal rendelkezik, a kiszállítást főleg saját teherautókkal oldják meg.

„Manufructur” élelmiszeripari üzemük rendkívül gyorsan fejlődik, gyarapodik, több városban működnek már. Az ötletet a Bad Oeynhausenben lévő almaborgyár adta, ahol lekvárt, szószoikat,

Magyarországi Református Egyház Zsinati Hivatala

Pályázati Iroda

1146 Budapest, Abonyi utca 21.

telefon: +36-1-460-0700

1440 Budapest, 70 Pf.: 5

palyazatok@reformatus.hu

www.reformatus.hu

EFOP-1.9.8-17-2017-00002 kódszámú Egyházi és civil szervezetek szociális közfeladat ellátásának támogatása. A Magyarországi Református Egyház szeretetszolgálati intézményeinek szervezet- és szakmafejlesztése

46

ecetet és olajtermékeket, ketchupot, gyümölcslelét gyártanak, palackoznak. Boltjaikban árulják a termékeket, ahol frissen sült kenyeret, kalácsot, egyéb péktermékeket is készítenek. Mára van üzem Mindenben, Hannoverben is.

Központi konyhájukban is nagy számban foglalkoztatnak fogyatékkal élőket. A konyha helyben fogyasztásra is főz menürendszerű ételeket (éttermi szolgáltatás), illetve Wittekindshof lakóterületein és műhelyeiben biztosítja az ebédet, de rendelést és kiszállítást is vállalnak (oktatási, szociális intézmények, rendezvények). Friss alapanyagokból, változatos étrendet, speciális diétás menüket is biztosítanak. A központi konyha a térségben kávézókat is működtet.

IV.3. KIZ Café KLEE Minden

1. Az intézmény története, célja és szolgáltatásai

Az első központot 2005-ben hozták létre. Az ötszáz éves, igényesen felújított, akadálymentesített, célszerűen és esztétikusan berendezett kávézó – centrumként - az információcsere és a kapcsolatteremtés, a közösségi élet színtere, helyszíne. A kávézóba – vendégként - bárki betérhet az utcáról, megismerkedhet és bekapcsolódhat a szervezett programokba is

Ez a megoldás sokkal inkább segíti az akadályozott emberek társadalmi beilleszkedését, elfogadását, mint a megüresedett ápoló-gondozó otthon épületeiben kialakított a közösségi tér, centrum.

Összesen tíz, hasonló segítő központot hoztak létre a települések frekventált területein annak érdekében, hogy a lakócentrumokban élő, illetve támogatott lakhatás szolgáltatást igénybe vevő személyek könnyen elérhessenek egy olyan helyet, ahol:

- segítséget kérhetnek, kaphatnak szociális szakemberektől,
- fejlesztő, illetve szabadidős programokon vehetnek részt,
- ismeretségeket köthetnek az ide betérő és a szolgáltatásokat igénybe vevő, ide betérő érdeklődő, nem fogyatékos személyekkel,
- munkalehetőséget is találhatnak néhányan.

Negyedéves programjaikról jól áttekinthető, színes kiadványokból (akadálymentesített) értesülhet minden érdeklődő. Választható programok:

- Vasárnaponkénti istentisztelet, felolvasás, közös éneklés, főzőtanfolyam, színházlátogatás, kirándulások, nyaralások, siketek részére szervezett találkozók.
- Étkezési lehetőséget biztosítanak munkanapokon saját maguk főzte ételekkel, hétfőig pedig a központi főzőkonyháról ideszállított készítéssel.

A kávézó vezetője diakónus, munkatársai is rendelkeznek szakirányú végzettséggel. A kávézóban folyó segítő tevékenység mellett részt vesznek a lakócentrumokban élő, 4 órás felügyeletre szoruló

Magyarországi Református Egyház Zsinati Hivatala

Pályázati Iroda

1146 Budapest, Abonyi utca 21.

telefon: +36-1-460-0700

1440 Budapest, 70 Pf.: 5

palyazatok@reformatus.hu

www.reformatus.hu

EFOP-1.9.8-17-2017-00002 kódszámú Egyházi és civil szervezetek szociális közfeladat ellátásának támogatása. A Magyarországi Református Egyház szeretetszolgálati intézményeinek szervezet- és szakmafejlesztése

47

személyek ellátásában. Előzetes egyeztetés alapján konzultációra is lehetőség van, nemcsak a lakóknak, hanem azok rokonainak is. Az információnyújtás elsősorban saját ellátórendszerükről történik, de felvilágosítást adnak a tartományban lévő egyéb ellátórendszerekről is. A kávézó teljesen akadálymentesített, bárki betérhet fogyasztani. A tapasztalat azt mutatja, hogy azok a látogatók, akik nem célzottan jönnek pusztán érdeklődésből térnek be.

2. Lakócentrum

Minden nevű település egyik 3 szintes lakócentrumában 24 lakó él, valamennyien 24 órás ellátás keretében kapnak támogatást. Az épület teljesen akadálymentes, az emeletre történő feljutást lift segíti.

Többek halmozott fogyatékoságuk, magas életkoruk miatt nem tudnak már dolgozni. A jobb fizikai állapotban lévő fiatalabb lakók a támogató szolgáltatás szállító járműveivel jutnak el Wittekindshof valamelyik műhelyébe.

19 rész és főállású munkatársat (2/3 1/3 arányban) foglalkoztatnak a lakócentrumban.

Modern homlokzatburkoló anyagokat alkalmaztak, tagolt, szinte játékos homlokzati kialakítás jellemzi. Igényesen kialakított mind belső tereit tekintve, mind külső megjelenésében. A belső alaprajzi elrendezésére jellemzőek a tágas, világos terek. A szobákban, közösségi terekben, sőt a konyhákban is meleg padlóburkolatot fektettek. Jellemzően egyágyas szobák kaptak benne helyet, két szobához tartozik 1 fürdőszoba. Az akadálymentes fürdőkben egy zuhanyzó, mosdó és WC található, a fordulási sugárhoz megfelelő helyigénnyel. Két külön konyha került kialakításra a földszinten. Elrendezés szempontjából az egyik U alakú (láthatóan ezt használták rendszeresebben), a másik pedig egy egysoros konyha. Mindkettő akadálymentesített a mozgásukban korlátozottak részére.

U-alakú konyha: A munkapult nem állítható magasságú, hanem fixen került beépítésre, de alacsonyabban, mint egy normál konyhában. Nem tartalmaz alsó szekrényeket. Ily módon a mosogatóhoz, a főzőlaphoz, előkészítő pultszakaszhoz kerekesszékekkel is oda lehet férni. A felső szekrények a normál magassághoz képest kicsit lejjebb helyezkednek el. A sütő alja a padló szintjétől legalább 40cm-re helyezkedik el és ajtaja oldalra nyílik. Az elektromos kapcsolók a munkapult oldalába, illetve a felső szekrények alatt, de a munkapult felett kerültek elhelyezésre. A munkalap színe és a bútorlap színe kontrasztos, ami a látássérülteknek jelent segítséget.

Egysoros konyha: az egyik közösségi tér (használható étkezőként is, és nappaliként is) fala mentén helyezkedik el/húzódik végig; ez a konyha mindenben hasonló kialakítású, mint a fent ismertetett U alakú, kivéve, hogy itt az elektromos sütő és mosogatógép a munkapult alá kerültek beépítésre. Ennek előnye, hogy több hasznos pultfelület keletkezik/marad, hátránya viszont, hogy ezen berendezések aljától nem biztosított a 40 cm-es távolság a padlótól, ami kerekesszékes használó esetén javallott lenne. Az

Magyarországi Református Egyház Zsinati Hivatala

Pályázati Iroda

1146 Budapest, Abonyi utca 21.

telefon: +36-1-460-0700

1440 Budapest, 70 Pf.: 5

palyazatok@reformatus.hu

www.reformatus.hu

EFOP-1.9.8-17-2017-00002 kódszámú Egyházi és civil szervezetek szociális közfeladat ellátásának támogatása. A Magyarországi Református Egyház szeretetszolgálati intézményeinek szervezet- és szakmafejlesztése

48

oldalra nyíló sütő Siemens gyártmány, típusa HTHB33; E-Nr.: HB33R550 / 04) Internetes keresés alapján már kifutott termék.

A dunaalmási tankonyha projekthez leginkább ez hasznosítható, adaptálható.

3. Támogatott lakhatás

2011-ben adták át az első támogatott lakhatást, melyben nyolcan laktak. A tárgyi feltételeket az első lakók bevonásával, közreműködésével igyekeztek kialakítani.

Az elmúlt 6-7 évben a település különböző pontjain biztosítanak lakhatást és támogatást fogyatékos személyek számára. Mindösszesen 11 darab két fős és 8 db 1 fős lakás biztosít jelenleg támogatott lakhatási szolgáltatást. A lakások egy része akadálymentesített – de nem mindegyike -, így minden szükségletre tudnak reagálni.

Lakásból alakították ki a központi irodájukat is, ahol – 11 főállású munkatárssal - biztosított a 24 órás személyes és telefonos segítségkérés lehetősége és a segítségnyújtás. A lakásokba, szükség szerint, segélyhívó készüléket (jelzőgombot) is elhelyeznek.

A támogatott lakhatás lakóegységeibe a nagy intézményi gondozásból kikerülő, vagy a korábban saját családjukban élő, esetleg nappali ellátást igénybe vevő fogyatékos személyek költöztek, költözhetnek.

Minden személy esetében – a szükségleteit felmérve - határozzák meg a biztosítandó ellátás, szolgáltatás formáját, időtartamát.

A korábban remélnél is nagyobb eredményeket hozott a támogatott lakhatás szolgáltatás. Fejlesztő programok keretében sajátíthatják el a fogyatékos személyek a bevásárlással, házi munkák végzésével, ételkészítéssel, stb. kapcsolatos ismereteket és a szabadidő eltöltésének értelmes és hasznos módját. Fejlesztik a szociális készségeiket, segítve a kapcsolatfelvételt közvetlen környezetükben élőkkal, a munkatársaikkal, megtanulhatják, hogyan barátkozzanak, miként létesítsenek kapcsolatot a közvetlen környezetükben, a munkahelyükön.

Mindezeknek köszönhetően, hat-hét év elteltével pl.: a nappali ellátásból támogatott lakhatásba költözött személyeknek átlagban mindösszesen heti 7-8 óra segítséget igényelnek ahhoz, hogy önállóan lakjanak és vezessék a háztartásukat.

A támogatott lakhatás lakását a fogyatékos személyek részére nagyrészt bérlik.

Az egyik 2 fős lakásban jártunk. A többszintes, többlakásos lakóépület egyik földszinti lakását bérli 2 fogyatékos személy. Minden város egyik szép részén található, Fachwerk házak övezik. Maga a bérelt ingatlan nem fachwerkes, hanem szerelt téglá homlokzatburkolatú, de az egész épület homlokzata fehérre festett. A lakás akadálymentesen megközelíthető, de maga a lakás nem akadálymentesített, sem a konyha, sem a fürdőszoba (zuhanyzótalca pereme magas).

Magyarországi Református Egyház Zsinati Hivatala

Pályázati Iroda

1146 Budapest, Abonyi utca 21.

telefon: +36-1-460-0700

1440 Budapest, 70 Pf.: 5

palyazatok@reformatus.hu

www.reformatus.hu

EFOP-1.9.8-17-2017-00002 kódszámú Egyházi és civil szervezetek szociális közfeladat ellátásának támogatása. A Magyarországi Református Egyház szeretetszolgálati intézményeinek szervezet- és szakmafejlesztése

49

4. Hálózatépítés

A hálózatépítés egyik legfőbb eszköze az a közösségi tér (KIZ Café KLEE), ahol lehetőséget biztosítanak a találkozásra. A Wittenkindshof Alapítvány által működtetett 10 „Kapcsolattartó és Információs Központ” mindegyike jól megközelíthető helyen, és lehetőleg a támogatott lakhatásban (magyarországi terminus) élők által is könnyen elérhető távolságban helyezkedik el. Ez a találkozóhely kívülről nézve semmiben nem tér el egy átlagos kávézótól. Ha azonban közelebb megyünk, akkor azt tapasztaljuk, hogy a KIZ egy találkozóhely ahol a fogyatékossgal élőknek lehetőségük van találkozásokra, társadalmi kapcsolatokra, szabadidős tevékenységekre és mindezt kevésbé rideg intézményes keretek között. Mind a tíz KIZ kapcsolattartó pont nagy részben a Wittenkindshof Alapítvány által fenntartott lakhatási lehetőséget használók támogatására szolgál.

A KIZ nyitva tartása, és programkínálata a vendégek igényeihez és kívánságaihoz próbál igazodni. Tevékenységi körükben a különböző érdeklődési körű csoportok találkozóján túl az edukatív jellegű foglalkozások is szép számmal megjelennek.

A nyitva tartásnál fontos említést tenni, hogy nem a hivatali időbeosztásnak megfelelően tartanak nyitva, hanem nyitva tartásuk a foglalkoztatási pontok (eeWerk) munkaidején túli nyitva tartással üzemelnek, elsősorban a délutáni és az esti órákban.

A KIZ munkatársai elsősorban szociális és vagy diakóniai végzettséggel rendelkező szakemberek.

Magyarországi gyakorlatunkban leginkább az idei évben induló Információs és Koordinációs Pontok tevékenységével lehetne párhuzamot vonni. Azonban egy nagyon fontos különbség, hogy míg a magyarországi rendszerben ez a szolgáltatás egy tanácsadó köré épül, és legfőbb tevékenysége az információátadás, addig a most megismert KIZ gyakorlatában a direkt információátadás sok esetben másodlagos, hiszen sokkal inkább előtérbe kerül a társadalmi kapcsolatok sokszínűségéből adódó életminőségbeli előrelépés. Egy hely ahol elfogadnak, lehetek önmagam, a nélkül érezhetem önfeledten boldognak magam, hogy bármiféle társadalmi diszpozíció kötne.

Magyarországi Református Egyház Zsinati Hivatala

Pályázati Iroda

1146 Budapest, Abonyi utca 21.

telefon: +36-1-460-0700

1440 Budapest, 70 Pf.: 5

palyazatok@reformatus.hu

www.reformatus.hu

EFOP-1.9.8-17-2017-00002 kódszámú Egyházi és civil szervezetek szociális közfeladat ellátásának támogatása. A Magyarországi Református Egyház szeretetszolgálati intézményeinek szervezet- és szakmafejlesztése

50

IV.4. Eben-Ezer - Lemgo

1. Az intézmény története, célja és szolgáltatásai

Észak-Rajna Vestfália tartomány területén az Eben-Ezer Alapítvány egy közepes méretű szociális szolgáltató. Ellátási profilja nagyban hasonlít a korábban már bemutatott Alapítványok működéséhez. Múltját tekintve is a korábbi Alapítványokkal egy időszakban alapított szervezetről beszélhetünk. A német belmisszió hatására felélénkülő szociális szerepvállalás indította az Eben-Ezer Alapítvány szolgálatát is.

Elmondható, hogy ez az intézmény is szerves része az evangélikus egyháznak, és működésében a protestáns diakónusi hagyományok szembetűnően megjelennek.

A protestáns alapítványt Simon August Topehlen tanár alapította 1862-ben, 1979 óta jogilag önálló alapítvány, de mai napig a németországi evangélikus egyházhoz szorosan kötődik. Topehlen felismerte, hogy vannak olyan személyek, akik tanulásukban erősen akadályozottak, a különféle fogyatékossgal, fogyatékkal élők a hagyományos tanulási módszerekkel nem képesek elsajátítani az iskolarendszerbe átadni kívánt tudásanyagot. Az intézményt azért hozta létre, hogy az ott dolgozó munkatársakkal, speciális módszerekkel, keresztyéni felelősségvállalással és szeretettel tanítsák diákjaikat, az ő egyediségből fakadó igényeik figyelembevételével. Az intézmény az 1920-as évekre közel 300 fő lakhatását, tanítását végezte. A II. Világháború idején 300-ról 800-ra nőtt a lakosaik száma, eközben az alapítvány folyamatosan bővült, vásárolt területeket. Mára 1000 lakója van az intézménynek. Ebből 300 fő lakik városi lakásokban, házakban, 150 fő teljesen önálló életvitelt folytat, magának bérel lakást, amelynek költségét a város állja, törvényileg meghatározott keretekkel (m² előírás). A lakókkal száz munkatárs foglalkozik, diakóniai küldetését ökumenikusan, az összes keresztyén egyházzal együtt végzi. Emellett partneri viszonyt folytat számos civil szervezettel, céggel, akik a hátrányos helyzetűeket támogatják. Az önkéntesség is nagy hagyományokkal bír az alapítványnál, mindegyik lakhatási formában napi szintű az önkéntesek jelenléte, vannak, akik konkrét feladatokat vállalnak (sétálás, felolvasás, bármi, ami nem igényel szaktudást), vannak, akik konkrét programokra, eseményekre vállalnak feladatot. Az alapítvány „barátai” alapítottak egy egyesületet, pénzt gyűjtenek (évi 35 euro/fő minimum befizetés), projekteket, vásárlásokat finanszíroznak, olyan eszközökre, programokra, amelyek már nem férnek bele a fenntartó költségvetésébe.

Az Alapítvány jelenleg 6 helyszínen kínálja a szolgáltatásait. 730 főt látnak el a környéken, 300 főt Lemgo városában. 150 fő közülük teljesen önálló életet él, természetesen a szükséges segítség számukra is elérhető. 30 fő jelenleg felkészítés alatt áll, az önálló életre, 120 fő pedig a település családi házaiban, támogatott lakhatási szolgáltatást vesz igénybe.

Látogatásunk során itt kaphattunk talán a legrelevánsabb információt a támogatott lakhatással kapcsolatban (Ambulant Betreutes Wohnen).

2003. július 1-jén került bevezetésre az első támogatott lakhatási

Magyarországi Református Egyház Zsinati Hivatala

Pályázati Iroda

1146 Budapest, Abonyi utca 21.

telefon: +36-1-460-0700

1440 Budapest, 70 Pf.: 5

palyazatok@reformatus.hu

www.reformatus.hu

EFOP-1.9.8-17-2017-00002 kódszámú Egyházi és civil szervezetek szociális közfeladat ellátásának támogatása. A Magyarországi Református Egyház szeretetszolgálati intézményeinek szervezet- és szakmafejlesztése

51

forma. Intézményi filozófiájuk szerint minden embernek szüksége van egy olyan helyre ahol otthon lehet, így az autonóm életteret alapvető fontosságúnak tartják. Ezen szolgáltatási forma zömében lakócsoportokban vagy megosztott apartmanokban szerveződik, ahol 1 vagy 2 ágyas szobák állnak a beköltözők rendelkezésére. Az ellátás különböző gondozás intenzitással történik, amely mindig a szükségességéhez igazodik.

Az Alapítvány ellátottai felnőtt, zömében fiatal emberek. Munkahelyük minden esetben más helyszínen található, mint az életterük. A támogatott lakhatásként megvalósuló lakhatási körülményei különbözőek, de minden házban jellemzően egy, vagy két fős szobákban élnek, és minden esetben megválaszthatják az ellátottak, hogy kivel és hol szeretnének élni. Így van lehetőség akár egyedül is élni egy lakásban, az Alapítvány ebben az esetben is bérli a lakhatást, vagy az ellátott a saját bevételeiből fizeti. Alapelv, hogy joga van mindenkinek ott élni, ahol szeretne!

Külön érzékenyítést nem szerveztek a leendő szomszédoknak, egyszerűen csak megvásárolták a házakat, lakásokat, és beköltöztek azokba. Beköltözés után illendően becsengettek a szomszédokhoz, bemutatkoztak, és közölték, hogy ezentúl ott fognak élni – ahogy ez Németországban alapvetően szokás. Alapszabályként beszámoltak arról, hogy szomszéd nemtetszése miatt nem költöztetnek el lakókat, csak nagyon kivételes, ritka, nagyon indokolt esetben (egy alkalommal fordult elő, hogy egy viselkedészavaros ellátott jelenléte nyugtalanságot okozott, őt elköltöztették máshová, és 24 órás segítőt kapott). Idősödés, és/vagy állapotromlás esetén sem költöztetnek el senkit más épületbe, úgy gondolják, hogy ezekben a helyzetekben több segítőt, az addigi életterén kell segítséget nyújtani a fogyatékkal élő embernek. Kezdetben voltak nehézségek, pl.: este sokáig hangosan hallgatták a zenét, vagy nem fordítottak elég gondot a környezetük tisztán tartására, de ezek a nehézségek kb. 1-1,5 év alatt kezelhetővé váltak, vagy megoldódtak.

A **felkészítő folyamatról** az Alapítvány munkatársai elmondták, hogy ha van család, akkor általában nem kerül ki a fogyatékkal élő ember a családból, csak nappali ellátást vesz igénybe, és a munkahelyére jár. Akinek nincs, vagy meghalt a családja, jellemzően ők költöznek be az alapítvány épületeibe. A beköltözés 2 hét próbaidővel kezdődik. Az érdeklődő kiválasztja hol szeretne élni, és 2-3 hétre beköltözik, ún. próba lakhatásra, általában a nyári szünetben. Az alapítvány nem szabhatja meg, hogy valaki hova kerüljön, és azt sem mondhatja, hogy valakit nem vesz fel, aki egyébként fogyatékosága okán jogosult az ellátásra.

Az ellátást az állam finanszírozza, az Alapítványhoz érkezik, és az ellátott kap belőle zsebpénzt, de az ellátott saját jövedelme a munkabére, amellyel rendelkezhet. Ezt azonban a törvényes képviselője korlátozhatja az ésszerűség és az egyéni szükségletek alapján. Lehetősége van az ellátást igénybe vevőnek arra, hogy saját maga döntse el, hogy mire költ, de pl. ruhavásárlásra kedvezményesen is az Alapítvány boltjában. Gondozási szükséglet szerinti differenciált állami támogatást kap az Alapítvány, 3 kategória szerint.

Az Alapítvány által működtetett központi szolgáltató egység igény szerint ki tudja elégíteni a támogatott lakhatásból érkező igényeket (pl. étkeztetés, mosodai szolgáltatás), így a személyes támogatást

Magyarországi Református Egyház Zsinati Hivatala

Pályázati Iroda

1146 Budapest, Abonyi utca 21.

telefon: +36-1-460-0700

1440 Budapest, 70 Pf.: 5

palyazatok@reformatus.hu

www.reformatus.hu

EFOP-1.9.8-17-2017-00002 kódszámú Egyházi és civil szervezetek szociális közfeladat ellátásának támogatása. A Magyarországi Református Egyház szeretetszolgálati intézményeinek szervezet- és szakmafejlesztése

52

végző szakemberek a rendelkezésre álló időt maximális a lakók közvetlen támogatására, foglalkoztatására és kikapcsolódására tudják fordítani.

A támogatott lakhatás finanszírozási formája

1 fő	legalább 45m ²	bérlet 4,25eur/m ²	Lemgo	város	önkormányzata
finanszírozza					
2 fő	legalább 60m ²	bérlet 4,25eur/m ²	Lemgo	város	önkormányzata
finanszírozza					
közvetlen ellátásra (pl. gondozás)	3-9 óra/hét (55 Eur/h)				Tartományi finanszírozás
személyes igény (pl. tv, telefon)					nyugdíj, munkabér, költőpénz

Az ellátást igénybevevők vagy munkavállalóként dolgoznak az Alapítvány működtetésében lévő eeWerk műhelyeiben vagy nyugdíjban részesülőként strukturált napi tevékenységben vehetnek részt. A fogyatékos személyekre irányadó nyugdíjkorhatár 50 év.

2. Finanszírozás

A lakócentrumokat, bentlakásos intézményeket a tartomány finanszírozza. Az enyhe fogyatékosokkal élőkre 65 €-t, a súlyosan vagy halmozottan fogyatékosokra 170 €-t fizet az állam/tartomány naponta a fenntartónak. Az intézmény ebből állja a lakó összes költségét, ebből 108 €-t fizet ki havonta zsebpénzként számára, évi 225 €-t biztosít ruházatkódásra. A lakó a foglalkoztatásából származó fizetésével szabadon rendelkezhet, segítői csak tanácsot adhatnak. Szélsőséges esetekben a „gondnoka” beleszólhat anyagi kérdésekbe. Az ambuláns lakhatási forma esetén a finanszírozó a város, fizeti az albérletét, de a rezsit, megélhetés költségét a lakó állja. részben a fizetéséből, részben a tartománytól kapott életvitelt biztosító összegből.

3. Strukturált napi elfoglaltság

A foglalkoztatásban részt nem vevő ellátottak (nyugdíjasok) heti 6 és 15 óra közötti időtartamban vehetik igénybe a strukturált napi elfoglaltságot, ami jelentheti egy szakkörbe vagy különböző szabadidős tevékenységbe történő bekapcsolódást. A lehetőségeket a város adta környezet és kínálat határozza meg első rendben. Az kikapcsolódási, szabadidős tevékenységet a tartomány finanszírozza.

A strukturált napi elfoglaltság lehetősége döntő fontossága azoknak az embereknek, akik betegségük és / vagy fogyatékoságuk miatt nem vagy csak esetenként vesznek részt a megváltozott munkaképességű emberek munkahelyén (WfbM).

A strukturált napi elfoglaltság keretein belül igyekeznek a kliens képességeiknek és igényeinek megfelelő tevékenységet felajánlani nyomásgyakorlás nélkül. Alapvetően törekednek arra, hogy minél

Magyarországi Református Egyház Zsinati Hivatala

Pályázati Iroda

1146 Budapest, Abonyi utca 21.

telefon: +36-1-460-0700

1440 Budapest, 70 Pf.: 5

palyazatok@reformatus.hu

www.reformatus.hu

EFOP-1.9.8-17-2017-00002 kódszámú Egyházi és civil szervezetek szociális közfeladat ellátásának támogatása. A Magyarországi Református Egyház szeretetszolgálati intézményeinek szervezet- és szakmafejlesztése

53

önállóbbak legyenek a nyugdíjasok, segítenek neki olyan közösségeket találni, ahol még eltöltheti a szabadidejét, akár helyi kisközösséget, gyülekezetet.

Ez a típusú szolgáltatás egész Németországra érvényes, de tartományonként változó, hogy hány órában maximálják az igénybe vehető órakeretet.

4. Cafe Vielfalt (Mittelstraße 6, 32657 Lemgo)

2010. áprilisában nyitott a kávézó Lemgo régi városközpontjában azzal a céllal, hogy egy közösségi tér legyen, amely a fogyatékos személyek akadálymentes találkozási helye lehet. A 16. századból származó gondosan felújított történelmi épületben a korszerű akadálymentes építészet ötvözi a kényelmet és az ízléses modernitást, amely megfelel mindazoknak, akik betérnek a kávézóba. A kandallóteremben és az egyedülállóan felújított pincében – mindkettő 1597-ből származik- megtalálható az ünnepléshez és a különböző rendezvényekhez szükséges hangulat. A Café Diversity egy olyan csoport, amely fogyatékkal élő, és nem fogyatékos emberekből áll. Kezdetben csak kávézóként üzemelt, de később bővítették a szolgáltatásaikat, szomszéd településen is nyitottak kávézót, illetve főtt ételek is felkerültek a palettára. A telephelyekkel együtt összesen 30 munkatársat alkalmaznak, akik közül 15 ép, és 15 fogyatékkal élő. A fogyatékkal élők gyakorlatot szerezhetnek, majd később a szakterületre vonatkozó szakképesítést, és elhelyezkedhetnek a nyílt munkaerőpiacon is, ahogy erre volt is már példa. Összesen napjainkban 4 hasonló kávézót működtet az Alapítvány, ahol 1 ép szakács mellett fogyatékkal élő segítők dolgoznak műszakonként. Együttműködnek egy gazdálkodó alapítvánnyal, így számos alapanyagot helyben termelnek meg, szintén fogyatékkal élő munkatársakkal. Minden étel, amit kínálnak, helyben készül, meleg ételek, sütemények, egyéb desszertek.

Hétköznap reggel 9 és délután 6 óra között vannak nyitva, kérésre tovább is, de akkor már nem fogyatékos személyek végzik a munkáit. A környék hamar befogadta a különleges kávézót, egyedül a konkurencia féltékenységével kellett megküzdeniük, de mára már jóban vannak. Nemrégiben a tartománytól megkapták azt a minősítést, amely kimondja, hogy teljes körű akadálymentesítéssel rendelkeznek, még a kávézó honlapja is.

Alapelvük, hogy mindenki számára fontos az, hogy képes legyen a munkára, de a tehetségek, képességek és korlátok különböző módon jelennek meg az ember életében. Ez mindnyájunkat egyedülállóvá tesz, de nem tesz senkit különbbé, értékesebbé, vagy kevésbé értékessé. Céljuk, hogy a fogyatékossgal élő ember is büszke legyen arra, amit tenni tud, amivel hozzájárul a fejlődéshez. Azt vallják, hogy a teljesítményt nem lehet egyedül mennyiség szintjén mérni.

A kávézóban a magasabb szakképzettséget igénylő munkát kivéve a munkatársak mindegyike fogyatékos személy. Hideg-meleg italok mellett meleg ételt is kínálnak, saját konyhával működnek. A konyhában egy egészséges szakács dolgozik, aki mellett segédkeznek a fogyatékossgal élő személyek. A kávézó megnyitásakor nehezen fogadták el őket a közelben működő

Magyarországi Református Egyház Zsinati Hivatala

Pályázati Iroda

1146 Budapest, Abonyi utca 21.

telefon: +36-1-460-0700

1440 Budapest, 70 Pf.: 5

palyazatok@reformatus.hu

www.reformatus.hu

EFOP-1.9.8-17-2017-00002 kódszámú Egyházi és civil szervezetek szociális közfeladat ellátásának támogatása. A Magyarországi Református Egyház szeretetszolgálati intézményeinek szervezet- és szakmafejlesztése

54

vendéglátó egységek, főként azért, mert olcsóbbak voltak. Mára sikerült elfogadtatni magukat, jó kapcsolatban vannak a helyi vállalkozókkal. Gyakorlati helyként működnek, oktadják a vendéglátó szakmát számukra, próbálják felkészíteni őket arra, hogy a nyílt munkaerőpiacon is tudjanak munkát vállalni.

5. eeWerk Foglalkoztató Központ

A fogyatékos személyek munkavállalása során nagy hangsúlyt fektetnek a személyes kísérésre (ABM), ahol a szakmai fejlődés és a személyes támogatás nagy hangsúlyt kap. Ezen támogatás során a munkavállalót képzéssel, egészségmegőrző intézkedésekkel és személyiségfejlesztéssel is kísérik. Ebben a folyamatban a fogyatékosággal élő munkavállaló is aktív szereplő.

Tevékenységükben három nagy területet lehet elkülöníteni:

1. Mezőgazdasági és feldolgozóipari tevékenység (parkrendezés, krumpli feldolgozás, tejüzemi tevékenység).
2. Faipari és összeszerelő-üzemi tevékenység.
3. Kézműves tevékenység (foltvarró műhely, szövés, textilműhely).

A munkafolyamatok során elmondható, hogy mindvégig jól, szisztematikusan felépített tevékenységsor az, amit az egyes munkavállalóknak el kell végezni. A munkatevékenység során nagy gondot fordítanak a személyes támogatásra. Úgy is lehetne mondani, hogy a tőkés társadalmak bérmunkás viszonyait alapul véve itt a munkavállalók egyéni szükséglete megelőzi a profitmaximalizálás elvét. Amikor egy munkavállalónak szüksége van pihenésre, akkor nyugodtan el tud vonulni, és lehetőség van pihenésre. A használati eszközök vonatkozásában is elmondható, hogy a munkavállaló maximális biztonságát mindvégig szem előtt tartva alakították ki az egyes munkaállomásokat.

A foglalkoztatást éppúgy, mint a foglalkoztatottak munkabérét részben, vagy teljesen a tartomány finanszírozza. A fogyatékos munkavállalók nagyon különbözőek, fizikai állapotuk, mentális viselkedésük is igen sokrétű. Ennek ellenére a munkafolyamatok viszonylag zavartalanul zajlanak, ennek oka, hogy mindenki rendkívül egyszerű, könnyen elvégezhető feladatot kap, a műhelyek rendkívül modern gépekkel vannak felszerelve, amelyek a munkafolyamatok nagy részét elvégzik. Minden műhelyben vannak a szakmát tudó szakemberek és szociális szakemberek egyaránt. Ennek köszönhetően a krízishelyzeteket, viselkedésproblémákat azonnal, hatékonyan kezelni tudják. A műhelyekben famegmunkálási, ipari és elektromos szerelési, textilipari, konyhai, mezőgazdasági, élelmiszeripari feladatokat lehet végezni. A munka-rehabilitáció elsődleges célja itt is az elsődleges munkaerőpiacra történő integráció. A rehabilitációt itt is közel másfél éves felkészítés előzi meg.

Az „üzemi” területen megtalálhatóak a nagyobb épületkomplexumok és a kisebb alapterületű szabadon álló épületek is. Akadnak a régebbi épületek közt olyanok, amelyek új, vidám homlokzatburkolatot

Magyarországi Református Egyház Zsinati Hivatala

Pályázati Iroda

1146 Budapest, Abonyi utca 21.

telefon: +36-1-460-0700

1440 Budapest, 70 Pf.: 5

palyazatok@reformatus.hu

www.reformatus.hu

EFOP-1.9.8-17-2017-00002 kódszámú Egyházi és civil szervezetek szociális közfeladat ellátásának támogatása. A Magyarországi Református Egyház szeretetszolgálati intézményeinek szervezet- és szakmafejlesztése

55

kaptak. Jobbára pillérvázás épületekről beszélhetünk. Van, ahol a közösségi tereknél mobilfalakat alkalmaznak (az aktuális szükség szerint egybenyithatóak a terek vagy épp leválaszthatóak egymástól). Minden szempontból akadálymentes információs pultok is kihelyezésre kerültek. Mind az épületen belüli közlekedés akadálymentesen megoldott, mind az épületen kívüli, épületek közti területen.

6. Bethanian lakócentrum

A műhelyépületek közvetlen szomszédságában lévő *lakófunkciójú épületek* jellemzően földszintes kialakításúak, üdülőterülethez hasonló elrendezéssel. Jobbára nyereg-, vagy fél nyeregtetős épületek ezek, de megtalálható a lapos tetős is. Szinte az összes épület tetejére helyeztek napelemet. A munkaidő lejárta után van, aki egyedül megy haza, sétál át a lakóhelyéhez, van, akiket kísérnek, van, aki kerekesszékkal érkeznek, a messzebb lakókat pedig támogató szolgálat szállítja haza.

Az épület 4 lakóegységből áll. Lakóegységenként 10 elláttal. 2 ápoló-gondozó jut 10 ellátottra. Az épületben magas támogatási szükségletű / halmozottan fogyatékos személyek élnek együtt. A 10 főből 4 fő vesz részt a műhelyekben végzett munkában, a többieket helyben foglalkoztatják. Az összesen 40 ellátottra 36 gondozó jut, akiknek a fele szakképzett. Jogszályi előírás, hogy a szobák 80%-a lágyas legyen. A gyógyszerelést nem a munkatársak végzik, hanem a gyógyszertár kiporciónva, névre szólóan egy hétre csomagolva küldi, külön erre a célra rendszeresített adagolóban. A földszintes épületben tágas, világos terek kaptak helyet. A fent említett faipari műhelyben gyártott bútorok képezik az itteni berendezési tárgyak nagy részét. A szobák szépen berendezettek, egyéni dekorációval ellátottak. Itt is vannak speciális emelő-, mozgást segítő eszközök. Az ágyak is speciálisak – emelhetőek, dönthetőek, guríthatóak, segélyhívóval felszereltek, lényegében funkciójukat tekintve megegyeznek a kórházi ágyakkal. A fürdőben volt egy speciális fürdetőkád: egyik oldala mentén felnyitható – ezzel nagyban megkönnyítve a fogyatékos személy be- és kiemelését -, szintén minden irányba mozgatható.

Biztosított az itt élők folyamatos felügyelete, szakápolása, gondozása és az aktuális állapotuk, terhelhetőségük függvényében a lakócentrumon belüli, illetve kívüli mobilizálásuk, a különböző foglalkozások, terápiás alkalmak helyszínére kísérésük.

IV.5. Összegző tapasztalatok

- Az elköteleződést mélyíti és javítja a szakmai munkát, ha az adott közösség, szolgáltató megfogalmazza a tevékenységüket megalapozó értékeket. „*Csak tiszta értékek mentén lehet célirányosan fejlődni.*”
- A megismert szolgáltatási rendszerről elmondható, hogy a lakhatás és a többi szolgáltatási elem egymástól teljesen elkülönült módon van jelen. Minden olyan fogyatékos személyt, aki

Magyarországi Református Egyház Zsinati Hivatala

Pályázati Iroda

1146 Budapest, Abonyi utca 21.

telefon: +36-1-460-0700

1440 Budapest, 70 Pf.: 5

palyazatok@reformatus.hu

www.reformatus.hu

EFOP-1.9.8-17-2017-00002 kódszámú Egyházi és civil szervezetek szociális közfeladat ellátásának támogatása. A Magyarországi Református Egyház szeretetszolgálati intézményeinek szervezet- és szakmafejlesztése

56

nem számít nyugdíjasnak, bevonnak a foglalkoztatásba. Ez gyakorlati értelemben azt jelenti, hogy a napirendje szerint reggel 8-tól délután 15-16 óráig egy foglalkoztatónak, műhelynek nevezett helyen tartózkodik, így lényegében a hazai értelemben vett lakhatást szolgáló intézmény napközben kiürül.

- A foglalkoztatóban, a műhelyekben biztosítottak azok a szolgáltatások, valamint tárgyi feltételek, amelyek a hazai nappali intézménnyel körülbelül egyenértékűek. A lakhatással összefüggésben a reggeli és esti órákban látnak el kapcsolódó gondozási feladatokat. Az éjszakai időszakban pedig a legminimálisabb felügyelet valósul meg élőmunkával, s gyakran élnek a korszerű jelzőrendszeres eszközök alkalmazásának lehetőségével.
- Az intézményes ellátás munkavállalóinak foglalkoztatása jelentősen eltér a hazai modellektől (2–3 műszak), általában nem 8 órában, hanem csupán 6-7 órában vannak foglalkoztatva a munkavállalók. A szakszemélyzet egy kisebb részét alkotják az idős, képzett és tapasztalt szakemberek, nagy részük fiatal, pályakezdő, illetve nagyon nagy számban alkalmaznak önkénteseket. A szakképzett munkavállalói körben nagy számban van jelen diakónus illetve „heilerziehungspfleger” végzettségű szakember. Ez a szolgáltatásszervezési modell az intézményes formában csökkenti a bérköltségeket, ugyanakkor a lakók szállítása és az ellátási logisztika megszervezése növeli a dologi jellegű költségeket.
- Összességében elmondható, hogy a hazai fogalomrendszerben a szociális ellátás körébe tartozó szolgáltatási elemeket Németországban a szociális ellátásnak nevezett szolgáltatási helyek szűkebb körben biztosítják, ugyanakkor a foglalkoztató, műhelyek úgy vannak kialakítva, hogy a foglalkoztatáson kívül jelen vannak fejlesztési és gondozási tevékenységek is.
- A szociális ellátások és a foglalkoztatás pedig más-más kasszából van finanszírozva.
- A kiváltási folyamat feladatait jól felkészült, elkötelezett szakemberekkel, és a változásra felkészített, szükséges kompetenciákkal rendelkező szolgáltatást igénybe vevő személyekkel lehet zökkenő mentesen ellátni.
- A részleges kiváltás – mely a szolgáltatást igénybe vevők, illetve a segítők számára is egy tapasztalati tanulási folyamat – ad elég időt a felkészülésre és a szükséges kompetenciák elsajátítására.
- Németországban a fogyatékos személyre, mint állampolgárra tekintenek, azaz ugyan azon a jogokkal rendelkeznek, mint a társadalom minden tagja. A másságukat nem hangsúlyozzák érzékenyítő tevékenységgel: a megvásárolt, bérelt ingatlanba ugyan úgy szomszédként költöznek be, mint egyéb bérlő vagy tulajdonos.
- A lakhatási szolgáltatás átalakítását Németországban megelőzte a foglalkoztatás bővítése, fejlesztése.
- A normalizációs, integrációs elveknek megfelelően a foglalkoztatás és a lakhatás helyszíne minden esetben

Magyarországi Református Egyház Zsinati Hivatala

Pályázati Iroda

1146 Budapest, Abonyi utca 21.

telefon: +36-1-460-0700

1440 Budapest, 70 Pf.: 5

palyazatok@reformatus.hu

www.reformatus.hu

EFOP-1.9.8-17-2017-00002 kódszámú Egyházi és civil szervezetek szociális közfeladat ellátásának támogatása. A Magyarországi Református Egyház szeretetszolgálati intézményeinek szervezet- és szakmafejlesztése

57

elkülönült egymástól a tanulmányi utunk során megismert szolgáltatók esetében.

- Ahhoz, hogy a szükségletalapú támogatott lakhatási szolgáltatás segítségével a fogyatékos személy önálló életvitelle megvalósulhasson elengedhetetlen az alap (ambuláns) szolgáltatások minél szélesebb körben történő elérhetőségének javítása.
- Minden célcsoport (fogyatékos, pszichiátriai beteg, időskorú, szenvedélybeteg, hajléktalan) személy esetében prioritása van a támogatott lakhatásnak, de a súlyosan halmozottan fogyatékos, viselkedési zavarral, pszichés betegséggel élő személyek esetében még nem átütőek az eredmények, és a nyitott kérdések megfontolást, szakmai odafigyelést igényelnek.
- A lakhatás szolgáltatást nem befolyásolja, ha életkora, egészségi állapota miatt ápolást igényel-e a fogyatékos személy.
- A magas gondozási szükségletű, állandó felügyeletre szoruló fogyatékos személyek esetében a szolgáltatás működtetésének költségei jelentősen megnövekedhetnek és ezt a fenntarthatóság, a folyamatos és biztonságos szolgáltatás nyújtás érdekében a finanszírozás oldaláról nem lehet figyelmen kívül hagyni.
- A fogyatékossgal élő személy akár családjában, vagy támogatott lakhatásban él, meg kell, hogy kapja a szükségleteihez igazodó támogatást, segítséget. Jövedelmének mértéke a kompetencia alapú foglalkoztatásának hatékonyságától, teljesítménye mértékétől függ.
- A lakhatási szolgáltatást az állam (tartomány) vagy az adott település finanszírozza. A lakhatás szolgáltatást – mely próbalakhatással indul – maguk kérhetik a fogyatékos személyek.
- Az alternatív lakhatási formáknak köszönhetően mindenki a szükségletének megfelelő szolgáltatásban részesülhet Németországban (lakócentrum, támogatott lakhatás lakótársakkal, illetve egyedül, település által biztosított lakhatásban, ambuláns ellátás, személyi segítség igénybevételével, stb.).
- A térítésköteles szakmai segítségnyújtás formáját, időtartamát szükségletfelmérést követően határozzák meg.
- A támogatott lakhatás szolgáltatás keretében szociális, gyógypedagógiai végzettségű szakemberek segítik – képzés nélküli munkatársak, illetve önkéntesek bevonásával – az ellátást igénybe vevőket.
- A lelkiség szempontjából is igen fontos a diakónusok jelenléte a szolgáltatásban, szolgálatban.
- A műhelyekben az adott technológiában jártas szakemberek mellett mindig jelen vannak a szociális végzettségű szakdolgozók is.
- A foglalkoztatásból kizárólag azon felnőttek maradnak ki, akiknek magas az egészségügyi, szakápolási igénye és szinte teljes mértékben ágyhoz kötöttek. Minden egyéb esetben a súlyos fogyatékos személy is megjelenik a műhelyben: az esetleg alig mérhető

Magyarországi Református Egyház Zsinati Hivatala

Pályázati Iroda

1146 Budapest, Abonyi utca 21.

telefon: +36-1-460-0700

1440 Budapest, 70 Pf.: 5

palyazatok@reformatus.hu

www.reformatus.hu

EFOP-1.9.8-17-2017-00002 kódszámú Egyházi és civil szervezetek szociális közfeladat ellátásának támogatása. A Magyarországi Református Egyház szeretetszolgálati intézményeinek szervezet- és szakmafejlesztése

58

teljesítménye így nem zárja ki, hogy napjai a normalizációs elveknek megfelelően strukturálódjanak.

- A lakhatás szolgáltatásban, illetve műhelyekben talákoztunk egyénre szabott, biztonságos berendezési, használati tárgyakkal, segédeszközökkel, szerszámokkal (helyváltoztatást, gondozási munkát segítő általánosan ismert és használt eszközök, a tájékozódni nem tudó személyek biztonságát segítő – de az adott egységben tartózkodó társak szabad helyváltoztatását nem akadályozó – ajtózáró karkötő, speciális, egyedileg gyártott fejtámla, gyógyszerárban egy hétre összeállított – biztonsági - napi gyógyszeradagoló, stb.).
- Az meglévő intézményi kultúrán és struktúrán nem lehet azonnali nagymértékű változtatást eszközölni. A rendszerszintű változtatáshoz alapos tervezést követően több éves munkafolyamatnak kell követnie.
- Tapasztalatunk szerint a 22-24 fős lakócentrumi szociális szolgáltatás hatékonyan tudja kielégíteni a halmozottan fogyatékos személyek szükségletei, mindemellett pedig a normalizáció területén is előrelépést jelent.
- Egy-egy intézményi strukturális átalakítása során mindenképp szükséges a munkavállalók által megfogalmazott értékeket beépíteni a folyamatba.
- A különböző államigazgatási szektorok, tudományterületek és szakmák közötti szoros együttműködés nélkülözhetetlen ahhoz, hogy a fogyatékossgal élő emberek valódi, és hathatós támogatást kaphassanak.

Magyarországi Református Egyház Zsinati Hivatala

Pályázati Iroda

1146 Budapest, Abonyi utca 21.

telefon: +36-1-460-0700

1440 Budapest, 70 Pf.: 5

palyazatok@reformatus.hu

www.reformatus.hu

EFOP-1.9.8-17-2017-00002 kódszámú Egyházi és civil szervezetek szociális közfeladat ellátásának támogatása. A Magyarországi Református Egyház szeretetszolgálati intézményeinek szervezet- és szakmafejlesztése

59

V. Hazai és nemzetközi tapasztalatok összegzése

A projekt keretében hosszú távú célunk, hogy valamennyi idős- és fogyatékos ellátást biztosító intézményünkben fokozatosan bevezetésre kerüljenek az önállóság fókuszú sikeres fejlesztések, a kis lépésektől kezdve az átfogó módszertani változásokig és beruházásokig. Szintén jövőbeli elképzelésünk az, hogy a jelzőrendszeres technológiai és módszertani megoldásokat a támogatott lakhatásban hasznosítsuk az ellátottak önállóságának elősegítése érdekében.

A külföldi és belföldi tapasztalatok alapján meggyőződésünk, hogy a projekt keretében megvalósuló beruházás, a jelzőkészülékek telepítése nagymértékben fogja az ellátottak biztonságát, biztonságérzetét szolgálni ezzel megkönnyítve a családtagok életét is. Az idős, beteg szeretteiket biztonságban tudhatják addig is, amíg egy bentlakásos intézmény férőhelyére várakoznak, vagy az állapotuknál fogva mérsékelt segítségre szoruló hozzátartozójuk még otthoni környezetében segítséggel önellátásra képes.

A Magyarországi Református Egyház az általa fenntartott szolgáltatások minőségének javítására törekszik. A minőség javításának egyik lényeges eszköze a korszerű technikai eszközök bevezetése, az eszközök használatával kapcsolatos tudások átadása a szolgáltatást végzőknek és a szolgáltatásokat igénybe vevő személyeknek.

Ezzel egy hatékonyabb, jobb, korszerűbb és fenntarthatóbb ellátórendszert építünk.

Magyarországi Református Egyház Zsinati Hivatala
Pályázati Iroda
1146 Budapest, Abonyi utca 21.
telefon: +36-1-460-0700
1440 Budapest, 70 Pf.: 5
palyazatok@reformatus.hu
www.reformatus.hu

EFOP-1.9.8-17-2017-00002 kódszámú Egyházi és civil szervezetek szociális közfeladat ellátásának támogatása. A Magyarországi Református Egyház szeretetszolgálati intézményeinek szervezet- és szakmafejlesztése

60

1. Melléklet – Hazai jó gyakorlatok megismerését segítő kérdőív

Megfigyelési szempontrendszer tanulmányúthoz Önállóság fókuszú szociális szolgáltatásfejlesztés – fogyatékosügy

2. tevékenységcsoport: **Eltérő gazdasági és társadalmi fejlettséghez igazodó szolgáltatási módszerek kidolgozása, bevezetése, alkalmazása:**

a) az egyéni intézményi tudás kialakítása: **saját jó gyakorlat-tár létrehozása, más intézmények jó gyakorlatainak megismerése, összegyűjtése, intézmények közti tapasztalatcsere megvalósítása**

Helyszín: Mohács-Kölked Református Társegyházközség Pándy Kálmán Otthona
Időpont: 2018. július 9.

I. Az intézmény és környezete, valamint a szakmai feladatellátás bemutatása

1. Mennyi az 1 férőhelyre jutó önköltség/térítési díj bevétel /személyi jellegű kiadás/dologi kiadás ellátási formánként? Mennyi volt a TL bevezetése előtt?
2. Milyen jogcímenek kap a központi költségvetésből támogatást az intézmény?
3. Milyen az intézmény országos kapcsolatrendszere?
4. Milyen új módszereket használnak munkájuk során? (módszertan)
5. Milyen csatornákat használnak az intézményen belüli kommunikációra?
6. Milyen gondozást/fejlesztést, terápiás lehetőségeket biztosítanak?
7. Milyen foglalkoztatási lehetőségek vannak az intézményben? (tevékenységek, projektek)
8. Mi jellemzi a foglalkoztatás jogi kereteit az intézményben (fejlesztő foglalkoztatás, akkreditált foglalkoztatás)?
9. Milyen helyszínen valósul meg a foglalkoztatás? Milyenek a tárgyi feltételek, anyag és eszközellátás?
10. Milyen végzettséggel rendelkeznek a foglalkoztatásban résztvevő munkatársak? Van-e lehetőségük továbbképzéseken részt venni?

II. Az ellátottak bemutatása

11. Ellátottak jellemzői – életkor, nem, egészségi állapot, aktivitás?
12. Milyen az ellátottak állapota, fejleszthetősége, motiválhatósága, monotónia tűrése, önismerete, utánzási képessége?
13. Hogyan közlekednek? Mivel?
14. Hogyan történik az egészségnevelés?
15. Milyen szabadidős lehetőségeket biztosítanak az ellátottaknak? Milyen kulturális rendezvényeken vesznek részt?

Magyarországi Református Egyház Zsinati Hivatala

Pályázati Iroda

1146 Budapest, Abonyi utca 21.

telefon: +36-1-460-0700

1440 Budapest, 70 Pf.: 5

palyazatok@reformatus.hu

www.reformatus.hu

EFOP-1.9.8-17-2017-00002 kódszámú Egyházi és civil szervezetek szociális közfeladat ellátásának támogatása. A Magyarországi Református Egyház szeretetszolgálati intézményeinek szervezet- és szakmafejlesztése

61

16. Hogyan és hol történik az étkeztetés? Választhatnak ételt? Közösön döntenek el, hogy mi legyen az étel? Főznek? Önállóan vagy segítőkkel? Megosztják a feladatokat?
17. Milyenek az ellátottak egészséges étkezés, kulturált étkezési szokások ismeretei?
18. Milyen az ellátottak kapcsolatrendszere? (Család, barát, szomszédok) Változott-e a kitagolás óta?
19. Milyen az ellátottak szociális háttere?
20. Mi jellemzi a lakók térítési díj fizetési képességét?
21. Mennyi a lakók foglalkoztatásból származó jövedelme?
22. Hogyan történik a vásárlás? Ellátottak pénzügyi, áru és árak ismerete.
23. Ismerik-e az ellátottak a vegyszereket és azok használatát?
24. Hogyan tanítják meg nekik?
25. Ismerik-e a háztartási gépek használatát?
26. Hogyan tanítják meg nekik?
27. Hogy néz ki az ellátottak napirendje? Mennyire egyénre szabott?

III. Támogatott lakhatás

28. Miért történt a TL létrehozása? Mi volt az indíttatás? (intézmény-kiváltási pályázat, saját kezdeményezés, meglévő szolgáltatások bővítése, kaptak egy ingatlant, stb.)
29. Milyen nehézségek voltak az engedélyezési eljárás során?
30. Hogyan választották ki az ingatlanokat? Mik voltak a szempontok?
31. Milyen szempontok alapján választották ki a célcsoportot?
32. Mikor kezdték el felkészíteni a célcsoportot?
33. Milyen kommunikációs eszközökkel készítették fel a célcsoportot, illetve a családot?
34. Változott-e az ellátottak életminősége a TL-be költözés óta?
35. Hogyan történik az étkezés, főzés a TL-ben?
36. Szolgáltatási gyűri szempontjából mennyire releváns, hogy más szolgáltatótól rendelnek meg szolgáltatást, vagy jó/jobb a saját intézmény szolgáltatása?
37. Mi történik, ha nem tudnak/akarnak véleményt nyilvánítani? Ki dönt? Elfogadják-e a döntést?
38. Hol tartózkodik a segítő? (pl. ha elég sok munkóraban van rá szükség)
39. Van-e SHS személy a célcsoportban? Ki, hogyan finanszírozza az ő többlétszükségleteit?
40. Az ápoló-gondozó otthoni és a TL szolgáltatás összehasonlítása pozitív-negatív szempontból (interjú során intézményvezető-ellátott-esetfelelős)
41. A meglévő munkatársakat készítették fel az új szolgáltatásban való részvételre, vagy újakat vettek fel? Ha újakat vettek fel, hol, mikor kapcsolták be őket a folyamatba? Hogyan készítették fel őket?
42. Hogyan biztosítják a stabil, megfelelő kompetenciákkal rendelkező munkaerőt?
43. Ki végzi el az esetfelelős kompetenciáján kívül eső feladatokat: javítás, karbantartás, orvosi vizsgálat kezdeményezése?
44. Van-e a szakemberek részére valamilyen ösztönzőrendszer kidolgozva? Ha van, milyen? Ha nincs, tervezik-e?
45. Követi-e a rendszer a lakók állapotromlását? Mi történik, ha változik a szükséglet? Mennyire rugalmas a szolgáltatás?
46. Garantált-e a TL szolgáltatás működtetése?

Magyarországi Református Egyház Zsinati Hivatala

Pályázati Iroda

1146 Budapest, Abonyi utca 21.

telefon: +36-1-460-0700

1440 Budapest, 70 Pf.: 5

palyazatok@reformatus.hu

www.reformatus.hu

EFOP-1.9.8-17-2017-00002 kódszámú Egyházi és civil szervezetek szociális közfeladat ellátásának támogatása. A Magyarországi Református Egyház szeretetszolgálati intézményeinek szervezet- és szakmafejlesztése

62

47. Tervezhető-e a jövő finanszírozhatóság, fenntarthatóság szempontjából?
48. Mi történik, ha egy TL-ben a közösen használt eszköz(ök) elromlik/elromlanak, ki fizeti az új beszerzését, vagy a javítást?
49. Van-e egy „alap” pénzügyi szempontból a váratlan helyzetekre a lakók részéről?
50. Milyen formában történik a lakók foglalkoztatása? (fejlesztő foglalkoztatás, akkreditált foglalkoztatás, külső munkahely)
51. Milyen szabadidős elfoglaltságokat találnak, szeretnek?
52. Milyen kulturális rendezvényeken vesznek részt örömmel? (mozi, színház, koncert, stb.)
53. Hogyan közlekednek? Mivel?
54. Milyen a viszonyuk a szomszédokkal?
55. A helyi lakosság hogyan fogja a lakókat? Van-e, volt-e konfliktus? Ezt miként sikerül(t) kezelni?
56. Milyen a családi kapcsolatuk? Erősödött, vagy gyengült a TL-ban való lakás óta?
57. Milyen a baráti kapcsolatrendszerük? Megmaradtak a barátok? Vannak újak? Jellemzően hol barátkoznak?
58. Mit javasolnának az érintettek azért, hogy jobb legyen a TL szolgáltatás?

IV. Hogyan történt a tankonyha/tanmosoda kialakítására történő felkészülés, megvalósulás?

59. Hogyan történt az ellátottak állapotfelmérése? Milyen módszert használtak?
60. Hogyan történt a kiválasztás? Mik voltak a főbb szempontok?
61. Hogyan készítették fel az ellátottakat a tankonyha/tanmosoda használatának bevezetésére?
62. Kik készítették fel őket, hányan foglalkoztak velük átlagosan, milyen feladatbontásban?
63. Hogyan történt a képzésük? (háztartási gépek, vegyszerek használata, veszélyei)
64. Hány fő volt jelen egyszerre egy képzésen?
65. Mennyi időt vett igénybe az ellátottak képzése, felkészítése?
66. Mi történt azzal, akiről a felkészítés során derült ki, hogy tényleg nem képes/nem szereti/nem tudja majd elvégezni a feladatot?
67. Volt-e valamilyen segédanyag, amit tudtak használni a lakók felkészítése során? (FSZK-s, vagy Kézenfogvas, esetleg valamilyen más szervezet által összeállított, vagy ők készítettek egy anyagot?)
68. Tudnak-e felkészítő módszert ajánlani?
69. Hogyan, mivel motiválták az ellátottakat?
70. Milyen hatása van az ellátottak önállóságának fejlesztésében?
71. Milyen szakmai erőforrás igényre volt szükség a tankonyha használatához?
72. Hogyan motiválták a munkatársakat?
73. Hogyan készítették fel a kitagolásban részt vevő ellátottakat az önállóbb életre, önálló életvitelre?

V. Fenntarthatóság (tankonyha, tanmosoda)

74. Hogyan lehetne az intézményi példát rendszerszinten alkalmazni?
75. Mennyire tud a projekt/intézmény önfenntartó lenni?
76. Tervezhető-e a jövő finanszírozhatóság, fenntarthatóság szempontjából?
77. Van-e egy „alap” pénzügyi szempontból a váratlan helyzetekre?

Magyarországi Református Egyház Zsinati Hivatala

Pályázati Iroda

1146 Budapest, Abonyi utca 21.

telefon: +36-1-460-0700

1440 Budapest, 70 Pf.: 5

palyazatok@reformatus.hu

www.reformatus.hu

EFOP-1.9.8-17-2017-00002 kódszámú Egyházi és civil szervezetek szociális közfeladat ellátásának támogatása. A Magyarországi Református Egyház szeretetszolgálati intézményeinek szervezet- és szakmafejlesztése

63

Megfigyelési szempontrendszer tanulmányúthoz Önállóság fókuszú szociális szolgáltatásfejlesztés – fogyatékosügy

2. tevékenységcsoport: Eltérő gazdasági és társadalmi fejlettséghez igazodó szolgáltatási módszerek kidolgozása, bevezetése, alkalmazása:

a) az egyéni intézményi tudás kialakítása: saját jó gyakorlat-tár létrehozása, más intézmények jó gyakorlatainak megismerése, összegyűjtése, intézmények közti tapasztalatcsere megvalósítása

Helyszín: Ízlelő Étterem, Szekszárd

Időpont: 2018. július 10.

I. Az étterem és a konyha

1. Hogyan jött létre az étterem, milyen elgondolásból?
2. Milyen szakhatósági előírásoknak kellett megfelelni? Mik a működési feltételek?
3. Hány fővel kezdtek el működni? Hogyan történt a kiválasztás?
4. Jelenleg hány fővel és kikkel dolgoznak?
5. Milyen nehézségekkel kellett megküzdeni az indulásnál?
6. Hogyan történt az alkalmazottak betanítása? Mennyi időt vett igénybe?
7. Ki végezte a betanítást, mi jelentette a legnagyobb nehézséget?
8. A konyha kialakításánál milyen nehézségekkel szembesültek? Mi volt a legnagyobb kihívás?
9. Mitől tud jól működni az étterem?
10. Milyen bevételekből tudnak működni? Mekkora a költségvetésük?

II. Az alkalmazottak

1. Hogyan kerültek az étterem látókörébe?
2. Mennyi idő volt a felkészülés folyamata?
3. Ki készítette fel őket és mennyi ideig tartott?
4. Milyen típusú a munkaviszonyuk?
5. Gondokság alatt állnak-e?
6. Mi jelentett számukra nehézséget?
7. Hogyan fogadta a család, barátok, a környezet a munka lehetőségét?
8. Magabiztosabbnak érzi-e magát mióta dolgozik?
9. Mit jelent számára a munka, ez a munkahely?
10. Hogyan és miben változott az élete?
11. Hogyan lehetne még jobb, akár a munka, akár az életminősége?

Magyarországi Református Egyház Zsinati Hivatala

Pályázati Iroda

1146 Budapest, Abonyi utca 21.

telefon: +36-1-460-0700

1440 Budapest, 70 Pf.: 5

palyazatok@reformatus.hu

www.reformatus.hu

EFOP-1.9.8-17-2017-00002 kódszámú Egyházi és civil szervezetek szociális közfeladat ellátásának támogatása. A Magyarországi Református Egyház szeretetszolgálati intézményeinek szervezet- és szakmafejlesztése

64

2. Melléklet – Nemzetközi jó gyakorlatok megismerését segítő kérdéssor

MEGFIGYELÉSI SZEMPONTRENDSZER

A tanulmányút célja:

A pályázati felhívás 2. a) pontjában foglaltak megvalósítása

*„2. tevékenységcsoport: **Eltérő gazdasági és társadalmi fejlettséghez igazodó szolgáltatási módszerek kidolgozása, bevezetése, alkalmazása:***

a) az egyéni intézményi tudás kialakítása: saját jó gyakorlat-tár létrehozása, más intézmények jó gyakorlatainak megismerése, összegyűjtése, intézmények közti tapasztalatcsere megvalósítása „

Megfigyelési szempontrendszer általános:

- Melyek az intézményi kiváltás (támogatott lakhatás: nagy intézmények helyett lakásokban, házakban nyújtott lakhatási szolgáltatás) hozadékai a lakók szemszögéből Németországban?
- Minden célcsoport (fogyatékos, pszichiátriai beteg, időskorú, szenvedélybeteg, hajléktalan) személy esetében prioritása van a támogatott lakhatásnak? Van-e olyan csoport, akinél ez nem valósítható meg?
- Vannak-e negatív tapasztalatok a támogatott lakhatás kapcsán, amelyek megfontolást, nagyobb odafigyelést igényelnek?
- Hogyan sikerül a lakosság támogatását, elfogadását elérni? Végeztek-e érzékenyítő, szemléletformáló tevékenységet?
- Van-e különbség, ha például egy fogyatékossgal élő személy családjában él, vagy támogatott lakhatásban él? Van-e különbség abban, hogy milyen segítséget kaphat? Van-e különbség abban, hogy milyen jövedelmet szerezhet?
- Információink szerint a foglalkoztatás bővítése, fejlesztése volt az első lépcső Németországban, s ezt követte a lakhatási szolgáltatás átalakítása. Mi volt a motiváció, hogy a foglalkoztatást fejlesztették elsőként?
- Információink szerint a foglalkoztatás és a lakhatás helyszíne elkülönül egymástól. Volt-e esetleg ettől eltérő gyakorlat Németországban (volt-e arra példa, hogy a lakhatás helyszínén, vagy a lakhatásra szolgáló ingatlanban valósult meg a foglalkoztatás)?
- Ki, milyen módon, milyen mértékben finanszírozza a lakhatási szolgáltatást és a foglalkoztatást?
- Mi az a szolgáltatás, ami minden rászorulóknak térítésmentesen univerzálisan jár, illetve mi az amiért esetleg fizetniük kell?
- A szolgáltatások tartalma milyen módon van szabályozva? Van-e minimális elvárás meghatározva a tárgyi, személyi és szakmai feltételeket illetően? Ki ellenőrzi a szabályok betartását?
- A lakhatási szolgáltatás nyújtása során milyen szakembereket alkalmaznak? 1 lakóra vetítve hány szakembert alkalmaznak? Milyen számban vannak jelen önkéntesek?
- A foglalkoztatás biztosítása során milyen szakembereket alkalmaznak? 1 foglalkoztatottra vetítve hány szakembert alkalmaznak? Milyen számban vannak jelen önkéntesek?

Magyarországi Református Egyház Zsinati Hivatala

Pályázati Iroda

1146 Budapest, Abonyi utca 21.

telefon: +36-1-460-0700

1440 Budapest, 70 Pf.: 5

palyazatok@reformatus.hu

www.reformatus.hu

EFOP-1.9.8-17-2017-00002 kódszámú Egyházi és civil szervezetek szociális közfeladat ellátásának támogatása. A Magyarországi Református Egyház szeretetszolgálati intézményeinek szervezet- és szakmafejlesztése

65

- A szolgáltatásra való jogosultság hogyan keletkezik? Ki állapítja meg? Időszakosan történik-e felülvizsgálat? Ennek milyen következményei vannak az igénybevevőre nézve? Mi történik akkor, ha a jogosultság és az igénybevevő igényei eltérnek?
- Mi történik azokkal a személyekkel, akik ápolást igényelnek (akár koruknál fogva, akár egészségi állapotuk miatt)? Befolyásolja ez a tény a lakhatási szolgáltatás nyújtását? Befolyásolja-e ez a tény a foglalkoztatásban való részvételt?
- Milyen modern technikai megoldásokat alkalmaznak a lakhatási szolgáltatás és a foglalkoztatás biztosítása során (pl. mozgást segítő berendezések, bútorok, informatikai eszközök, stb.)? Vannak-e speciális eszközeik, amelyek az igénybevevők önálló életvitelét támogatják.

Magyarországi Református Egyház Zsinati Hivatala
Pályázati Iroda
1146 Budapest, Abonyi utca 21.
telefon: +36-1-460-0700
1440 Budapest, 70 Pf.: 5
palyazatok@reformatus.hu
www.reformatus.hu

EFOP-1.9.8-17-2017-00002 kódszámú Egyházi és civil szervezetek szociális közfeladat ellátásának támogatása. A Magyarországi Református Egyház szeretetszolgálati intézményeinek szervezet- és szakmafejlesztése

66

3. Melléklet – Hazai tanulmányút programja

Tanulmányút Mohács-Szekszárd

(2.a) az egyéni intézményi tudás kialakítása: saját jó gyakorlat-tár létrehozása, más intézmények jó gyakorlatainak megismerése, összegyűjtése, intézmények közti tapasztalatcsere megvalósítása

Időpont: 2018. július 9. – 10.

Program:

1.nap - 2018.07.09.

- **10.00 indulás 1146 Budapest, Hungária Krt. 200.** helyszínről
- **12.00 érkezés 7700 Mohács, Újváros u. 10.** helyszínre

12.00 – 15.00 Mohács-Kölked Református Társegyházközség Pándy Kálmán Otthona központi telephelyének megtekintése a megfigyelési szempontrendszer alapján.

- **15.00 órákor** indulás a belvárosba a busóudvarba a 7700 Mohács, Eötvös u 17-19. helyszínre

Az intézmény boltjának megtekintése.

- **17.00 órákor** indulás a szállásra (Szent János Hotel 7700 Mohács, Szent Mihály tér 6.).

2.nap - 2018.07.10.

- **10.00 indulás a szállásról** 7700 Mohács, Szent Mihály tér 6. helyszínről
- **11.30 érkezés 7100 Szekszárd, Bartina utca 12/a.** helyszínre

11.30-13.30 A konyha megtekintése, információgyűjtés, beszélgetés Angyal Magdolna ügyvezető asszonnyal.

13.30 órákor ebéd az Ízlelő Étteremben

- **14.30 órákor** indulás Budapestre
- **16.30 órákor** érkezés **1146 Budapest, Hungária Krt. 200.** helyszínre.

Magyarországi Református Egyház Zsinati Hivatala
Pályázati Iroda
1146 Budapest, Abonyi utca 21.
telefon: +36-1-460-0700
1440 Budapest, 70 Pf.: 5
palyazatok@reformatus.hu
www.reformatus.hu

EFOP-1.9.8-17-2017-00002 kódszámú Egyházi és civil szervezetek szociális közfeladat ellátásának támogatása. A Magyarországi Református Egyház szeretetszolgálati intézményeinek szervezet- és szakmafejlesztése

67

4. Melléklet – Nemzetközi tanulmányút programja

Bielefeld – Bethel – 2018.09.25.

Program:

09:30 Üdvözlés Bethelben

09:45 általános információk a Bodelschwingh Alapítványról

10: 30-tól átsétálás a szakképző központba

10:45 Látogatás a Szakképzési Központba

12: 15/12: 30 Ebédszünet az Ophir kávézóban

13: 15/13: 30 óra Szakmai műhelyek látogatása súlyos, halmozott fogyatékossgal élők számára (Vermon 3 és Vermon 5)

14: 45/15: 00 Látogatás a fogyatékossgal élők lakóotthonaiba (Bethabara és Tiberias
<http://www.bethel-regional.de/einrichtungdienst-details-108/items/haus-bethabara.html>
<http://www.bethel-regional.de/einrichtungdienst-details-108/items/unterstuetztes-wohnen-tiberias.html>)

16:15 Kávé a Szabadidős és Kulturális Központban és kulturális központban (<https://www.neue-schmiede.de/>) - elköszönés

Magyarországi Református Egyház Zsinati Hivatala

Pályázati Iroda

1146 Budapest, Abonyi utca 21.

telefon: +36-1-460-0700

1440 Budapest, 70 Pf.: 5

palyazatok@reformatus.hu

www.reformatus.hu

EFOP-1.9.8-17-2017-00002 kódszámú Egyházi és civil szervezetek szociális közfeladat ellátásának támogatása. A Magyarországi Református Egyház szeretetszolgálati intézményeinek szervezet- és szakmafejlesztése

68

Bad-Oeynhausen, Minden (Wittekindshof) – 2018.09.26.

Program:

- 09.30 Spehr Úr köszönti a delegációt a központi parkolóban
majd központi mosoda meglátogatása Miegel Úr és Spehr Úr kíséretében
- 10.00 Beszélgetés Prof. Starnitzke -vel a tanácsteremben
- 12.20 búcsúzás
- 12.30 Ebéd a Café Hofgenussban
- 13.00 Indulás Minden-be
- 13.30 Üdvözlés KIZ Café Klee-ben, KIZ Café Klee bemutatása, lakhatási szolgáltatás, lakás megtekintése Mindenben
- kb. 16.30 Búcsúzás

Magyarországi Református Egyház Zsinati Hivatala

Pályázati Iroda

1146 Budapest, Abonyi utca 21.

telefon: +36-1-460-0700

1440 Budapest, 70 Pf.: 5

palyazatok@reformatus.hu

www.reformatus.hu

EFOP-1.9.8-17-2017-00002 kódszámú Egyházi és civil szervezetek szociális közfeladat ellátásának támogatása. A Magyarországi Református Egyház szeretetszolgálati intézményeinek szervezet- és szakmafejlesztése

69

Lemgo, Eben-Ezer Alapítvány – 2018.09.27.

Program:

09:30 "Spiegelberg Center"

Am Spiegelberg 9, 32657 Lemgo

Résztevők: Herr Schnoor, Frau Reineke

Eben-Ezer Alapítvány bemutatása (az önálló életre való felkészítés, az igénybevevők élete)

12:00 óra Ebéd a "Café Vielfalt" -ban

Mittelstraße 6, 32657 Lemgo <https://www.cafe-vielfalt-lemgo.de/>

Résztevők: Frau Reineke

12:45 " „Café Vielfalt“

Foglalkoztatás megtekintése

Résztevők: Frau Meise-Laukamp, Frau Reineke

13:30 Foglalkoztató megtekintése (fogyatékos célcsoport)

Alter Rintelner Weg 28, 32657 Lemgo

Résztevők: Herr Martin, Fr. Reineke

15:15 "Bethanien-ház" (<https://www.yumpu.com/de/document/view/6512049/haus-bethanien-stiftung-eben-ezer>) megtekintése (súlyos fogyatékossgal élők élete, gondozása)

Új Eben-Ezer, Volkeningweg 12, 32657 Lemgo

Résztevők: Frau Tetzl, Frau Reineke

15:45 Nappali intézmény (felnőtt, idős fogyatékossgal élők foglalkoztatása)

Neu Eben-Ezer, Volkeningweg, 32657 Lemgo

Résztevők: Herr Lange, Frau Reineke

